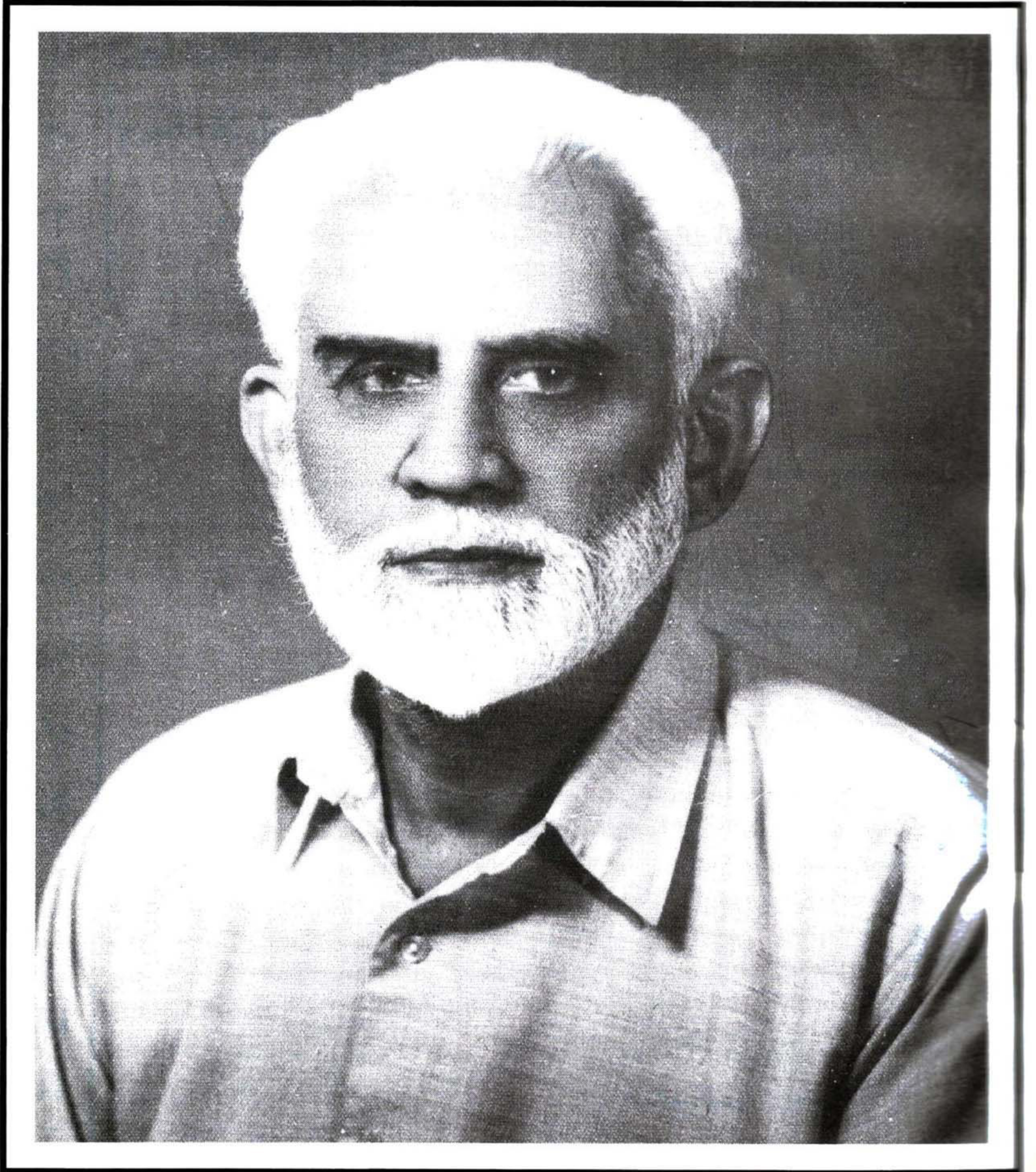

Ketabton.com

عبدُ اللّٰه جان مغموم

تروٺو

دَ هغور ښور ښو او ږاكو او ښاكو ږه نوم

ڇچ څو ڇي دَ ډي دردناكو او غمناكو واقعو دَ

ښاكو ږه وخت زما دسترگو نه لکه ملغلري دَ

ښي واره ښي اختياره را شخصېدي ډي -

مغموم

ٲول حقونہ ٲہ حق ڈیکو نیکی کنٲی محفوظ ڈی

ڈکتاب نوم _____ ”ارمانونہ حسرتونہ“

ڈچاپ کال _____ فروری ۲۰۰۱ء

شمٲر _____ ۵۰۰

قیمت غیر مجلد _____ ۷۰ / روٲی

قیمت مجلد _____ ۱۰۰ / روٲی

ٲرٲس _____

کاتب _____ محمد رسول ٲسنتو اکٲریمی

ڈموند لو ڈرک :

۱- یونیورسٹی بک ایجنسی - نجٲس بازار ٲسٲور

۲- عبد اللہ جان مغموم

معرفت ٲوسٹ ماسٹر

شاہین ٹاؤن

یونیورسٹی ٲشاور

ڈکٲرفون نمبر ۷۵۵۵۹

فہرست

شہر	عنوان	نمبر
۱	عبداللہ جامغوم نبی شاعر، شہ ادیب او بنکی انسہ - جا محمد زلمے	۱۱
۲	ارمانوتہ حسرتونہ (د کتاب پدہ حقہ شوخیر پی) عبداللہ جامغوم	۲۰
۳	خلورمہ لور	۲۲
۴	جبینہ	۲۹
۵	حرص	۳۹
۶	شمشیر کا کا	۴۶
۷	دوہ میٹان	۵۸
۸	مقدّسہ ہستی	۶۸
۹	سزا	۷۲
۱۰	پنپماتی	۸۱
۱۱	انتقام	۸۹
۱۲	او بنکی	۹۵
۱۳	چپی	۱۰۱
۱۴	انسان او انسانیت	۱۱۰
۱۵	دوہ یاران	۱۲۱
۱۶	تربور	۱۲۸
۱۷	وی بابا	۱۳۲
۱۸	احمد	۱۴۰
۱۹	ژوند	۱۴۶

عبدالله جا مغموم

”بنه شاعر - بنه اديب او بنڪلے انسا“

(جان محمد زلمے)

عبدالله جان مغموم زه پيشتم - دورو کوايي نه ئي پيشتم زما
 نچل دے - زما زبه ته ڊپر نزدې دے - حڪه چي بنه انسان دے حقو
 په دې موقعه به زه دهغه د بنه سرپيتوب خبري نه کوم - دهغه
 د شرافت - د پښتو او د غيرت خبري به نه کوم - حڪه چي دغه
 داستان ڊپر اوبد د دے او په دې لندتگ وخت کښي دومره اوبد
 داستان احاطه کول گران دي - خودومره قدر له به او وپم چي دغه
 بنڪلے شاعر - اديب او بنڪلے انسان په تپرو ورځو کښي مالہ دانغو او
 راتہ ئي اووے لاله (زه ترې نه په عمر کښي مشریم نو حڪه ماته
 لاله وايي) دا فائل واخله دې کښي ما مختلف مضمونونه ليکلي دي
 دا اوگوره ڊپر په غوس او په فکر سره ئي اوگوره شو ورځي پس به
 زه راشم توپه دې حقله به هي دچيلې راځي حني بيا خبر کړي دې مضمونو
 له ما نوم اېښے دے - ”ارمانونه حسرتونه“ فائل ئي مالہ راکړو
 او په نچله لارو - خدائے شته چي فائل ته هي اوکتل نو وارې ورته
 خطا شو چي دا به خذکه گورم - خود مغموم نموندي خوب نبي آدم
 ته هي انکار نه شو کولے - فائل هي ترې نه وانستو او د شپي هي ڊپر

په نانوالی راوا نختوما و څڅی و عدہ دې کړې ده نو پوره کول به
 غواړي - د فائیل دوه پاڼې څې څې و او وې نو په دریمه پاڼه د اولني
 مضمون نوم وه " خلورمه لور " په لوستو څې څې شروع او کړه ،
 اولني پاڼه ورپسې دویمه پاڼه او بیا دریمه پاڼه - تلم ورپسې د
 هرې پاڼې په لوستو به څې د زړه د زارے سپوا کېدو - د هرې کړنې
 په لوستو به څې نوله نوره زیاته او چه او چه کېده - غونډ به څې
 زیگ زیگ کېدو او تا سو یقین او کړی څې د قصې آخري پاڼه سرته
 اورسېده نو په خان هرو پوښته نه وم خو رنې رنې ترې ترې
 او بنکې څې د سترگو نه را روانې وې په مخ څې خوړې ورې بهېدې
 او په گړپوان کېنې څې حثجېدې - د دې نه پس په قصې پسې قصه - په
 واقعي پسې واقعه او په حادثې پسې حادثه څې اولوسته - په
 یو نشست کېنې څې تپولې قصې اولوستې - د تپول فائل نه بوت
 او وتم او هغه دروند فائیل څې زما ورته وارخطا وه څې دا به
 څنگه گورم هغه څې په ژړا او په سلگو کېنې تکه په تکه اولوستو -
 د هرې قصې په لوستو څې غونډ زیگ زیگ شو - هره یوه قصه یو
 غم لرلے غم لرلے او غم سینزله داستان وه - یو د بلې نه زیاته
 دردېدې او په غمونو کېنې لرې وه - هره یوه قصه څې اولوسته
 او د لوستو نه پس به څې د غم یوه سړیکه په تپول بدن کېنې خوړه شوه -
 او سوچ به و انخستم څې دا ژوند د څنې خالقو د پاره نومره غمناک
 دے نومره دردېدله او تنېدله دے -

مغوم د پره موده ما په رېښو او رېښ لے وه - د هدايت خان

په ڪردار ڪنڀي ڏ "پائنده خان" په ڪردار ڪنڀي ڏ "مرچڪي" په ڪردار ڪنڀي
 او د پښتو هري ڊرامه ڪنڀي ما ڏهنه ڏ فن او صلاحيتون نونداره
 ڪري وه - نو ماته ڏانه وه معلوم ڪري دا هر وخت په خندا مغموم
 دا هر وخت نو شحاله مغموم ڪنڀي په زړه ڪنڀي دومره غم هم لري
 ڪي قلم ڀي ڏ اور بھري هم شيند له شي - زه نه وم خبر ڪي دم مغموم
 ذهن او قلم د منظر مانو انسانانو ڏ جذباتو او احساساتو ترجاتي
 په ڊي ڊول هم ڪول شي - ماته ڏانه وه معلوم ڪري ڏ مغموم په
 قلم ڪنڀي دومره زور شته ڪي لوستون ڪي هم ڏ خپل خان سره ڏ
 احساساتو په بهير ڪنڀي بهول شي - زما په ذهن ڪنڀي مغموم يو
 هر وخت نو شحاله او په خندا انسان وه يودا سي انسان ڪي نه ڏ غمونو
 نه خبر وه اون نه ڀي ڏ ڇا په غمونو دومره خه پروا وه - زما په ذهن
 ڪنڀي مغموم يو نيڪل رنگين شاعر او ڊپنٽو ٿري يو منفرد طنز نگار
 او مزاح نگار نو وه، نو د ڊي نه خدا ڀي شته ڪي نه وم خبر ڪي دا
 په ظاهره خندا او نو شحاله مغموم په خپل زړه او سينه ڪنڀي ڏ
 ڊرڊونو او غمونو دومره لوڙ لوڙ طوفانونه هم ڪرڻوي - ڏ
 "ارمانون حسرتون تو" ڏ سرخط (انڊي) تي ڀي ليڪل شو ڀي قصي او
 واقعي ڀي په ڊي يقين سره بنه په غور سره اولوستي ڪي دا هر
 خه حقيقت ده - "وايي" قصي ته دي - ڏا لکه ڏا ڪثرو داستانو
 په رنگ افسانن نه دي - حڪم ڪي مغموم ڪي ماله ڏ "ارمانونه حسرتونه"
 فائيل را ڪولونو ورسره ڀي راته دا وياي ووي ڊا هر خه ڪي ماليڪي
 دي نو ڏهر ڀي قصي او هري واقعي بنياد په حقيقت باندي اڀنوده

شوء دے۔ البته هرې قصې او هرې واقعي له ما په خپلو الفاظو کښې
سرڅنډه کړې دي او د الفاظو جاېې ېې ورته اغوستولي دي۔

نو ورځې پس مغموم راغلو تپوس ېې او کړو چې قصې دې اولوستې۔
ما ورته وے او يار او ېې لوستې نوزۀ درنه يو تپوس کوم چې دې
لوستونکو تاسره څۀ بد کړې دي چې تاي داسې په خفه کولو او زهيرولو
پسې قلم راخستے دے۔ تاسره نو د ځنډا خبرې هم شته۔ د ټوټو
وشتو داستانونه درسره هم شته نو په دې غمونو ژپلي ماخول
کښې نحو تاله پکار و وچې پر پشانه زړونه دې نحو شحال کړے وے۔ او
څۀ داسې قصې او واقعي دې په دې کتاب کښې را جمع کړے وے چې د
لوستونکو نه د څۀ ساعت دپاره خپل غمونه او پر پشانې هرې شوے
وے۔ ما نو ټولې قصې اولوستې او د هرې قصې په لوستو ېې غم سپوا
او زړۀ دگيره شو۔ هرې واقعي په سرو سترگو او ژړولوم۔ او د ېې
يقين دے چې هر لوستونکے به لکه زما د هرې قصې د لوستونه پس
د خپلو او بنکو د اوچولو دپاره يا د رومال او يا د څادر د پسکې نه کار
اخلي نو دا گني د لوستونکو سره زياتے نه دے۔

زما په دې اوبد بيان مغموم مسکے غوندي شو او راته ېې
او وے چې ”غم او نحو شحالي“ ورور او نور دي نو د ورور او نور
تر منځه برنا حقي جدايې وې راولئ۔ د نحو شحالي په غوند هغه خلق
پوهېدے شي چې د غمونو په اغزنه لار منزل او کړې۔

د مغموم په دې دليل باندې زۀ غلے شوم۔ د هر شاعر او هر اديب
خپل خپل اصول دي۔ په تېر و ورځو کښې د مغموم صېب د شاعر د

ڪتاب "دَ تَور" اوربل تور و ڪمڻو خير ڀي " لوستلے وءَ دَ هڻي په تفلہ
 ڀي ٿو ٿپوسونه په زره ڪنڀي وو نودا موقعه راته موزونه نڪارہ
 شوہ او ٿپوس ڀي ترڀي نه اوڪرو چي مغموم صڀ دا دومره موده
 خبر نعو وءَ چي خيله دَ ڪوانی شاعري دي دسي پته سائلي وه او
 په دي آخر عمر ڪنڀي دي دڪوانی رباب او ٿنگولو پڪار خودا وه چي دا
 دڪوانی شاعري دي په ڪوانی ڪنڀي چاپ ڪرے وے او په دي عمر
 ڪنڀي دي دي عمر شاعري له ڪتابي شکل وڪرے وے - زما دي خبر ڀي
 په جواب ڪنڀي مغموم مسڪے غون، ڀي شو اوراته ڀي او وے چي لاله ستا
 خبره په سرستر گو منم نور موبن دَ خلقوا لميه داده چي موبن دَ مجبور و
 دلاسه يوڪار هم په وخت نه شوڪولے - موبن غوندي خلقو خيل ٿرون،
 د ڀيلي نونڀي او ڀيلي مرضي مطابق ته ڀري ٿپر ڪرے دے اونءَ ڀي
 ٿپر و لے شي موبن چي د حالاتونه مجبور شو نونڀن ڀي په ورڻو او
 ورڻي په ڀيو بيد لوو - نور ماد ڪوانی شاعري خوبه ماهله په وخت
 چاپ ڪرے وے چي زه د رپڀيو د دنيا په دل دل ڪنڀي وريوخت شوے نه
 وے - حڪه چي په رپڀيو ڪنڀي زما ٿرودا نور وور او دانه وانہ شو
 زه يواڻي د ستودن ٿاتو او زلمو رنگين شاعر ڀاتي نه شوم بلڪي
 زما شخصيت په مختلفو ڀرنجو ڪنڀي په دسي طريقن سره تقسيم شو چي
 زمانه ڀي شاعري ڀيره ڪرے - هغه شاعري چي د طالب العلمانو او زلمويه
 نوبته وه هغه شاعري چي زما په هر هنر به زلمو او ڪوانانو
 مالہ دومره شائيسے رکولو چي شا ا سدا زه ڀي نه وه - زما ڀياره شاعري
 ڀيرو ل تا مڪتبه خبره وه نولاله ! دا خلق هم عجيبه دي - يا خوبه

دوئي زماپه شاعري دومره مست و وچي په واه واه بيا اووايه په
 چغو سوروبه ئي اسمان په سر راخستے وه - او يا چي زه درپلايو د
 يو اهم پروگرام "حجره" ديو اهم كردار "پاښنده خان" په نامه يوه
 ورځ په سنڌا سورج چري ته را غلم نوځوانان او زلمي نو پرېښده
 چي بوداگانو مې هم داسي هرکله اوکړو چي راشه که ئي گوري -
 هغه چا به چي زماپه مستو مستو شعرو نولا سونه پر قول اوس
 زه د "پاښنده خان" په شکل کښي د هغوي آئيډيل شوم - د
 انسان د فطرت د چي په کوم کار کښي هغه ته زيات شاباسه ملا وپښ
 هغه کار په زيات شوق او مينې سره کوي نو ما هم شاعري هپره کړه
 او درپلايو پروگرامونو ته ارم شوم - نوې نوې تجربې مې پکښي شروع
 کړې - نوي نوي پروگرامونه به مې ليکل - نوې نوې ډرامې او فيچرونه
 به مې ليکل او پېش کول -

رپښيو ته د ننوتو په وخت زه صرف يو شاعر وم - او چي
 رپښيو ته ورننوتم نوزه اناؤ نسرهم شوم - کومينټيټر هم
 شوم - پروډيوسر او راټيټر هم شوم د ډرامو هير و هم شوم -
 د هرې ډرامې د سرکردار به ما ادا کولو ځکه چي ما به د هر چا نه ښه
 ادا کولے شو - نو په دې وجه د هر ډرامه لکار به دا خوا هس وه
 چي زماپه يکلي ډرامه کښي دې د سرکردار (دهيس و پارټ)

عبدالله جان مغموم ادا کوي - او د هرې ډرامې پروډيوسر به
 داکوشش وه چي زه دې د هغه په پېش کوڼکي ډرامه کښي حصه
 واخلم - په ډرامه کښي زما شموليت به د ډرامې دکاميابي سند

کٺيل شو -

لا لائتہ نو پٺه رپڊيو ڪٺي پيا ٿي شوع ٿي - تاتہ ڊڄوا نو
 خلقو محنت او نواري معلمه ده - پٺه دغه نواري ڪٺو افسرانو ڪٺي
 يو مشهور نوم ڌ قاضي احمد سعيد صاحب هم دے تاتہ پٺه ده ڇي
 هغه به ڌ ڇيل پروگرام سره نومره محنت ڪولو - نو دا ڌ ڪال ۷۱۹ ۶۱۹
 ده پٺه ۲۷ ڌ سمير زما واده وءُ ڌ ڊولي ورڃ وه) او پٺه دغه ورڃ
 دغه قاضي احمد سعيد ڇي هغه وخت ڌ پٺتو ڊ رامو اڻ ڇارج وه پٺه
 سا پٺڪل سور زمونن ڪلي ته راتلو - ڇي ما اوليد و نو ٽيوس هي ترڻي
 او ڪرو ڇي قاضي صيب وليمه نو صباله ده او تاسونن ..... نو مسڪي
 غوندي شو او راتہ ٿي او وے ڇي او وليمه صباله ده نو نن ما ڇيگر
 له ”محمد بن قاسم“ ڊ رامه نشر ڪيئي او ماسره تانه ٻنهن بل شوڪ داسي
 نشتر ڇي ڌ محمد بن قاسم پارت سره انصاف او ڪرے شي - نو ته به
 مهرباني او ڪرڻي او ماسره به لار شي ڇي ڊ رامه او شي بيابيه راڻي - نو
 ما قاضي صيب ته ڇيلي مجبوري پٺه محڪمي ڪٺي سو دي او مغدرت هي ور
 تبڪاره ڪرو - نو دا دومره او ڊ ڊ بيان هي پٺه دي پوري او ڪرو ڇي پٺه
 رپڊيو ڪٺي زما ژوند برخي برخي شوع وه - پٺه مختلفو حصو ڪٺي تقسيم
 شوع وه او زما او رپڊ وٺو ڌ رپڊيو ڌ پروگرامون پٺه هره برخه ڪٺي
 زما آواز او رپڊل غونتل - زما ڪردار ادا ڪول ٿي پڪٺي نو بنول - ڌ
 خلقونه زما د شاعري ڌ ”تور اور بل تور و ڪمڻو خبري“ هڀري شو
 وڻي او زمانه هغه مسته شاعري هغه ڇي ڌ ڏوانا نو پٺه جذباتو
 ڪٺي به ٿي زلزلي راوستي هغه رانه داسي پيا ٿي شوع ڇي هڀو و بيارانه

رايادہ نئے شوہ -

اؤ لاله! داڻي لاشه ڪوي، ڊرپڊيو ڊعروج په زمانه ڪنبي
 چي ڊهو اڀه چيو صرف ڊرپڊيو بادشاهي وه - چي لاهيايو ڀرن
 ڊپاڪستان په مزڪا ڊام نه و ايتنود لے - په رغه وخت ڪنبي زه ڊ
 هدايت خان او پائنده خان ڊڪرداروتونه علاوه ڊرپڊيايي ژوند
 يو بل اهم دور ڪنبي داخل شوم - په ڊي دور ڪنبي ماهغه مقصد تر لاه
 ڪرو چي ڪوم ڊرپڊيو په نشريا تو ڪنبي يونوے مثال قائم ڪرو ڊ
 يو نوي باب افاغه ڻي پڪنبي او ڪرہ - په ڊي دور ڪنبي زه اورپڊونكو
 ته ڊيو نوي پروگرام ”نوابه تراخه“ او ڊيو نوي نوم ”مرچڪي“
 سره مخالف شوم - اؤ لاله زما په رپڊيايي ژوند ڪنبي زما ڊپاره دا
 يو ڄلنده ”دور وه“، يو ڊاسي دور چي ما پڪنبي ڊڀنبتون قام او
 ڀنبتني معاشرې هغه خدمت او ڪرو چي ڪوم به شائڊ چي ما ڊشعرونو
 په ڙبه نه وے ڪرے شوے - او ڄڪه نو چي زه ڄيل ڊرپڊيو په
 مھ ڪاله ژوند يو سرسري نظر واپڊوم نو ”ڊخوب و ترخو“ ڊپرو ڪوام
 په تخليق او ”ڊمرچڪي“ په ڪردار فخر محسوسوم - ”نوابه تراخه“ يو
 ڊاسي اصلاحي پروگرام وه او ”مرچڪي“ ڊدغه اصلاحي پروگرام
 يو ڊاسي ڪردار وه چي ڪا يو خواته به ڻي خالق ٿول عمر ياد سائي نو
 بل خواته به ڊادب او ڊنشريا تو په دنيا ڪنبي زما نوم هم ٿول عمر
 ژوندے وي -

نو لاله ڊرپڊيو په ڊي دومره نا اوزگارہ او ڪنجي لکه ژوند
 ڪنبي ڪٿي ما ڊاولني دور نه علاوه په بل دور ڪنبي هم شاعري ڪولے شوہ؟

ماسره گني وخت وٺه ۽ زه گني په بي شمپره حايه تقسيم شوه نه ووم-
 نو په داسي حالاتو کښي تاسو زما د دويم دور د شاعري طمعه زمانه
 وپي کوي ۽

ماچي د مغموم بيان واوړېدو نو دا خبره ې او منله چي واقعي
 چي دريږيو په دومره تا اوزکاره ژوند کښي د مغموم نه د دويم دور
 او دريم دور د شاعري طمعه کول زيات دے - زه دا منم چي مغموم د
 ريږيو په ژوند کښي ډېر نه هيرېدونکي کارونه او کردارونه ادا کړي
 دي خو "نوابه تراخه" او "سرچکي" به ټول عمر د خلقو يادوي -
 او د مغموم نوم به په عزت او احترام سره اخلي -

(زلمی)

”ارمانونہ حسرتونہ“

(د کتاب پمقلہ خو خبری)

دا زما د هغه کتاب نوم دے چي په شروع کبسي ور له ما د ستر شاعر صابر شاه صابر په نويښه ”يادونه يادگارونه“ نوم اېښودلے و، خود يو ملگري د خط په بنياد چي دا نوم زما مرحوم پلار دخپل کتاب دپاره خوښ کړے و ه اونن صبا د طباعت د مختلفو مرحلونو لگيادے تېرېږي نو ما مجبوراً خپل کتاب له د ”يادونه يادگارونه“ په هائے ”ارمانونہ حسرتونہ“ نوم نويښ کړو۔ ”ارمانونہ حسرتونہ“ زما د هغو مضمونونو مجموعو ده چي کوم مادخپل رېښه يايي پروگرام ”خوابه تراخه“ دپاره وخت په وخت لیکلي وو۔ او دا هې خيال و چي دا به په خپل آواز اورېدونکو ته پېش کوم او هغه ديد او تحريکي کوې چي ددې قصو۔ واقعو او حادثو د اورېدو ياد ليکلو په وخت زما زړه ته رسېدلې وې هغه به دخپل د ريدېدلي آواز په ذريعه د خپلو اورېدونکو زړونو ته وربښکته کوم او کوې او ښکې چي ددې واقعو د ليکلو په وخت زما دسترگونه لکه سپلا ب بهېدلې وې هم هغه رنگ د رڼو رڼو او ترمو ترمو او ښکويو سپلا ب به دخپلو اورېدونکو دسترگونه رادوانوم۔ خو زما دا ارمان پوره نه

شو نه ٻي دنڀيل زخمي زخمي زرهه حال اور ٻڌونڪو ته او وٺيل شو
 او نه ٻي ڀي غم ڪنڀي هغويي دڄان سره شريڪ ڪرڻ شول -
 غوره دنڀيل خدائے نه دا طمع لرم ٻڄي ڪه لوستونڪي دڌي ڪتاب
 هره واقعه ٻه غور او سره سينه اولوي نوهم هغه تاؤ به محسوس
 ڪري ڪوم ٻڄي ما محسوس ڪرڻ و. دهرڀي واقعي ٻه لوستوي ڪه د
 او بنڪو لري د سترگو نه راروانه نه شو نو بيا زه ملاسه. زما
 دمضمونونو. واقعو او حادثو دڀي مجموعي له زه دا فسانو نوم
 نه ورڪوم ڪڍڻ شي ٻڄي ٻه دڀي ڪنڀي اڪثري واقعي دا فساني دفن ٻه
 تله پوره او نه خپري دا مضمونونه ما د رپريو د اور ٻڌونڪو
 دپاره خاص د رپريو ٻه ٽيڪنيڪ ليکلي دي. نو حڪم زه دا نه شم
 وٺيل ٻڄي " ارمانونه حسرتونه " ڪني د فسانو مجموعه ده. ٻه
 دڀي ڪنڀي به فساني هم وي. ٻه دڀي ڪنڀي به قصي. حادثي او
 واقعي هم وي. نو يوه خبره زه تاسوته ٻه دڀي يقين سره
 ڪوم ٻڄي دا هرڄه لڪه د فسانو ٻه رنگ صرف فساني نه دي
 بلڪه دا هرڄه ٻڄي ما ليکلي دي دا ٿولي داسي واقعي دي ٻڄي بنيادي
 ٻه حقيقت باندي اپنودڻ شوع دے. دا رشتيا، قصي ٻي
 را جمع ڪري دي. ڪتابي شکل ٻي ورله ورڪرڻ دے او نوم ٻي ورله
 " ارمانونه حسرتونه " اپنودڻ دے او اوس ٻي ٻه دڀي ٻڄي
 تاسوته وراندي ڪوم ٻڄي تاسو ٻي ٻه خپله هم اولوي
 زبانه او ماشومان دي هم اولوي. زه دنڀيل خدائے نه دا طمع لرم
 ٻي هر لوستونڪي به ترڀي نه دنڀيل خولي ڊڪه ڪري. انشاء الله.

خاورمه لور

ببگاه د زرغن د دوو مياشتو ماشومه لور آخرمه شوه خدا ئے
 د چي او بڅبيي.... نو يقينا چي خدا ئے به بڅبلي وي حڪه چي د دوو مياشتو
 د ماشوم دنه بڅبلو هرو سوال نه پيدا كېنيي.... او داسي ماشومه -
 داسي تنكي كلي چي چاته په دنيا كېني د سترگو د غرو لو سره سمه ستي د
 نفرت په نظر او كته شول.... د چاهه پيدا ئش چي د زرغن مور خپلي ابن و
 له په نوله كېني د پېغوس پستونه وراو مندل او د چاهه پيدا ئش چي
 د زرغن تېر په سرو سترگو او ژر پيدا - و لپي.... حڪه چي دا د زرغن
 خاورمه لور وه... او د زرغن لور نه زوے پكار و... د زرغن دمور
 نمسي نه نمسي پكار و - نو د زرغن په قسمت كېني زوے او د زرغن
 د مور په قسمت كېني نمسي نه و.... قدرت ته به دا نه وه منطوسه
 چي دمور او د زوے دا ارمان د چي پوښ شي.... نو د زرغن مور د
 قدرت فېصلي ته سر بڅكته كولو ته تياره نه وه.... هغې دا لله پاك
 فېصلي ته غاړه نه اېښودله... نو حڪه نو داسي لپونې سپېلني
 شوه.... حڪه نو داسي په كندو كپس و سر شوه.... د مالت د بودي
 كاتو بنحو سره صلاح كاڼي او شوپي د دايا نوسره مشورې او شوپي -
 چا ورته و... چي زرغن له بل واده او كړه - او چا ورته او وے چي

ماشوڀي له د خلو پښتۍ نه اگا هو اگا هو په سوډ کړي انگار کښي په
 سر وکړو سينخونو دواړه پوندې اودا غه - که غواړي چې د زرغن زوڼ
 دې اوشي نو راپاسه او د ماشوڀي دواړه پوندې په سوډ کړي سينخ
 اودا غه چې خداي پاک در له نښه در کړي - چې د جينکو پاتېلي
 بدله شي - د زرغن دمور زړه ته دا صلاح پر پوتنه ..... او آخس
 يوه ورځ سحر وختي دوه سينخونه د نغري په سوډ انگار کښي سينخ
 پرې شو ..... اور بېلېدو - سينخونه سره کېدو - ماشومه د خپلي نيا
 د ارادونه نا خبره - په اور نړي کښي تر پي په خوابه خوب اوده وه ..
 .... ماشومه کلې نه وه خبر چې په خه ساعت پس خه قيا ست
 راتلونکي دے - تنکي کلې نه وه خبر چې دا اوسنې خوب د دې د ژوند
 آخرنې خوب دے - او شائد چې بيا تر مرگه پورې داسې د آرام خوب اونه
 کړے شي ..... او چې خه ساعت پس و نو ..... دواړو سينخونو يو
 پخ نارې کړل - د ماشوڀي د خوږي نه داوتلي درد پي سوز پي کړيکه
 د سحر په خاموشي کښي غوږ شوه - په ټول کور کښي د سوز پي غوښي
 يوې شو ..... د ماشوڀي مور د غوږ نه په هپت را منډې کړې او چې
 او ټي ته را ننوته نو د زرغن مور لکه غوږي سره کړي سينخونه
 په لاس ولاړه وه ..... مور په لور ور پر پوتنه ... لور ټي راپورته کړه -
 په سينې پورې ټي او نيوله - او ..... (په ژبا) دا و ټي ټي - دا دې
 خه او کړل - زما په لور دې خه او کړل هس ..... چې شه سر دې او خړپه
 شه که غبر دې او کړو نو دا سينخونه درته په سترگو کښي منډم - ته
 نور شي تاتو زما د زوڼو نه په غاښ کېدو - دلونو قطار دې جوړ

کریے دے۔ بل تھڻ علاج ٿي نٿو ٿو۔ جينی له می پوندی اودا غی چي
 زما زوے له خداے پاک زوے ورکری - (په ٿرا) جي جي دا دي
 تھڻ اوکریل - دومره ظلم... زه به دي مره کري وم - ماله به دي
 سترگي رندي کري وي، تودي ماشوي له به دي دومره درنه سترانه
 ورکوله... جي جي ددي تھڻ قصور دے - دي کومه گناه کري ده -
 گناه توماده چي ماله خداے پاک زوے نه راکوي... دي پر ظلم دي
 اوکرو جي جي -

مور لور په سينی پوري نیو پی پاس په کوته اوخته - د پینو
 په سرکینناسته - ماشوم ٿي په غیر کبني و اچوله - هنجي وریتي
 وریتي چنجي وهلي... د هنجي پوندی سري غویني وي - مور د
 ماشوي نری نری او سیني پاپی په خیلو سترگو پوري میني -
 د مور د سترگو نه د اوبنکو لری روانه وه په خیل قسمت پوري چرا
 وه - د ماشوي ٿرا د هنجي په زیه کبني پرهرونه جوړول - د هنجي د
 زیه نه ویني تختیدي - نو په نوله ٿي هنجي نه شو وپلے - د
 ماشوي لور سره ٿي لکه د پونو خبری کولي... ”لوري ستاد دي
 ماشوي تختی نه زارشم ته و لي دي طالهي دنیا ته راتلي - تاته د
 دي دنیا شرفخان نه و معلوم - تاته نه وه معلوم چي دلته د انسانا
 زرونه دکا نهي شوي دي - ته نه وي خبر چي دلته د نیاکانو په جامه
 کبني قصاباني هم شته... ته و لي راتلي هئ؛ ستاپه مایات دي
 هم زره نه زیرد و - لونه نوتل د میاند ونه زار پي قربانیني،
 نو... ته نوهم زما لور ٿي کنه ته به نه راتلي - ته به دي طالهي

دنيا ته نه راتلي چي دومره نه په عذاب پي او زما ژوند د سره هم
 د اسي نه په سرو تیکو کېدے .... ته مړه شه لورې - دې دنيا ته ستا
 ضرورت نشته - د دې خلقو زامن پکار دي زامن -

يو لور ته چي د پيد اکېدو حق نشته نو اے لويه خدايه ته بيا
 دا لونه وې پيد اکوې - وې پرې باندي مياندي زه پروې - وې ....
 وې .... (ژړا) او دلته د ماشوې د مور په ذريه تياره رانغله بي هوشه
 شوه - او نوره وره په زمکي سملاسته - ماشوې ژړل او مور د
 دنيا د حالاتو نه بي خبره - د لور د ژړا انگولانه بي پرواه په
 زمکي بوړي بوړي پرته وه - خداے خير چي تحه ونختي ئي نوانبي
 پاس اونخته - ماشوم ئي د مور د غېږي نه راؤشوکوله په زانگو
 کښي ئي ور لږه کره او په انگور ئي د خرثوري کبل و اچوله ....
 د ژوند شپي ورچي تپريدي د ماشوې دواړه پوندي سخاشوې -
 دوه مياشتي مور او لور د ژوند شپي ورچي لکه په سور زنگار او
 سرو سرو تیکو تپري کرې - په دې دومره موده کښي مور او لور
 نه د ورچي سترگه پټه کره او نه ئي د شپي آرام او کرو .... او
 آفرينگاه د زرغن د لور سختي معاف شوه .... ر غريو) ماشوم
 کلي دکل کېدو نه مخکښي اورژېده - د مسېدو نه آکا هو اورژېده -
 د غورېدو نه آکا هو او دورېده .... نه ئي سپرله او ليدو او نند
 د سپرلي نه خبر شوه د ما ئيگر نس چي زيړېدو نو ماشوم تورو
 هاوړو ته او سپارلے شوه .... مور ئي ژړل دېر ئي ژړل - په
 ژړا ژړا ئي سترغلي پر سپدلي وو - د مور د سينې سي راويخ

شوي وو. نو د پښو ټڪو ټڪي د ٿورو خاورو د لاندې په جوانه
 خوب اوده وه .... مور شپه په اٺون بيلون ټپره ڪره - او سحر
 وختي چي ملا بانگ وپلو مور برقعو په سر اديري ته لاره ...
 لويه اديره ... ڪنڊر ڪنڊر ، هپت هپت اديره خاموشه
 خاموشي - زرهه لڙوونڪي او يو ڪنوونڪي خاموشي ..... ڪپر چا پيره
 قبر ونه - ڊپر قبر ونه - بي شپه قبر ونه .... او ڏقير ونو په
 دغه بنا ريه ڪنڀي ڏڍي ڏما شوڀي لور قبر دے ته لکه ڏيو ورکوڀي
 تاج محل په رنگي بنا سته ٻسڪاره شو - او بنا سته به وڀي سته
 ٻسڪار ڀڊو - ڏيوڀي منظوڀي تنڀڀي لي ماشوڀي قبر نو د تاج محل نه
 زيات بنا سته وي .... مور دنڀي لور په قبر ورپر پوته - قبر
 له ٽي غاره ورڪره - لکه چي ٽيله ماشوم لورڀي سيني ته رانڙڀي
 ڪره - ڏيوڻو ٻي واره ٻي واره چغڀي ٽي او وهلي - او بيا .... ۹ .....
 ور لورڀي ٽا بڀگاه شپه په ڍي نموشي بي بيان ڪنڀي يواڻي ٽپره ڪره -
 وير ڀڊ لي خوننه وي ... ته نو به اوڀري شوڀي وي ڪنه ... پوني
 زما سينه نو هم هغڀي ڊکه ده - راپاسه راپاسه چي په ٽيلو
 پڻو ڍي سره ڪرم لورڀي پڻي نو ڍي بڀگاه نه نو ڀڊي ڪنه ....
 بڀگاه نو به ڍي ڊپوندو دلاسه تر ٽهي نه وي وهلي ڪنه ۹
 او ته به بڀگاه به آرام وي بڀگاه به ڍي ايله به آرام خوب ڪرڀي
 وي .... لورڀي مانو بڀگاه هم ٿوله شپه په سترگو سترگو ڪنڀي
 ٽپره ڪره - زهه نو بڀگاه هم ناقلا ره وم - ڊپره ناقلا ره -
 دوسره ناقلا ره چي زرهه ٻي بس ٿيڻ چا وڙو - اوس ٻي هم زرهه

خريڪي وهلي - دراتلو توان هي نه و نوتاله را علم - ما و ڪي سنا
 دا نو ڪور اوگورم.... ڊپر نيا سته دے - لوري ڊپر نيا سته ڪور
 ڊي دے دا نو ڪور ڊي مبارڪ شه -

د مور په مري ڪنبي اواز اولينتو - د او بنڪو سپلا ب دسترگو
 نه داروان شو.... دغه سپلا ب رو رو ڪپد و ڪپد و چي دوه او بنڪي
 تر ڊي نه جو ڊي شو ڊي - دوه رنڊي رنڊي او بنڪي دڪونه رايهر
 شو ڊي او د دوو سترگو په بنو ڪنبي لڪه پيڻي مرغلي را حصار ڊي
 شو ڊي - او تحه ساعت پس چي دغه د او بنڪو مرغلي د بنونه
 د قبر په کلونو را تو ڊي شو ڊي نو.... د لور مور يوه آخري سلگي
 او وهله..... لڪه چي د مور زپه او چودو.... او د بد نصيبي مو
 زپه په رشتيا او چاودو - د مور زپه چي د اولاد د پاره اونته چوي
 نو نور به د چا د پاره چوي.... ۹

د مور د پاره په زوے او لور ڪنبي فرق نشته - دا فرق د جا هلانو
 د پاره شته - د طالمانو د پاره شته - ڪنبي د خدا ئي په نزد زوے او لور
 يو برابر دي - نو اے د جهالت په تورو تورو ڪنبي پر تو روڻو - اے د ڪرڪي
 رو نفرت په ناولو جذبو ڪرو روڻو روڻو پند و د قدرت په قانون
 ڪنبي گو تي مٺه وهئي - الله پاک چي تحه کوي بنه کوي - لور د زوے
 نه په هر لحاظ سره بنه ده - لور نو د زوے نه زياته مينه ناکه ده - د
 مور پلار د پاره په زپه ڪنبي د مينڀي او محبت جي شانده ڊپر جذبات
 لري - لور نور حدت دے - هم دغه لور صباله د چا نور شي د چا د
 لور مگر د چا مور شي - نو اے د خدا ئي د قانون خلاف بغاوت

کوٺکونخوا بنیانو دا ظلم مٺہ کوٺی - دا ناروا مٺہ کوٺی - دُخا اے دُقہر
نہ اوپر پئی - گورے دا اللہ تعالیٰ انتقام دے پر سخت دے - دُظلم انجام
گورے دے دے پر بوگنووٺ نکه دے - او اے دزرغن بنچی - اے دیوپی بد نصیبی
گور بد نصیبی مورپی - ستا سوک دوارو یختاوتہ نصیب شه - پہ دپی دنیا
نو دنیا اوسپد ونکو دے پر اوٺرولی دے پر پی اوکرولی - اوس مودھغر
جهان نوحالی نصیب شه - آمین -

جینہ

پہ مرگ بہ دوارہ سرہ مرہ شو
ارمان ہی دادے چي بہ مخبني روسوسو

د مرگ ہنچ پتہ نہ لگی ہیشوک نہ دی خیر چي زہ بہ کلہ
کوم خائے اوخہ رنگی مرم - مرگ د پری اتیارہ شین دے دمرگ
دپارہ د خہ نہ پي د وخت او د عمر قید نشہ - اوکہ شہ تو
ہم انسان ترے نہ دے خیر مرگ یوہ ناگہانی حادثہ دہ -
مرگ یو ناگہانی شرک دے چي

پہ چا را پر پوئی او خپلی نونری پنی ورتہ پہ مری خبني کري -
ثومرہ ماشومان پہ ماشومر ختہ
مرگ د لحد تورو خاورو تہ اورسول

ثومرہ نیکی نیکی ٹوانان چي
د پلارانو د ملا تیر او د میاندا و دسترگو توس و

د مرگ ناترسہ چپپي

د دنیا نہ پورتہ کپل

ثومرہ پلاران او ژر پدل ؟

ثومرہ میاندا پي بوری شو پي ؟

او ثومرہ توس سر پي گوند پي شو پي ؟

تور سر ڀي !

او هغه توري سر ڀي

ڀڄي ٿوڪ ڊپلار ڊڪوره

ڊي ٿمپره ارمانون سره ڀه ڊولي کڻي

ڀه سره ڊولي کڻي

ڊخاوند انو ڪورونو ته راغلي وڃي ته ٿو ڊچيل ٿي ته خبر نه وڃي

ڊچيل قسمت نه خبر نه وڃي

ڀڄي ڊا سره ڊولي ڊ ڊوڙي

ڊ غمونو ڀه لور .... مصيبتونو ڀه لور او از مڀيبتونو ڀه لور آخر نه

سفر ڊي او هر ڪله ڀڄي ڊا سفر ڀوڻي شي نو ڊب ڊختي او

ڊ ڊهيبي ڊو نو ڊ دور ڊه شروع شي -

ڊيڻه ! .... هغه ڊيڪلي او ڊيائسٽه ڊيڻه -

هغه ڊ ڪلاب ڪل ڊه ڀي ڀڄي ڊي نه شرم ڊو ، هغه ڀي شفق ڊه

ورته ڀسڻ ڊو -

هغه ڊيڻه ! هغه ڀڄي ڊ ڀره ڊيڪلي او ڊيائسٽه وه - ڊومره

ڊيائسٽه ڀڄي زه ڀي ڊيائسٽه ڀه انفاڻو کڻي نشم ڊيانولي -

ڊيڻه ڊيڪلي وه ،

نو اڪير هم ڀه ڊيائسٽه کڻي ڊچانه ڪم نه وڻ -

ڪه ڊ ڊيڻي ڊيائسٽه ڊڪريه ڊيڻو ڀه ڪو ڊرو نو ڪولو

نو ڊ اڪير خان ڊيڪلي ٿو ڊي ڀه ڀه حجر و کڻي ستاڀله شوه -

ڊيڻه ڪه ڊڪو ٿنه وه نو اڪير خان ڊڪلاب ڪل -

جيينه ڪه ڏ ڄو نو درنو وه، نو اڪبر خان ڏ ڏم و آڏم خان و -

دوه ٻنڪڙي، يوه ٻنڪڙي او يو زلمي

ڌ تره لور او ڌ تره زوئي -

دواپه ڏ يونيڪه اولاد

ٻنڪڙي رشتو وه - ٻنڪڙي پوره وه - ٻنڪڙي سيالان وو -

او ٽڪه نوجي ڏ اڪبر خان مور ڊ جييني ڏ غوڻيو ڏ پاره هغوي

ڪره لاره نو .... خدائے خير چي ٿه ڄل و -

نو نن جييني ته ڊنچي چاچي راتگ ٿه بل رنگ ٻنڪاره شونن

به چي هغه ٺيچي چاچي ته مخاڻ ڪپده نو شر مپده به ترپي اودغه

وجه وه چي ٿنگه ٺي چاچي په ڪوڻه رانڪاره شوه جيينه لاره

په ڪوته ڪنڀي پته شو ه -

ڏ اڪبر خان مور دراتلو سره ڏ جييني ڏ مور سره خيره او چيپره -

جييني ڏ مور او چاچي خبري اورپي ڏره ٺي ٺي وارو درپناه -

نه پوهيده چي دا وڻي ڏ ٺان نه ٺي ٺيوس او ڪرو جييني دا وڻي؟

دا وڻي نن ستادا ڏره ڏا سي ٺي قابو درپري اسي ڏره ڏا سي

ٺي قابو ڪپره مه - ڪه نن ته ٺي قابو شوپي ڪه نن ته ڏ قابو

ته او وڻي نورما ڏرون ٺول ارمانونه به ڪور ٺي پوره پوره

شي -

جيينه ! ڏ ٺان سره لگيا وه، اوچي ڏ خيالاتو ڏ سمندر ته رابهر ^{شوه}

نو ڏ مور ٺي ترنوبو شو -

ڊ جيينه نو ستاسو امانت ڏ ڏ ٺي چي ڪله ستاسو ٺوڻيه

وي " نچيل ڪورته ٿي بوتل شي -

لاره ڊجيٽي ۽ او اڪبر خان دنيا بدله شوه - دواره به هر وقت
 ديوبل په خيال تو کني چيه چيه وو - ڊيوبل په تصور کني
 به ٿي ڌروند شپي ورڇي تپري ٿي - ڊيخالو نو او تصور دنيا
 يوه رنگينه دنيا - دارمانو نو او خوشحالو دنيا - يوه داسي دنيا چي
 ڊو و مينو زبونو درزا پکني په يو توله وه - حرکت ٿي په
 يورفتار و -

دوارو ڊاسي محسوسوله لک چي ڊ شپي ڊ آسمان ڊ ستور و
 پرقا نو هم سپو شوه -

دوارو ته سپو زمي هم ڊ چو ا په نسبت زياته نيکلي او
 بناستہ نيکار په ٿوله فضا و ٿول ماحول -
 ڊ ٿو اني په رنگينو کني را و نغبتے شو -

او ! دوه مٿن زيونه چي ڊ ڌروند په لاري ڊ ملگر تيا تايا

او کري نوماحول ورته هم دغه رنگي رنگين نيکاري - لنه ا دا

چي ڊ ڌروند شپي ورڇي ڊ رنگيني دنيا په تصور کني په تپري

تپري ٿي او چي اڪبر خان ڊ انجيني ڊ کري و انسته نومور

پلار ٿي ڊ واده بند بنا او کوه - ڊ واده نپته کني سوڊے شو

جيئنه په کني کني کني استه -

کني ..... چي ڊ مور پلار په کور کني ڊ جيئي دناس تي ٿاے

وي چي جيئي پکني مپلمند وي -

خداے خبر چي ٿاے چل و - ڊ جيئي په زپه کني ويره غوندے

۵۰ - خدائے خبر چي ڄڻ ۽ چي نن ڊ جيئني ڊ زرهه ڀه درانار
 ڪيئي هغه تلوسه نه وه - هغه هو شمالي نه وه - هغه ڊ خيالونو
 او تصور رنگينه دنيا جيئني ته ڄڻ سپهره سپهره او ورائه
 ويچاره نيڪار ڀه -

ڀه لاسونو او پيسو لڳد لو نڪريزو نڪر چي چيچل ڪول ڊ هغي زرهه
 نمونن چي دانگريزي ڊ لاسونو او پيسونو لڳي ڪوي - او لاسونه
 پيسي ڀه - خورخو او بو اوو - نجي - چي دا سوئي ڀي ڀي ڀه قدار
 شي - هو جيئني داسي نه شو ڪول - حڪم چي هغه ڀه ڪنج
 ڪيئي ناسته وه - شپه ڀه شوه .... عمره شوه - ماڻگر
 شو - مڱيئي ورا .... او ورپسي جنج رانلو ڊ جيئني اور
 نور شو .... بنايست ڀي ڀي ڀه دوه شو هرچا ڊ ناوي بناست
 اوستا ڀلو -

ڀه هو شمالي او نندارو دولي پوري ته شو -
 ڊالا ڀه چغو سورو او د تپو ڪونو ڀه تپار ڪيئي دولي ڊ
 اڪبر خان ڀه ڪوڄه وردنه شو -
 او دڀي ڄاڻ نه ڊ جيئني ڊ ڌوتو دوپم دور شروع شو -
 اڪبر خان به ڊ جيئني ستر ڪو ته ڪل - ڀه ڀه ڀه ڀه ڀه وه -
 ڀه جيئني هم اڪبر خان ڪم ڪوان نه و -
 د مينڀي ڪور و - ڊ هو شمالي او اطمینان ورڃي شي وڃي
 ڀه ڀه - اڪبر خان انجنيئر و - او يوه ورڃ داسي رانلو
 چي هغه ڊ اعليٰ تعليم ڊ پاره لندن ته روان شو -

دَرِ حَضْبِدِ وَ پِه وَ خَتِ پُي جِينِي تِه اووِي -

« جِينِي خَفِه كِبِرِه مِه زُهْ بِه كِه خِپِرِي ذِرِ رَاشِمِ »

« ثومره زربه راشي اڪبرخانده »

« بسِ كِه خِپِرِي دوه كاله دي د سترگو پِه رپ كِنِي بِه تِپِرِشِي »

« دوه كاله بِه د سترگو پِه رپ كِنِي تِپِرِشِي »

اڪبرخانده تِه نُهْ پُي خِپِرِچِي د جِدِ اِيِي رِيوه لَمَحِه هَم نَكِه د كَالِه

هومره اوبدده وي نو دوه كاله بِه خَتِكِه د سترگو پِه رپ كِنِي تِپِرِشِي

« جِينِي زما د پاره هَم دا جِدِ اِيِي كِرْ نِه ده تَوْخْتِه اوكِرْمِ ؟ »

« اڪبرخانده حد ائِه خِپِرِچِي زما دا زِرُهْ وِپِي دومره نا قَلارِه د مِه -

ستالندن تِه پِه تلو زما زِرُهْ وِپِي دو بِيِنِي - ستا پِه دِي تلو كِنِي

ماتِه نچله تيا هي وِپِي بِنِكاري ؟ »

« نادا نِي جِينِي ستا خَتِه خيال د مِه چِي ستا اڪبر بِه كِنِي تا هِپِرِه

كِرِي ؟ »

« تِه پِه مادا سِي بد گمانه پُي »

اُوهره بِنَحْه پِه نچل خاوند باندي تر خَتِه حده پورِي بد گمانه پُي -

زما ستا پِه مينه باندي باورد مِه - وِپِي بيا هَم زما زِرُهْ ... »

« د زِرُهْ تِه وسوسِي اوباسه - پِئِنْتون پِه ژوند كِنِي يو خَل

مينه كوي بيا بيانِه كوي »

« اونوره ددي ماشو پِي لونگيني پِه سر قسم -

اڪبرخان د لونگيني پِه سر دوار پِه لاسونه كِئِنْتودل او د جِينِي

سره پُي لوظ اوكرو چِي زِهْ بِه تانِه هِپِرِومِ » جِينِي پِه

ڌر ٻڌ لو سترگو اکبر له رخصت و رکرو او دا ٽپه ڙي ورته اووے

په مرگ به دواڻ سره مره شو!

ارمان ڀي دارے چي به مخکيني روستوشونه

اکبر لاهو په کوڅه اووتو - جبينه کوڅي ته ننوته په کٽ

کٽي پر مخي پر پوته او په چغو چغو ڙي اوڌرل -

هم دغه رنگ سگرونه په ماڻاموتو رومانما مونه په توروشيو

بدل بدل - په هره دوڙمه ورځ به د اکبر خط راتلو - د جبينې

سره د مينې لوظونه به پکښي تازه کيدل - جبينې به ديو خط

ته تربل خط پوري ورځي شپي شمپرلي -

خطونه رو رو کيدل د دوڙمي ورځي نه خط هفتي ته

اورسپد و - او د هفتي نه خبره مياشتوته رورسپده د

اکبرخان په خطونو کښي د مينه ناکو الفاظو څاڼي سپور و

ستغو او بي مطلبه خبر و اوتيو لو -

جبينې به د لوظ مطابق هر ورځ اکبرخان ته خط ليکلو خپل

لوظونه به ڙي ورته يادول - د لونگيني خبرې به ڙي ورته

ليکلې - ورته به ڙي ليکلې چي لوسينه زما ډېره نوسينه ده

څکه چي ددې سترگي بالکل ستا په شان دي - اکبره لونگينه

دې ډېر ياده وي - اوس ڙي بابا هم زده کړي دي - په

تر ټوري څر به خبرې هم کوي - نو ددې دومره اوږد خط

په جواب کښي به صرف دوه کښي خط راتلو - زه ډېر

ناوزگارم يم دومره نا اوزگارم چي تاسوته د خط ليکلو وقت

راسره هم نشته -

لايه جيته د فکرونو او وسوسويه سيند لاهوشوه - د
 اکبرسره اوس دومره وخت نشته چي جيئي ته خط اويکي؛
 د جيئي زيه تبه اونهو په ... او چي خه وخت د کلي يو
 بل زلمه دندان نه راغلو اودا خبري راوړو چي اکبرخان
 هله بل واده کړه دے - نو جيئه پوني شوه - بالکل
 پوني - جاپي ٽي اوشلوي - د سرو پينته ٽي په موٽو موٽو
 را اوشوکول او که لونگينه تر پي نه هوا بني انوا کړه نه و
 نوشاند چي په سري به ٽي ورته زور کړه و - ډيره لويه
 صدمه وه - د جيئي نازک زيه دومره لويه صدمه داسي په
 اسانه نه شوه زغمله - نو انسان له خداي پاک ډير صبر
 ورکړه دے - شو ور ٽي د پونيوب دا چيه وه - رو رو د
 جيئي زيه د حالاتو سره سمجهوته او کړه او چي بز ساہ صورت
 شوه نو خيله اور لونگينه ٽي راتر غاړه ايسته په چغو چغو
 ٽي او ٽريل ... " نو ډي لوري ارمان چي ستادا سترگي
 ډي وفا کير په شان نه وے - زيه ٽي غواړي چي دا دواږه
 سترگي درله رندي کرم - چي ستادا غت غت کاتي وييلي
 شي - چي ستادا چي چي بانه بوندي سوندي شي -
 وپم چي دا ډي وفا اکبر نخينه ستاد ډي سپن مخ نه
 را و شو کوم نو ... خه او کرم هنج هم نشم کولے لوري -
 ته زما لوري زما د پلتون د تکو تورو شپو ملگري زه به

دا ڇيل پاڻي ڙوند ستا پيه مينه پوري ٿي پروم ..... نو خنگه
 به ٿي شي ..... په ٿوانه ٿوانه ڪنهي جدا ٿي لڳي ڇي
 بوگنو وڻڪي شي - ڊي ڊي ڊي او ڊي ڊي سپر ڊي شي پيه
 جدا ٿي ڪنهي خود جدا ٿي ڏرون ڇي ورڇي پيه غنوپه
 اغزو ٿي پي - زه به دا اوڊ ڏرون پيه غنوپه اغزو
 ٿرنگ ٿي ڪرم - دا ڄاوند جدا ٿي خود بنجي ڊياره مرگ ڏي
 ..... زه هم پيه ڙوند مره شوم مره - دا سي مره ڇي .....
 خلقو ته به ڙوند ڪي ڪارم هو اڪبر زما پيه ٿوانه پوري
 خدا اوڪره ..... بنجه ذات هرڇه ز عمل شي نو پيه مينه
 ڪنهي شريڪ نشي ز عمل هغه ڇا ٿي ڪر ڏي ڇي -

هره ناپسنده به ڊي يو سم

يو ڊي پيه مينه ڪنهي شريڪ نه ٿيلو

هرڇه وڻ - دولت وڻ جا پڻ ڏاڍا وڻ ڇيل ڇيلوان وڻ، نو .....
 بنجه ذات نو صرف د سر سور ٿي غوا ٿي - او ڇي ڊاڍا
 سر نه سور ٿي (نو شي نو هغه پيه ڙوند وڻي مره شي ...
 غم ڊ جيني زره ته پر پوتو - هغه ڊاڍا خبره ڇي پيه زره ٿي
 گو ٿي او لڳدو ..... نر ٿي شو هر وڻي تيه
 او ٿو ٿي ..... او يو ورڇ زير ٿي ما ٿي ڇي پيه جيني پهلوشي
 دانعله ، نو پيه اشاره ٿي لونگينه ٿان له را وڻ غو بنه - لونگينه
 مور ته رانڊي شو - ڊ جيني نظر ڊ لونگيني پيه غبو غبو
 سترگو پر پوتو - زر ٿي سترگي پتي ڪري - لونگيني ڊ مور

په سينه سرکېښودو په ژړا شوه - د مور د سترگو نه دا وينکو
سپلا ب داروانی و - په ترټرې ژبې د لور سره لکيا وه -

پې وفا کبره د ژوند په آخرتو سلگو کښې هم را ښکاره نشوې -
لږ نمو به را غلې وے - زما د زندن دا سلگي نمو به دې لږې

يندې وې - زما نمو دا خيال وچې مونږ دواړه به يوځای مرو -

د مرگ په نموشي لاره به يوځای سره شو ..... اکبره که ستا

ياد شي نو ستا د رختې وپه وخت درته ما دا تپه کړې وه -

په مرگ به دواړه سرد مره شو

ارمان مې دا مې چې به مخکښې روستوشونه

نواے ديورپ په رنگينو کښې ورک شويه اکبره جبينه روانه

ده يواځې روانه ده زبه چاؤدې روانه ده ته نموشماله

اوسې هرځای کښې چې ټي - نو د قيامت په ورځ به ستا

کړې ان او زمالاس وي - اکبره ..... پې وفا کبره ....

اوچې هوښې لونگينه د مور د سينې ته راپورته کړه نو جبينې

يوه آخرتې سلگي او وهله او ښکې داروانې وې او د جبينې

په زير مخ په زير و انگو اول سپينې سپينې او بيا زيرې زيرې

غوندي مورې شوې او بيا اوچې شوې -

حرص

(اسوڀلے) او... دچاپه سترکوچي دحرص پږدي راواوږي هغه انسان
 بيا د انسان په جامه کښي چوان شي - حرصي انسان بيا چيچل
 کوي - حرصي انسان بيا دارل کوي - توبه خدايه توبه انسان
 نومره ناپوهه مخلوق دے - دنيا ددي شو ورځي ژوندون
 دپاره دے نومره ناپاکوچاروته تيارشي -
 ښه ږي يادشي داسي ږي يادشي لکه داساعت - که اتبار
 مونه کږي نو ورشي دکل آبادکلي هغه کنډرونه دماضي هغه
 يادکارونه بد درته اوس هم دسيد خان دحرص داستان دحال په
 ژبه بيان کوي - ورشي اوگورځي دکل آبادکلي کنډرونه اوس هم د
 سيد خان په ناپاک کردار د غم او ښکي تويوي - ورشي اوگورځي چي
 دکل آبادکلي کنډرونه اوس هم د سيد خان د مشر ورور امير خان د
 مظلوميت قصه په سلگو سلگو بيان وي - رونه که تاسوکل آباد
 ته نه شي تلے - که تاسو دکل آباد وران ويجار کنډرونه نه شي
 يدے نو دد غم داستان به درته زه بيان کړم - راشي چي د انسان
 په جامه کښي د شوي قصه درته زه اوکړم -
 امير خان دکل آبادکلي خان و - ډږ دروند - ډږ خوب او ډږ
 د عزت خاوند و - ددي امير خان د کشر رور نوم سيد خان و - د

هغه هم ڌا ميرخان هومره جا پندار و - نو په دغه جا پندار ڌ
 سپد خان ڌ حرص تنده سره شوې نه وه - هغه په خپل جا پندار
 کښې نور زياتواله کول غوښتل - او ددې د پاره ڌ ډېرې مودې
 نه هغه يوه منصوبه جوړه کړې وه نو د حالاتو انتظارې کولو -
 راځي چې ڌ څه ساعت د پاره سپد خان پرېږدو - او امير
 له به لار شو - امير خان چې څنگه په ظاهره دروند غوږ دے، داسې
 ور له خدا ئے نوي هم مور او دروند ورکړے دے - ڌا ميرخان يو
 زوے و " فرید " د لسو کالو ماشوم - دومره بنا سته و لکه ڌ کلاب
 کل - سور سپين - غټې غټې سترگې - پلن تنده - لوړه دستگه
 پونه - فرید په پلار ډېر گران و - ځکه چې هم دغه يوزو ئے ئې و -
 نور اولاد ئې نه و - نو ځکه نو فرید ڌ مور ڌ سترگو توب او ڌ پلار
 ڌ زړه ټکور و - امير خان به ڌ هرې جمعې په ورځ د ما سپين
 موخ له بيارته تلو - هم دغه رنگ يوه جمعې چې ڌ هرې شکل سما
 گرمي وه امير خان سم دستره پاکې جاپې و او غوستې څادرې په اوږه
 کېښو او بيارته روان شو - او ڌ تلو به وخت ئې فرید ته تاکيد او کړو
 چې ڌنهر ته لامبار پاره لار نه شي نو فرید چې ڌ غرمې ډوډۍ
 او غوړه نو مور ته ئې اووے چې زه په ڌنهر کېښې لامبم نو سمه ستي
 راځم - مور ډېر منع کړو نو فرید لار و ڌ کوڅې نه اووتو - په لاره
 کېښې ورسره خپل تره سپد خان مگرے شو - سپد خان په خيرو
 خبر کېښې فرید ڌ کلي نه بهر ته باغونو ته بوتلو - او څه وخت
 چې دا دواړه تره او وراره ڌ باغ ښخ ته اور سپدل - نو سپد خان

ناسايه فرید دمری نه اونیوؤ۔ په مزکه ئی را سوملو لو او دواړه
 پینچي ئی نکه دشرخ دخپل وراره په مری نینسي کړي فرید د پري
 لتي اوتیکولې۔ د خان دخلا صولو د پري وسې ئی ر کړي نو د
 سپد خان د نوڼو پڼجو نه ئی خان خلاص نه کړے شر۔ لنډ دا
 چي بقی سترگي ئی راووتې۔ په نوله کني ئی زگونه راغلل او
 آخریخ شو... فرید ساه ورکړه دخپلو تاولو ارادو دکمیل دپاره
 یو حرمي انسان دخپل نوڼ وراره په وینو خپل لاسونه سره کړه
 او بیا... د تکیه غري په خاموشي کني سپد خان دمور
 پلار د اړي یو نیازین زوئ لاش دمزک نه رپورته کړو او بخت
 دنهر اوبو ته ئی او سپارلو۔ چپو نکه دمور د غپنې په شانی
 فرید په خپلو خانگونو کني راغونډ کړو او د خان سره ئی تل ته
 نیکنه کړو۔

د فرید دمور زړه ناقدره و۔ کله کوشې او کله دروازي ته
 کېده او ثومره چي وخت تېرېد و دمور په زړه کني قسم قسم شکر تو
 غزونې کولې۔ پر پشاني زیاتېده د زړه حرکت چي وره کېدو۔
 فرید ولې را نغلو۔ ولې ئی دومره ناوخته کړو۔ ده ته دمور زړه
 نه دے معلوم چي... زما زړه د فرید په نه لید و ثومره خرپکي
 خرپکي وي نومور غریبه نه وه خیر چي فرید سره خه کاني وشو۔
 کوي لويې ورسره وشوي لاره غرمه په ماسپنجین بدله شوه
 او دمور پر پشاني نور هم سپورا شوه۔ چي شمېره وسوسي
 ئی په زړه کني را پېدا شوې۔ قسم قسم شکونه او کما نونه

په زړه کښې کړمېدل - وخت په تېرې سره مخ په وړاندې روان
 ؤ - لاپو ما پښخېن په ما ځيگر بدل شو نو د فرید هېڅ پته ونه لگېد -
 او تېر ما ځيگر چې اميرخان د بنار نه کور ته راغلو نو د فرید مور ته
 ټوله قصه تېره کړه - اميرخان هم په هغه پښو د کور نه اووتو او د
 فرید په لټون پسې ټې سړي تواره کړه نو تر ما سختن پورې د
 د فرید هېڅ پته ونه لگېده - د اميرخان زړه ټکه او جوړه نه...
 هېڅ نېټې ته ونه رسېدو - په خپل کشر ورور سيد خان پسې ټې
 جواب اوکړو او چې هغه راغلو نو اميرخان ورته ټوله قصه تېره کړه -
 سيد خان صلاح ورکړه چې ..... راځئ چې نهر کښې ټې اولټوؤ
 کېد مے شي چې په نهر کښې ټې لامل ماشوم ؤ او د ووب شوے وي -
 دکلي خلق راغونډ شول لالټېنو نه په لاس د فرید په لټون
 پسې نهر ته روان شو - سيد خان هم د دې خلقو سره مگرے ؤ -
 او هر کله چې دا خلق د باغ توارو شا را ورسېدل نو په نهر کښې د
 ونو په يوې جنگي کښې د فرید سپين لاسونه او پښې د لالټېنونو
 په رڼا کښې خلقو ته ښکاره شوې - لاش د نهر نه راوويستے شو
 او په غاړه باندې په شين کېل واچولے شو - د فرید سترگې ټې
 ټې راوتې وې - پلار خپل نياز بين زوے په خپلو لاسونو کښې را پور
 کړو - د اميرخان زړه غوښتل چې په چغو چغو او ژاړې نو دا
 ورته خپله کمزوري ښکاره شوه نو چپ پاتې شو - او ټول خلق
 چپه ټوله خاموش زورېدند سر و نه مخ په کلي روان ؤ - اميرخان
 سر زوے په خپلو څانگو نو کښې نيولے مخکښې مخکښې او نور خلق

ورپسي روان وٿو - اوچي ٿاڻ وقت داد لهه دباغ منج ته را اورسپناه نو
 .... ناگهانہ دکلاشن کونف يوبار او چلبدو - امير خان پر پرخ را پر پوتو
 زوڪ لاش لاندې او د پيلار لاش پرې د پاسه په وينو کبسي پت
 پت پراته وٿو - خلقو د پرې مندې تر پرې او وهلي نود شپي په
 تياره کبسي هنج پته اوتنه لکبهه پرې داهوڻه وڻي اوشو؛ داچا
 اوکړه .... دکلي نه کټ را او نغو بنٿي شو، په يو کټ کبسي پيلار او
 زوڪ دواړه غاڙي غري واچولے شول - او هرکله چي دا کټ په
 کوڙه وردنه شو، نورونو زه به درته هغه نقشه ٽنگه بيان
 کيم - ماسره دومره د پرد پي الفاظ نشته، ماسره داسي په غم
 ليري الفاظ نشته چي زه به دغه زخمي زخمي واقعي نقشه رکابم -
 د فرید دمور هغه پوني پوني چغې هغه خير چي گريوان او
 بير سر .... توبه خدايه توبه دومره لوڪي غم - داسي نيسکار پناه
 مڪه چي د آسمان فرشتي هم په ٿر ادي - داسي معلوميد ه لکه
 چي ٿول کائنات يوه سلگي شو - يوه اوچه سلگي يوه داسي
 سلگي چي دهرچا په زبه کبسي ٿي پر هر جوړولو - هر شوک داسي
 او د هغه زوڪي فرید په مرگ خفه وٿو - ٿول کله خفه وٿو، دوسره
 خفه وٿو - چي دغه خفڪان د بيانولو دپاره ماسره الفاظ نشته -
 ماسره حوصله نشته .... او صباله چي دا عبرتي بخاڙي دکوڻي نه
 او وٿي، نود فرید دمور لکه چي زبه اوچوده - په زبه باندې ٿي
 داسي تياره را غله چي دغه تياره بيا په رها بدله نشوه - دغه
 تيس چي د امير خان تهر او د فرید مور هم دکيس تورو تيس وٿه اورسو-
 له

رپور تہونہ اوشول - تفتیشونہ اوشول ، تپوسونہ اوشول تو
 ددی وراتی ماشوری سر را بنکارہ نہ شو۔ (اشعوری طور دسپد خان
 حرکات سکناات داسی و وچی د پولیس پر پی بانڈی شک راتلو
 د ہفتہ حرکات سکناات داسی و وچی لکہ دغل پہ بندہ نس وی -
 سپد خان خیل ضمیر ملامتہ کر وچی دا پی شہ اوکرے۔ د جا پندار دیارہ
 پی اول د خیل نیازین ورارہ پہ مری زور کر و۔ او بیای د خیل مشر
 رور سینہ پہ گولو سوری سوری کرہ دا ماشہ اوکرے دا ماوپی
 اوکرے۔ لندہ اپچی دسپد خان مرضیہ راژوندے شو۔ او دے
 پی دومرہ ملامتہ کر وچی یوہ شپہ ناساپہ داپا سپد و تھوپک پی
 راوا نستو۔ گردنی پی ملانہ واپچولہ اوپہ کوٹھہ اووتو.....
 سپد خان کلے پر پینودو وطن پی پر پینودو۔ بنجہ او پیچی پی پر پینود
 اولارو د تورو غرونو مسافر شو۔

سپد خان د امیر خان ہونہ ورانہ کرہ او د سپد خان نہ قدرت
 انتقام و نستو۔ داسی انتقام پیچی د سپد خان ژوند۔ د سپد خان کور
 د خلقو دیارہ یو عبرت شو۔ یو داسی عبرت پیچی تھول عمریہ
 د خلقو یاد وی۔

روہو! راشی اوگوری د کلا آباد کلی ہفتہ کنڈرونہ نن ہم
 د امیر خان پہ مظلومیت او د سپد خان پہ بربریت د غم او بنسکی
 تحقوی۔ امیر خان او فرید شہیدان شول او سپد خان دوزخی۔
 د اللہ تعالیٰ انتقام د پر بوگنوونکے دے۔ د ظلم انجام د پر عبرت ناک
 وی۔ اے د دنیا پہ مال او جا پندار پی لپوتورونی مہ کوئی ظلم

مٺ ڪوٺي - ڄاڻندا آهن ڇا خان سره قبر ته نه ڏي اوري - مرڪه
ڇا خان سره په سر نه ده مگر ٺوڻي - دا هر شاهه پاڻي ڪپڻ وٺي ڏي -
دا هر شاهه به دلته پاڻي شي - او هر شوڪ به دوه لاس اودوه پيئي
دقبر تورو خاورو ته اوسپار لئ شي - نوبيا؛ بيا داڇي دحرص انجام
پر بوگنو وٺي وي -

۵

ارمان به هغه وٺت ڪنهي در شي
ڇڏي ڪٿي ڏي واخلبي تومرو خاورو ته ڏي ورينه

شمپرڪاڪا

اے لويد حدايه، اے عظيمه خدايه، ستايه دې بي شمپر مخلوق
 کڻي ستايه دې بي شمپره بنديا نو کڻي نپکان هم شته، بدان هم
 شته، ينه هم شته نراب هم شته - په دې بي شمپره مخلوق کڻي
 داسي هم شته چي ستا د قهر و غضب نه شپه ورځي په لوزان دي -
 چي ستا د ويرې نه ځي حراموته شاکرپده - بد و چاروته ځي شاکرپده -
 اوداسي انسانان هم شته چي دچا د ژوند هره لمحده په گناهونو
 کڻي تپې پښي چي دچا هر قدم د بدۍ په لور پوس ته کښي - منه
 پو هېښم چي داسي کسانو په خپلو ذرو نو کڻي شخه فيصله کړپده -
 نه پو هېښم چي دوي وږي داسي باغيان شوي دي آيا دوي دا
 خيال دے چي دوي سره به د قيامت په ورځ دوي د عمل حنا
 کتاب نه کښي - که چرې دوي دا خيال وي چي دا توږي بي حقيقته
 خبرې دي - دا توږي د نه منلو خبرې دي نو دا خيال ځي غلط دے -
 د قيامت په ورځ د حساب کتاب په ورځ به د هرچا سره د ذري ذري
 حساب کول شي -

د دې حقيقت نه انکار نشي کېدے چي گناه کوونکے گناهگار دے
 اود قيامت په ورځ به ور له سزا ورکولے شي - هر بدې کوونکے

دَ لوئے خدائے مجرم دے او ددڙي جرم سزا به ورکولے شي - هغه لوئے
 خدائے دوزخ دکنهڪارانو د پياره د مجرمانو د پياره - د قاتلانو د پياره
 د منكرانو د پياره پورڪرے دے - په دڙي وجه زه درته منت كوم چي
 روڼو داسي بي پروا کپڙي مه - داسي بي سره کپڙي مه - هسي ننه
 چي اوبه د ورخه پږي شي نو بيا به گورے خبره گرانه شي - هسي
 نه چي دڙو ناکهري ناکهانه پوښ شي نو بيا به گورے د توږي وخت
 هم نه وي -

اے لويه خدایه موبن انسانان کږي - موبن پکان او صالحان
 کږي موبن ټول صحيح مسلمانان کږي چي په بنه بد کښي تمين او کرے
 شو - چي ستا په نبودلې شوې لار باندې روان شو - چي دکمراهي او
 بد ناهي په تور و تير و کښي رانه لاره خطانه شي - چي په ناپوهي
 کښي د تباهي تور و تير و کښي ورک نه شو -

اے عظيمه خدایه ! په دڙي کښي شک نشته چي تا انسان
 اشرف المخلوقات پيدا کړے دے - په ټولو مخلوقاتو کښي اشرف
 د عزتونو خاوند - د مراتبو خاوند خو... هله چي انسان په صحيح معنو
 کښي انسان وي - چي انسان د انسانيت په چوکاټ کښي دننه ژوند
 تېروي - چي انسان په نېغه لار روان وي - او هرکله چي انسان د
 انسانيت د دڙي نه اوځي نو بيا د حيوان نه بدتر شي - چي انسان د
 انسانيت د چوکاټ نه بهر اوځي نو بيا ترې انسانيت هم امان غوږي -
 نو نو شرح د اهل کوي - شرح مائول کوي - شرح خورل کوي نو
 هله چي او دے وي - چي دلودڙي د لاسه مجبوس شي - چي په

گهڙو نه رشي نو هلہ... گني چي په گهڙو موروي نو په خنڪل گني د
 وني د سوري لاندې پتهي سترگي يونخوا ته پروت وي، که دنيا ٻي پوي
 را ٻي پوي نو غم غرض پوي نه کوي -

او انسان؟ انسان چي مورشي نو دارل کوي -

انسان چي مورشي نو ظالم شي -

انسان چي مالداره شي نو حرص ٿي زيات شي - او د بل په مري غلي

گندل ورته هم خپل حق بنڪاري -

نو اڪه روڻو! زه تاسو نه دا ٿيوس کوم - تاسو مال ددي خبري

يو اب را کڙي چي دداسي انسان نه گني شرح بنه نه شو داسي انسا

گني د چوانيت د درهونه لاندې پري نه وٿو -

ولي پري نه وٿو - دداسي انسان نه چوان - بلڪه شرح پري

کاري د خپلي گهڙي د تنوس دکولو د پاره د ژوندو چوانانو او

انسانانو دارل دي - ددغه شرح نه هم داسي حرصي انسان چي

د خپل حرص د تندي سرولو د پاره د بل انسان په مري چاره را کاري

بدتر دے - پر پوتے او د نفرت جو گه دے - او د لاشه کوي - دا خبر

به پري دو - بل مثال به در کوم بل حقيقت به درته په گوته کوم -

تاسو ماته دا او وائي چي سبي تر شو پوري وار نه وي را وړک

نو سبي پري باندي غم غرض کوي! - تاسو چري ليدلي دي چي

يو سبي چري سبي ته لاره نيولې ده - يو سبي سبي ته ٿي په بد نظر

کٽلي دي - د غسي هريو خناور به را واخو - د هر خناور مثال به

خنڪني کيدو چي په دي حقله يو خناور هم د مقرر حدونو نه

تجاوز نه کوي - بلکه ک تجاوز ک کولو مثال قدر له هم زمونږ په
مخکښې نشته په ځناورو کېږي د يو صنف ځناور به هېڅ کله د خپل
مخالف صنف سره د هغې د مرضي نه بغير غير اخلاقي عمل رونه
کړي - غير فطري حرکت به ورسره رونه کړي -

رو انسان .... ؟ چې الله تعالی ور له د اشرف المخلوقات درجه
ورکړې ده ، د څې د انسانیت د دائرې نه روحي - نودم د څېو
نه بدتر شي - په ده باندې سترگې پټې شي د شرافت ټول
رځپورونه وشلوي ، د بيا خورنه پټ شي د بيا مور نه پټ شي - د
بيا نچله نه پټ شي ، پردی نه پټ شي نو تاسونه زه پټوس کوم -
چې اے روڼو داسې انسان گني د انسان بللو جوگه دے - داسې
انسان گني د څوان نه بدتر نه دے - داسې انسان گني د سپي غوندې
د گنده څوان نه هم سپک کنده او ذليل نه دے - روڼو دوه لاسونه
او دوه پټې - دوه غوږونه او دوه سترگې او ژبه د انسان نه اتا
نه جوړه وي - انسان د انسانیت نوم دے - انسان د شرافت نوم
دے - انسان د اخلاقو نوم دے - او په چاکښې چې دا څيندونه
نه وي دا خوبې نه وي - دا اخلاق نه وي نو بيا زه بخښنه غواړم
چې داسې انسان ته نه زه انسان وپلې شم او نه بل - ځکه چې
داسې انسان د الله تعالی د طرفه مقرر کړم شو و حد و نو نه تجاوز
کړم دے ده د خداي د لارې نه روگرداني کړې ده نو ..... داسې
انسان ته به څوک څنگه انسان او وايي -

۲ ۱ لويه خدايه ! ته په خپل فضل و کرم سره مونږ انسانان

کری صحیح انسانان - موبن دکنا هونونہ پہ امان کری - موبن مسلمانان
 کری چچی پہ بندہ بد کبھی تمیز اوکریے شو -

انسان ثومره غافل دے - ثومره ناپو هه دے ثومره احسان فرامو
 دے کہ چری انسان غافلہ نہ وے - ناپو هه نہ وے - احسان
 فراموشہ نہ وے تودہ بہ دالله تعالیٰ داپی شہرہ احسانونہ وپی
 ہرول دہ بہ دمور پلار سرہ پی رنجی وپی کولہ - دھغوی پی عزتی
 بہ پی وپی کولہ - وپی بہ پی دھغوی حقونہ ہرول ؟

مور او پلار ! چچی د اولاد دپارہ دکبھی حیثیت لری - چچی د
 پینولاند پی بی جنتونہ لونگری پی - چچی د چا دقا مونو خا وری
 د اولاد دپارہ د بنکلولو جوکہ دی - نو داسی هستوسرہ د اولاد
 سپک او نارواسلوک کنہی ناروا نہ دے - دمور پلار پہ پی عزتی
 بہ کنی الله تعالیٰ نہ خفہ کپی پی وپی بہ نہ خفہ کپی پی - شوک چچی
 دھغ لوٹے ذات د احکامو خلاف ورزی کوی الله تعالیٰ بہ تری ضرور
 ناراضہ کپی پی -

نو بیا ..... ؟ بیا وپی دا ٹھنی ٹھنی اولاد دالله تعالیٰ د دی
 اتل قانون خلاف ورزی کوی - وپی دمور پلار سپکاوے کوی وپی
 دمور پلار سرہ پہ ترس چلپی پی دا اولاد وپی دومره تا فرمانہ ،
 داسی سرکشہ ، او دومره احسان فراموشہ شی ؟ .....
 خدائے پاک دی شمشیر کا کا او بجنہی - دپر بندہ سرے و - دپر
 نیک انسان و نو .... دپر زرہ چاؤ دے د دنیا نہ لارو - د دنیا ہول
 غمونہ او مہبتونہ دایو خائے شوی وو او د شمشیر کا کا شرو مند

ترې نه بور شوے و - د شمشېر کا کا د ژوند دو پټم نوم غم و -
 اوښکې او سلگي چي د ژوند په آخونو ورکو کيښي د هغه ملگر مے شوے
 وے - سلگي چي په آخر عمر کيښي د شمشېر کا کا په شونډو و مېشته
 شوې وې - د هغه ټول ژوند يوه سلگي وه يوه داسې سلگي چي
 د هغه د هر پر هر زړه د تل نه به راپورته کېد ه - د هغه د
 زړه د مسيد ونگو پر هرونو نه به راپورته کېد - د هغه د زړه
 د تناکونه به راپورته کېد ه - د هرې سلگي سره د شمشېر کا کا دا
 خيال و چي کني درد به لن قلا رشي خريکي به بزې په آرام شي - نو
 د هغه دا خيال غلط و دردونه او غمونه، خريکي او فريادونه اوس
 د هغه د ژوند سره بيخي غاړه غري شوي وو - او چي ژوند ختم شو -
 نو سلگي هم په قلا شوې - دردونه هم په تو او غرونو
 سر شول -

اوس د شمشېر کا کا په دگونو کيښي نه وينه زغليده اونه د
 هغه په شونډو او چي او چي سپرې سلگي نور پي - اوس د
 هغه په سينه کيښي نه پر هر پر هر زړه حرکت کولو اونه د زړه د
 تناکونه اوچ اوچ دردونه راپورته کېدل - هرڅه يخ يخ شول -
 چي شمشېر کا کا يخ شو نو پر هرونو هم خوږي وروستې - تناکي اوچود
 او سلگي په قلا شوې -

شمشېر کا کا ! نه يم خبر چي د مرگ په وخت به ستا احساسات
 څه وو - چي تابه څومره په ناخوالي مرگ ته غاړه اښودلي وي -
 چي تابه څومره په نامرادي ساه ورکړي وي -

اے غم ڈھیلیہ شمشیر کا خدائے دی اور بجنہ - ہفتہ دنیا دی بناسۂ
 شہ - ددی کھاخ ژوند پہ بدل کبھی دی دہفتہ دنیا ژوند د خوشحالونہ
 چک شہ - کہ دلہ د دنیا پہ اوسپد ونکو کبھی انصاف نشتر نونہ یہ
 وی ہو د الله تعالیٰ پہ دربار کبھی انصاف شتر پی انصافی نشتر -
 زور زیاتے نشتر -

رونیو د شمشیر کا د ژوند قیصہ، د غمونو قیصہ دہ - د
 اسو پلو اور یادونو قیصہ دہ، د دردونو اور یادونو قیصہ دہ -
 یہ دی قصہ کبھی عبرت دے خو د ہفتہ چا دیارہ چی د چا ذرہ
 سترگی بیناوی - چی د چا احساسات ژوندی وی - چی ضمیر پی مر
 نہ ژوندے وی -

داسی پی یاد شی لکہ دا ساعت چی د شمشیر کا کاروئے کل شہر
 پیدا شونو دی پری خوشحالی اور شوپی - د شمشیر کا د خوشحالی
 ہر و حہ انتہانہ وہ - ہفتہ خوشحالہ وہ چی د ہفتہ د جا پد اد مالک
 پیدا شو - د ہفتہ وارث پیدا شو د ہفتہ ملا تیر پیدا شو نو حکہ
 نو دومرہ چر خوشحالہ ووکنہ -

کل شہر د پلار ایکی یوزوئے، د مور د سترگو توی او د
 پلار ذرہ تھکوی چر نیاز بین و - د مور پلار د غہ ایکی یو
 نیاز بین روئے پہ نازونو نعمتونو کبھی د ژوند شہی ورچی تپرو لی -
 ورچی پہ میاشتو اور میاشتی پہ کلونو بد پدے - لارو لہ نصیرہ
 کل شہر زلمے شو، اور شمشیر کا د کل شہر پہ وادہ کبھی سستی
 اونہ کرہ اور سمدستی پی ورلہ وادہ او کرو - د کل شہر د وادہ پہ

رومبي کال دکل شپن مور مره شوہ شمشپن کا کا کنده شوہ۔ یو اچي شوہ،
 د ژوند په لويه لاره تگ خو یو لوئے شوانون و نو شمشپن کا دکل شپن
 په واد د تنهایي احساس خان ته نزدې نه پربینودو۔ دکل شپن
 بچي شوہ۔ ماشومان شوہ، هغه د خپلو پخو سره مشغول شوہ۔ او
 داسې مشغول شوچي پلار ترې نه هم هېر شوہ۔ پلار یو فالتو
 تحین شو یوه بچي کاره پر زړه شوہ۔ کله کور کله بهر د خپلي تنهایي
 احساس ټي په سینې پورې نیولے و۔ د خپل ژوند نه خوشحاله نه و۔
 حکم چي هغه خو خپلي ټولې خوشحالی او س گل شپن پورې غوټه
 کړې وې۔ او گل شپن د پلار نه بچي پروا د ژوند په ذکر لکه
 بچي مهاره او نښ روان و۔ دولت و جا پندار و۔ دومره جا پندار چي
 گل شپن پرې خاني کوله۔ دا جا پندار گل شپن نه و پندار کړے۔ دا
 د شمشپن کا د سر خپرات و چي گل شپن پرې خاني کوله۔ گل شپن
 خاني کوله او دهغه پلار شمشپن کا کا په خپل کور۔ خپل جا پندار کښي
 د بچي ارزي ژوند تپرولو۔ هر څه ټي بيدل۔ دکل شپن سلوک اورويي
 ته ټي کتل نو په حوله ټي غبر نه کولو۔ حکم چي گل شپن د پښ
 نیاز بین و۔ دومره نیاز بین چي پلار ورته یوه حوله گيله قدر له
 هم نه شوہ کولے۔ نو د خپل نیاز بین زوے په بچي رنجی او بچي
 پروا هی به هر وخت نمژن و۔ او چي د شپي به په کت کښي
 پر بو تو نو توله شپه به ټي په سترگو سترگو کښي پښ کړه۔
 د پرو غمونو او فکرونو شمشپن کا کا د زړه په رنج اخته کړو۔
 سالنه ټي مدگرے شوہ۔ لارو هغه لور دنگ شمشپن کا کا په لړه موده

دَهد و کو پَنجره شوہ ... شپہ ورچی تو خچی او دَ سینہ خرنجارے
 او ورسره بلغم دَ شمشیر کا کا دَ رونا ملگری شول او دَ پلار دَ سینہ
 خرنجاری دَ بی وارہ تو خچی او بلغمونو نہ کل شپرتنگ شوے و۔
 او رشتیا جدرہ خودادہ چچی زوئے لہ او س دَ پلار نہ کو کہ ورتلہ ہفہ
 نہ غر بنتل چچی دہغہ ماشومان دپی نیکہ تہ نزدپی شی نوپہ دپی
 وجہ کل شپہ پہ کور کبھی یو خواتہ ورہ غوندپی کو تہنہی وہ ہنی کبھی
 دَ پلار کت واپولو د او بو منگے پی ورتہ کبسنودو او کپورے پی پرپی
 سنکور کپو۔ لار و شمشیر کا کا پہ خیل کور کبھی دَ خان لہ دنیا خاوند شو۔
 تنگ ترشہ کو تہنہی خان لہ یو خواتہ چچی نہ پرپی دَ چالار وہ او
 نہ بہ ورلہ شوک راتل۔ تو لہ ورخ توئے بلغمونہ او تنہائی
 دَ ہفہ ملگری وو۔ دغہ پی کور شو، او پہ دغہ کور کبھی بہ دشتہ
 جا پُدار خاوند۔ دشتہ زوئے پلار شمشیر شپہ ورچی یو اچی پروو۔
 او یوہ ورخ چچی دکل شپہ زلمو تہ زوئے اسلام دنیکہ کو تہنہی
 تہ را غلو نو شمشیر کا کا خان تہ را نزدپی کپو۔ پہ تندی پی نیکل
 کپو او ورتہ پی او وے چچی بچیہ دا سردپی بز زما پہ سینہ کپورہ۔
 او ہر کلہ چچی اسلام دَ خیل نیکہ پہ سینہ سر کبسنودو نو شمشیر کا کا
 پی پہ ویستو کبھی گو تی وھپی اور نہ رنہے او بکی پی دَ سترگو
 نہ بھپ۔ پی۔ د او بکو بھیر دَ بابا دَ سترگو نہ داروان و او
 چچی اسلام سر را پور تہ کپو نو... د تہ و پی ژار پی بابا بخنی
 دپی کپری او در پزہ چچی کبیل درلہ داورم“ ... نہ بچیہ زما
 بخنی نہ کپری۔ زما شوگر می کپری۔ زما پہ سینہ کبھی اور بلیبی۔

” نه بابا نڻ ڊڀره بخني ده - اودر ڀڙه زه تالا ڪمبل را ورم“
 ” نه ڀڃيه زه اوس دگرمي بخني د احساس د حد نه ٿي
 شو ڪي م - اوس زمانه گري ڪڀري اونئو بخني“
 ڀڃيه خدائے دڀي لوءِ ڪڙه - دنڀيل ڀلار ڀه بنه راشي ستاسو
 دغم د آوز نه هي خدائے سا ته - خه ڀڃيه لار شه لوءِ شي -
 او ... اسلم ڇڄي ڪور ته را غلو نو ڀلار ته ڀي او و ڪڇي
 د بابا ڊڀره بخني ڪڀري - نو ... گل شپڙ ڊڀر ڀه ڀي پروا هي
 سره زوئو ته او و ڪڇي ور شه ڀه گودام ڪڀري هغه زڙه
 ڪمبل ڀر ته ده هغه را واخه او واڻي چوه ڀري - اسلم د
 گودام نه ڪمبل را واخه را غلو د مور نه ڀي ڦڻي اوغو
 ڀلار ٿري نه ٿيوس او ڪڙو ڇڄي ... ڦڻي خه ڪو ڀي ڀڃيه -
 اسلم ور ته او و ڪڇي د ڪمبل به دوه خايه ڪرم نيمه به
 ڀه بابا و اڇوم او نيمه به سنباله ڪڍم ڇڄي صباله ته د بابا
 ڀه رنگ بودا او ناتوانه شي نو دا ڀاڻي نيمه ڪمبل به بيا
 زه ڀه تاباندي و اڇوم د اسلم دڀي خبر ڀي گل شپڙ لڪي ڇڄي
 د غفلت د خوب نه را ڀڀار ڪرو - د زوئو ولى او ڀلار ولى
 احساس ڀي ور له را ژوند ڪڙو - ڀه خيل ڪور ڀي شرمند
 ڪرو او ڀه درنو درنو قد مونو ڪو ٿي ته روان شو
 هغه ڪو ٿي ته ڇڄي ڀڳڻي شمشير خان ڀي ڀرسانه ژوند
 ٿي و لو - ڇڄي ڀڳڻي د گل شپڙ ڀلار د ژوند شي وڃي شپڙ ڀي
 ... زوئو ڊيلار نه د معافي غوڻتو د پارو روان و ...

زوئے پلار ته په پښو پر پوتو دپاره روان ؤ زورند سر -
 ملامته ملامته چي دکو تمه دروازه ئې لري کره نو په پلار
 ورپر پوتو .... د بابازۀ معافي غوارم زۀ بخښنه غوارم ما
 او بخښنه - زۀ په خپلو کړو پښمانه يم مامعاف کره بابا .....
 (ژارې) د اوبگو سپلاب دکل شپږ د سترگو نه روان ؤ -
 شمشر کا کا خپل زوئے خپلې سينې ته رانزدې کړو - د سر
 ويښتو کښې ئې ورله گوټې وهلې -

د داستا و پښته توهم هغه رنگ پاسته دي بچیه .....
 ستا ددې و پښتونه توهم هغه رنگ خوب خوب بويي را ئې
 لکه چي په وړو کوالي به ترې ختو - بچیه د مرگ نه مخکښې
 ئې دا ارمان ؤ چي تايوخل بيا خپلې سينې ته رانزدې کړم
 اوستا د و پښتو د مراوې مراوې خوشبويي يوخل بيا زما
 په سپڼ مو ورننو ئې - روزما زپۀ ته آرام اوسکون
 اورسي - نو بچیه ته جوړ جوړ نا روزگار وې دومره ناروزگار
 وې چي زما دا معمولي غوندي ارمان دې هم نه شو پوره کولې -
 ... خوشک دے چي نن رانعلې - شکر دے چي نن زما د زپۀ
 ارمان پورې شو - اوس به زما سا په قلاز اوسکون سره
 رو ئې - خدا ئے دې خوشحال لره تود باد دربان دې اومه لڼه -
 د ژوند په خوب و مور شي - دا سردې لڼ زما په سينه باندي
 کېده گل شپږه چي دا زپۀ ئې لڼ په قلاز شي - روزما روح په
 آرام رو اطمینان سره او ئې ..... په دې کښې په شمشر کا

۱. سالنڌي دورہ را غلہ - توخے شروع شو - سالنڌي لنڌي شوہ -
 او يو گل چي شمشير کا کا يوہ او بددہ سا را کتبلہ نو بيا واپس نہ
 شوہ - بيا هم پيہ بدن کني دننہ مرہ شوہ - بيا دغي سا هم د
 شمشير کا کا پيہ و جو د کني ساہ ورکيہ او د دنيا د غمونو - مہيتونو او
 شوانون نہ د ٿول عمر د پيارہ خلاص شو - گل شير پيہ نچلو کي و
 پينمانہ و - د پلاسره پيہ د پي سلوک نادمہ و دو مرہ نادمہ چي چر
 ٿي او ٿرہل چر پي او نيکي ٿي تو ٿي کي پي نوروس هٿ هم نہ شو
 کيدے اوس وخت ٿي و - او در حمان بابا خيره -

۲. تر ورخہ ٿي پي او بيہ بپرتہ نہ چارو ٿي
 نہ چارو ٿي ٿي ساعت پيہ بپرتہ بيا

دوه مٺيان

نه پو هينم چي د روح تسكين به انسان ته كوم خائے حاصل
 شي داسي به كوم خائے وي چي انسان به د دنيا د دي کشالو د دي
 لاجو گونجو. د دي مهيتونو او زره چا ودون نه د ژوند يو
 شو گهري به آلام او اطمينان تپري کري. په دي دنيا کني
 نو ژوند پر گران شو. هر طرفته خود غرضي او فريب دے.
 اولاد خود غرضه خپل تپلو ان خود غرضه. دوستان خود غرضه
 او کله کله خود مور او پيلار هم خود غرضه شي. د مور په سترگو
 هم د حرص به دي دا او وري. مور هم د نام و نمود په خر
 سپلا ب کني لاهوشي مور هم د خپل اولاد د پاره ظالمه شي.
 د مور ظالمه چي د هني د ظلم داستان د انسانيت په لمن توري
 داغ شي. د هني حرص د جوان زوئے. د زلمي زوئے د
 فرمان برداره زوئے په ژوند کني ازني او کسي د هغه د
 خوانو په لار کني غني چوکه کري. نو داسي مور ته به
 هم کني شوک مور او وائي. داسي مور هم کني هغه مقدسه هستي
 ده چي د چا د قدمونو د لاندې جنت دے؛ نه او وپم نو. په
 دي حقله نوزه خپله رائے نشم ورکولے. زه په دي حقله هٽ
 هم نشم وپلے. حکه چي په دي کني د خه وپلو هديو کجاش

نشته؟

رونو! زه د تاسونه ټپوس کوم - تاسو مال زما د دې
ټپوس جواب راکړئ چې کومه مورچې نه؟ ميا شته؟ اولاد په نس
او کس حوي دوه کاله پرې باندې د زړه وينې او ټينسوي چې
د ژمي او بډې او بډې شپې ورسره شوکيره کړي - چې
په زړه چاؤدون او شوانخون ټي لوتې کړي نودغه موي
هم دغه اولاد سره زياتې کولې شي - په دغه اولاد
باندې ظلم کولې شي - او دخپله لاسه ټي د غمونو او
مهيبتونو کړنگ ته ورلږه کولې شي؟ ..... تاسو به واي چې
نه، مور دومره ظالمه کېد څه شي - مور دومره سنگدله
کېد څه شي - ځکه چې اولاد خو د مور د زړه ټکړه وي -
اولاد خو د مور ژوند وي - د مور ساه وي - نو خپل ژوند
خو ټوک پخپله نشي ناقلا ره کولې - خپله د زړه ټکړه
خو اورته د خپله لاسه نشي ورلږه کولې، خو ... رونو
شته په دنيا کې داسې مياندي هم شته چې د دنيا حرص - چې
د دنيا لالچ او نام ونمود ورباندې داسې سترگې پټې کړي، چې
د خپل زړه ټکړه پخپله، په خپل لاس د اورسرو لمبو ته
ورلږه کړي -

اسلم ې ياد شي - هغه د انسانيت او شرافت نمونه ې ياد
شي - هغه د مور د سترگو تور ې ياد شي - هغه چې هر وخت
به ټي د مور سترگو ته کتل - چې هر وخت به ټي د مور سترگو ته

ته کتل - هغه چي هروخت به مورته لاس په نامه و لار و ه - اسلم
 نپل ژوند د مور خدمت ته وقف کړه و ه - د مور د عاگاني د
 اسلم سره وې - د نيږي شپي په خاموشو کني چي ټوله دنيا به
 په نوابه خوب اوده وه، د اسلم مور به خداي پاک ته په
 سجده پرته وه - د اسلم د کاميابي او کامراني د عاگاني به چي
 کولې - اورا د دغه مور د عاگانو برکت و ه چي اسلم د ژوند
 په لارې په کاميابي سره روان و ه، ژوند مخ په وړاندې روان
 و ه - د اسلم د مور ارمانونه رږپدل د کندهتون د بي ازلي
 د ژوند هغه په غم لرلې و رچي شپي تپره شوې او هپري شوې
 اسلم د اکټر شو - د مور د زړه يو ډېر لوک ارمان پوښ
 شو - او اوس لکه د نوسو مياند و په شان د اسلم د مور په
 زړه کني هم د زړه په سرد واره د شهر و د ليد و ارمان غزونې
 او کړې - هر وخت به په دې سوچونو کني ډوبه وه چي هغه
 به کومه ورځ وي چي د اسلم سره ډولې په کوڅه رادننه کړي -
 بل نواته به اسلم هم د تصور په يوه رنگينه دنيا کني هر وختي
 ورک و ه - د مينې او محبت يوه رنگينه دنيا چي کله سانگه د دغي
 دنيا بڼا پيداي وه - دده د محبت شهزادگي وه او وې به نه وه
 کله سانگه خو دده د تور لور وه - چي دده په نامه ناسته وه
 چي په وړو کوالي کني د دواړو د قسمت فيصله شوې وه، چي
 د وړو کوالي نه دواړو د يو بل په حقله سوچونه کول -
 کله سانگه د اسلم سياله وه - او حکه د اسلم ډېره زياته نوبه

وه - هغه ڀه خپل زېږه کښې دکل سانگې د پاره د مينې تاج محل د
 پخوانه جوړکړه وه - او حکم توبه اسلام د شپې په خاموشي
 کښې اکثر دکل سانگې په حقله سوچونه کول نو اسلام د مور د
 ارادونه نه وه خیر - هغه ته پته نه وه چې د مور په سترگو
 د دولت پېر دې راوړېدلی دي - د هغې نه خپله غریبي هېره شوې
 ده د هغې نه خپله ناداري هېره شوې ده، حکم چې د هغې
 په خیال اسلام اوس لوټه سره شو دے - اوس اسلام پېسې
 گټې - دکټې خاوند شو، په دواو کسانو کښې ئې نوم اخستے شي،
 نو حکم نو د هغه د مور ارادې بدې شوې - د هغې خیالات
 بدل شو - اوس د هغې په نزد د اسلام اوکل سانگې جوړ نه
 برابرېدو - حکم چې کل سانگه غریبه وه - تر لسم پورې
 تعلیم ئې وه نو د اسلام د مور په نظر کښې دا تعلیم د پر کم وه - هر
 شوکه کل سانگه د اسلام د مور غورزه وه سکه غورزه، نو هغه
 سکه غورزه که هر شو د دې غورزه وه نو غریبه وه، او چې غریبه
 وه نو د مور په خیال کښې د اسلام سره ئې جوړ نه برابرېدو و حکم
 چې اسلام اوس د اکثر وه، او هغه به هر ما شام د روپو پنگه مور
 ته بولي کښې اچوله - نوبیا؟

بیا دا چې د اسلام مور هېڅ کله دا نه غوښتل چې دکل سانگې او
 اسلام د رشتې حقله پخواني لوظ له عملي شکل ورکړي - نتیجه دا
 شوه چې د اسلام مور خپلې خور له جواب وراولېدو چې لور دې
 سنبهال کړه - ستا لور زما د زوټه سیاله نه ده - زما اسلام اوس هغه

اسلم نه دے چي ستاؤر ورتہ ترغارہ کرم - زہ بہ اسلم له وادہ
 کوم نحو..... دچا عزت دارو کرہ د چایادو خلقو کرہ - د جرگو مرکو
 خلقو کرہ..... د مور دا انکار د اسلم دپارہ د شیع آسمان تندر
 وہ - مور د سترگو پہ رپ کبني د زوئے د ميني پہ د نيا اور او لگولو -
 د هغه د ميني تاج محل ٿي دري وري کرہ و - اسلم مور ته زاري اوکري
 متونه ٿي ورتہ اوکرہ - په پيسو ورتہ پر پوتو چي مور ٿي دا ظلم
 راسره مٺ کوہ - دا زياتے راسره مٺ کوہ - گل سانگہ پردی نه ده،
 ستا خورزه ده - گل سانگہ پردی نه ده زما د ترور لورده - زما په
 نامہ ناسته ده - د پنخوا راسي ناسته ده، مور ٿي او به شرمين و -
 په خيلو خيلوانو او چم کا وند کبني به او شرمين و - د خدا ئے خاطر
 اوکرہ چي داسي مٺ کوہ -

نور د اسلم دارو او متونو د هغه مور د خيلي رادي نه منع
 نه کرے شوہ - او چي شو ورٿي تپري دي نو خبره نوره شوہ چي د
 اسلم مور د اسلم دپارہ د کوز کندي د خان کا کاور او غو نيتہ، او
 د خان کا کاور والاؤ ورتہ "نيه" اوکرہ - خبره په قول کلي کبني
 نوره شوہ - هرچا واؤرپنہ - د هرچا تر غوب و اور سپده - اسلم
 هم خبر شو او گل سانگہ هم خبر شوہ..... گل سانگہ..... چي د
 اسلم په تصور کبني ٿي د ژوند ٿي وري تپرو لي چي اسلم سره د
 نوي ژوند سوچونه ٿي کول د اسلم په مينه کبني ورکي گل سانگي
 چي د خان دپارہ د ميني يوه رنگينه دنيا آبادول غو نيتل - دي آواز
 د هغي دنيا دري وري کرہ - د هغي زره غو نيتل چي په چغو چغو

اوڙاڙي - نوهڻي نه ٿه ٿه و پٽي ٿو او نه ٿي ٿه ڪولے شو - هڻي
 نمونستل چي سيند ته تهوپ ڪري او ڏنڀل ٿوند خاتمه اوڪري .
 نو پينٽني پيغلي نه سيند ته تهوپ ڪرو او نه ٿي جاموته اوڙوڙي
 ڪرو - غم ٿي زرهه ته واپولو - چپ ٿي او نيوو - هر وخت خاموشه
 هر وخت لکه چي ڏ فکريه تهال زانگي - هر وخت په فکرونو او خيالو
 کني ورکه - نه ڏرو ٿي فکرو او نه ڏچاڻي - بس ڏ ناخوالي ٿوند
 وه چي ٿيڙو و - نو ڏ ناخوالي ٿوند به ترڪومر پوري داسي غلے غلے
 او خاموشه ٿيڙو و - ترڪومر پوري به گل سانگي دا دومره دروند
 غم داسي په خاموشي سره ڪرڻولو ... آخر اول ٿونءَ ، شپه ورڻ
 ٿونءَ - هر وختي ٿونءَ ، او بيا ورسره ٿيه - ڪله ٿيڙه او تنده ٿيه
 او ڪله نري او مره ٿيه ، ٿيه او ٿونءَ دوهره مرضونه ڏ گل سانگي په
 وجود پوري لکه گوڻي او نيتل - او دغه گوڻي ڏ نه دننه
 ڏ گل سانگي پرپوس نورو - ڏ گل سانگي اينه ٿي نوره - ڏ هڻي زرهه
 ٿي نورو -

بل نوا ته ڏ اسلام حالت هم بنه نه و - موربه ورته هره ورڻ
 ڏ واده په حقله و ڪي چي چي به ٿوري لور به ترڪومر پوري ناسته وڻي
 هڻي به ترڪومر زمونڻ انٽارڪوي - اسلام به مورله هڻج جواب
 ورنڪرو نو په سترگو سترگو کني به ٿي ورته او وچي مورپه زرهه
 واده نه ڪوم - خدائے خير چي وڻي مائه داسي بنڪاري چي ستادا
 ارمان به شاڻڻ چي هم دغسي ارمان پاتي شي - شاڻڻ چي ستازما
 په سرد واده ڏ ٿورو ڏ ليد و ارمان پوره نشي - اسلام به هر وخت

ٺاڻ له ناست وه - ذ فڪر و نو په تبال به ٺڻڪيدو - نه به کينڪ ته
 تلو او نه به ٺي مريضان کتل - ذ هر ٺه نه ٺي ذره مور وه - ورڻ
 په ورڻ به ٺي صحت پر پوتو - داسي معلوم پده چي اسلام نڪه ناجوره
 وي، ڊپر ناجوره وي - نو ڪه ناجوره وي نو بيا دي ذ ٺاڻ علاج
 او ڪري ڪنه - دے نو ڊاڪٽر دے، دے نو په خپل مرض او دد غه
 مرض په علاج ذ هر چانه بنه پو هيدے شي - نو..... هغه ته ڪه
 خپل مرض معلوم هم وه نو علاج ٺي هغه سره نه وه - بلكي دهچا
 سره نه وه ذ يو ڊاڪٽر سره هم، ٺڪر چي ذ هغه مور ذ هغه په
 ذره ڪنبي داسي پر هر جو ڪرے وه، چي ذ هغي نه ناسور جو ر شو...
 ناسور، هغه ناسور چي علاج ٺي نشته، هغه ناسور چي رغيدن
 توي نشته، هغه ناسور چي انجام ٺي مرگ وي - نو اسلام په فاعلا^{جه}
 مرض پر پوتو - مور ڊپر ي مندوي تر ر ي او وهلي - ڊپر علاجونه
 ٺي او ڪرل - په ڊپر و ڊاڪٽر نو ٺي او ڪر ٺولو - نو آخر ڊاڪٽر نو جو يي
 ڪرے - ڊاڪٽر نو ورته اووے چي ذ ٺو ور ٺو ميلمه له ٺو ندي به بيعه
 نه شي اخسته - هسي ٺاڻ مٺ ڪرے وه..... او آخر يوه ورڻ زيرے
 ما ٺيگر چي د ورڻي نمر سترے ستومانه ذ غرونو نه پناه ڪيدو نو
 اسلام خپلي مور ته اشاره او ڪرے - ٺاڻ سره ٺي ڪنبنو له او ورته
 ٺي اووے -

و مور ي زما ذ ٺو ندي شمع په گل ڪيدو ده - په دي ڪنبي
 شڪ نشته چي زما مرگ به ستاد پار ه يوه لويه صد مر
 وي، نو ذ خداے په ڪارونو ڪنبي ٺو ڪ هيڻ نشي ڪولے

مورې زما په زړه کښې پر هرونه دي - زما د زړه نه وښي
 خاڅي - ما د پره موده غم په زړه او گرځولو - خودې غم
 آخر زما زړه سورے سورے کړو - زما ژوند په ختمېدو
 دے - خود ژوند په دې آخر نو سلگو کښې زه تاته داسوا
 کوم چې لاره شه کل سانگې ته په سر لاس را کاږه خپلې سينې
 ته پي رانزدې کړه او ورته او وایه چې د تقدیر يک نوریدے
 نشي - دا به زمونږ په قسمت کښې يکلي وو - مورې د
 کل سانگې د ذهن نه د غريبې احساس او باسه - او
 ..... ورته ..... او ..... وایه ..... چې ..... (ساه ورکړې)
 (اسو پلے) اسلام خبره پوره نکرے شوه ..... یوه وړه
 غوندې سلگې پي او وهله او د دواړو وښکونه پي دوه
 خاڅکي توش وينه داروانه شوه واقعي چې دا سلم
 زړه او چاؤدو ..... څومره توره وينه وه، او توره
 به وپي نه وه، .. چې د هغه په زړه او سينه کښې
 اور بېدو اسلام مرشو، اسلام ټوانی مرگ شو - او چې
 څه وخت کل سانگې ته د اسلام د مرگ خبر اور سپدو
 نو او چته په کټ کښې کښناسته رڼے رڼے او چې کلکې
 سترگې پي اخواد پخوا وار وپي - خو ..... په حوله پي
 هيڅ اونه وے - هغې غوښتل چې په پخو پخو
 او ژارې نو پښتني پښعلي ژر لے هم نشو ..... په
 شونډو شونډو کښې پي دومره قدر له اووے چې .....

د تروری زویہ آخر حوائی مرگ شوہی - آخر زبہ چاؤدے لاری -

تہ نو داکٹر وی .... د تروری داکٹرہ زویہ تانویہ د نورو

خلقو د رنخونو علاج کولو، نو د نخل رنخ علاج دی اوتہ کپے شو

داسی زر دی مرگ تہ خان اوسپارلو - تانہ نوزہ بنجہ ذات

بنہ یم چي تر اوسه هي دمرگ مقابله اوکړه .... اسلمه! زمانو

هم ډېره موده کېښي چې زبہ چاؤدے دے - مانو چي ستا د

کوژدني اورپدلي وو لاپه هغه ورځ هي زبہ چاؤدے وو، نو ما

ددي هرڅه مقابله کوله مانو ستاپه چا د هرڅه تپدول،

خو چي تہ هم لاري نو .... اوس په دي ژوند کېښي څه پاتي شو -

اوس به زه دا ژوند د چاپه چا د تپدوم - نور ژوند تپدول نو

گران دي - ډېر ډېر (اسوپلے) په کل سانگي د تپوني دوره

دا غله .... ډېره سخته دوره وه - او د څه ساعت تپوني نه

پس کل سانگه علي شوه .... چپ شوه .... خاموش شوه - مور

ئي را منډي کړي نو کل سانگه څخه پنځه وه - غمونو ورله

زبہ او چولو - او زبہ چاؤدې د دنیا نه لاره -

صبا سحر له ديوکلي ديو مالت نه دوه جنازي پورته شوې -

دواړه حوائی مرگان وو - د دواړو زبہ چاؤدے وه او دواړه په

يوه اديره کېښي خاورو ته اوسپارلے شو - ټول خلق خفه وو - ټول

کلي ټرل - په دغه خلقو کېښي د اسلم مور هم وه .... بيسر

پېښي آبله پېښي - سپري گسپوان - هغي هم ټرل - ډېر ئي ټرل -

په وازه نوله ئي ټرل .... ماوے چي ورشم او ورته اوو پم چي اے

د مور په جامه کښې د خپل زوڅ د شمنې! خپل زوڅ دې د خپله
لاسه د دولت د سره زار کړو - د زوڅ خون هم ستا په غاړه دے
د يو اڅي د زوڅ نه، د خپلې خور زې هم - هغه هم ستا د حرص
د د نيا پرستي د سره زار شوه.... اسلام د وکل سانگه دوه انسانان
وو - دوه مښان وو - دوه شهيدان وو - الله پاک دې ور له
په جنت کښې څاڅ ورکړي - (آمين)

مقدّسه هستي

روڻو .... نوبو روڻو .... نن به دڄه ساعت د پاره
 خندا پر پڻ دو .... دڄه ساعت د پاره به هو ٿي و شتي پر پڻ دو
 راڄي چي دنيا ددي رنگينونه دنيا ددي هنگامونه .... دنيا
 ددي نظارونه دڄه ساعت د پاره يو نواته لار شو .... لڻ تنهائي
 ته لار شو .... لري نه .... يڪه نڙدي .... ڇو نڙدي .... دا خپل
 سرونه به لڙ په دي خپلو گروپوانونو کيپي بنڪته ڪرو .... خپل
 احساسات او خپل جذبات به لڙ دا و لڙو و .... د خپل زريه پر پڻ دي
 به لڙي اولتو و ددي خپل زريه نه به لڙ تپوس او ڪرو ....
 دؤمره قدر له تپوس چي اے زما زريه ته وڻي ناقلا ره ٿي ....
 ته وڻي پر پڻانه ٿي .... ستا د پر پڻانوڄه علاج شته - ستا
 د پاره اطمينان شته ۽ .... او ا د ناقلا ره زريه د پاره قرار شته ،
 د پر پڻانه زريه د پاره تسكين شته - هو ڪه چري مونڻ د خپل زريه نه
 تپوس او ڪرو .... مونڻ په خپل گروپوان کيپي سرونه بنڪته ڪرو
 .... ڪه چري مونڻ د خپل عمل جائزه واخلو .... نو تسكين او
 اطمينان .... سکون اونوشحالي هرڄه شته - هرڄه پيدا ڪيڊونڪي
 ٿيندو نه دي .... هرڄه موندے ڪيڊونڪي ٿيندو نه دي ....

انسان الله تعالى اشرف المخلوقات پيدا ڪرڻ دے ..... د تولو
 مخلوقاتو نه افضل د تولو مخلوقاتو نه غوره ..... نويو دومره
 افضل مخلوق دومره غوره مخلوق ، تنگه ناقلا ره ڪبدے شي - تنگه
 پر پشانه ڪبدے شي ؛ ..... را حئي چي موبن صحيح انسانان شو ، نواو ڪوڊي
 چي دنيا ٿولي خوشحالي زمونن نصيب ڪبي او ڪنه ..... را حئي چي
 دا خپل سرونه هغه لوءِ الله ته بنڪته ڪرو ، چي ڪوم رازق دے ، ڪوم
 مسبب الاسباب دے - چي د چا په اختيار ڪبي زمونن ٿوندا او زمونن
 مرگ دے - را حئي چي د انسان جو شامندي پر پن دو - را حئي چي
 انسان ته صرف د انسان په نظر او ڪورو ، د رازق په نظر نه .....
 را حئي چي انسان صرف انسان او ڪنهي خپل خدا لاءِ او خپل رازق نه -
 را حئي چي په خپل خدا لاءِ باندي د مقبوض ايمان او مفيوضي عقيدي
 موتو ٿولن واخلو - را حئي چي په دي رنگ د خپلو ٿي لو پر پشانو
 او مهيتونو خاتمه او ڪرو د زبرد تسكين الله تعالى ته په سجده
 لگولو ڪبي دے ..... د روح تسكين د الله په دربار ڪبي په زاري او
 منت ڪبي دے - د دنيا او د آخرت ٿولي جو شحالي ٿولي سڪالي
 د الله تعالى په حضور ڪبي شته ، نور حئي چي دا خپل سرونه هغه
 ته بنڪته ڪرو ، او د خپلو مشڪلاتي او مهيتونو د حل د عاڙي نه
 او غوارو ..... يو حل نه ، دو حل نه ، دري حل نه ، ٿول عمر .....
 چي ترڻو پوري مو په بدن ڪبي ساه شته - چي ترڻو پوري مو په
 بدن ڪبي طاقت شته -

دا شو د تسكين او اطمينان يو مقام - د الله تعالى په مخڪبي سجده ،

او بيا ۹.... يو هائے يل هم شته، يو مقام يل هم شته، يوه هستي بله هم شته، چي ډيره مقدسه - ډيره پاڪه او ډيره بزرگه هستي ده دغه بزرگه هستي مور او .. دغه مقام دمور ډ پښو خاوري دي - دغه مقدسه هستي مور ده، چي ډچا ډ پښو لاندې جنت دے - دغه بزرگه هستي مور ده، چي ډ اولاد ډ پاره رحمت دے - مينه ده، محبت دے ... چي ډچا دسترگو يوه او بنكه دكانبي په شان زړونه هم نرم کړي - موم کړي .. د مور ډ دسترگو او بنكه ۹.... او ډ مور ډ دسترگو په اوښكو کښي دومره طاقت شته چي عرش په لوزان کړي - ډ مور او بنكي ډ الله تعالیٰ غيبت ډ لړزولے شي، ډ الله تعالیٰ قهر او غضب ډ لړزولے شي، نو اے ډ ميانډو زامنو! ستاسو ډا زړونه گني دكانبي نه هم سخت شو؟ ستاسو احساسات گني ډا سپي مره شوي دي، چي ډ مور ډ پاكو دسترگو پاكي او بنكي ډي هم ډ لړزولے نه شي ۹....

اے رو ډو! لب په غور سره، لب په فکر سره ډچپلي مور مخ ته اوگورئ، لب په ژور نظر ورته اوگورئ - نو په دغه مخ کښي به، په دغه پاک مخ کښي به تاسو ته ډ انسانيت حقيقي تصور ښکاره شي.... په دغه مخ کښي انسانيت شته، په دغه مخ کښي شرافت شته، په دغه مخ کښي، ډ دغه مخ ډ تندي په گنجو مونجو کړښو کښي زمونږ ډ پاره محبت شته، .... نو په ډا سپي مخ باندې، ډ او بنكو سپلا ب گني زمونږ ډ انسانيت او شرافت په لمن تور تو، ډا غونه نه جوړوي ....؟ مور ډ کور برکت دے .... مور ډ کور عظمت دے .... مور ډ کور ډ نږاده - اے ډ شته ميانډو زامنو

ڏمور قدر اوڪري چي ڏڪور برکت موزيات شي، دمور په سرد مينې
 لاس راڪڙي چي ڏڪور عظمت موزيات شي - مور هو شحاله اوسائي
 چي ڏڪور رها موقائمه پاتي شي - مورمه ٿروئي مورمه خفه ڪوئي -
 مورمه زيروئي، گني يقين اوڪري چي حواريه شي - سپڪ به شي - او
 ٿوت به مويه عذاب شي -

مور مورده - د انسانيت په دې ويڙه دنيا ڪنڀي ڏمور نه زيات
 همدرد گني بل هم ٿوڪ شته ۹ ... نشته، بالڪل نشته ... گني
 نو ڏ درد او ٿڪليف په موقعه ڏ مصيبت او زبره چاودون په موقعه
 به وڻي مونن چغې وهلي چي ... ”و وي مورې مر شوم“ .....
 وڻي د بيا نوم نه اخلو - وڻي د دادا نوم نه اخلو ۹
 اے روڻو ڏ هغه ساعت نه اوڀرڻي - د هغه موقعي نه
 اوڀرڻي چي مور سر سرتور ڪري او د الله تعاليٰ په حضور، ڪنڀي ڏ
 د اولاد نه ڏ فریاد د پاره لاسونه پورته ڪري - په دغه فریاد
 ڪنڀي طوفانونه وي گورے - په دغه فریاد ڪنڀي قیامتونه
 وي گورے -

اے روڻو! ڏمور سترگو ته اوگورئي - ڏدغه سترگو په ڪو
 ڪنڀي اوگورئي - نو درته به معلومه شي چي دمور په دغه سترگو ڪنڀي
 ڏدغه سترگو په ڪو ڪنڀي ڏ اولاد د پاره د مينې او محبت يو طوفان
 په غورنگ دے - په دغه ڪو ڪنڀي به تاسو ٺانونه او وينئي - تاسو
 به پڪنڀي ڏ ٺپل ٺان د پاره مينه او محبت بيا موئي - په دغه ڪو
 ڪنڀي ستاسو د پاره ڪرکه نشته - نفرت نشته - بغض نشته، ڪينه،

نشتر ، صرف او صرف مينه ده -

اے رو نو ! تاسو يقين او کړي څي څي د مور شال دکل دے - کل - يو
 غور پد لے کل يو مسپد لے کل - بلکه مور خو دکل نه ايناسته ده -
 دکلاب نه يناسته ده - کل هر ونختي مسکے وي ، خو څي تر شو دخزان
 سپر و بادونو نه وي وهله خو څي د خزان سپر ه سيلی راشي
 نوکل مراوے شي کل اور پښي - او مور ؛ دخزان سپر ه بادونه
 د مور دشونو نه ، د اولاد د پاره مسکاشي ختمولے - مور اولاد نه
 تل په خندا وي - تل به ورته مسکي وي ، ان که د دنيا ټول غمونو
 او مصيبتونو د هغي په برخه شي نو هم - د خدائے په مخلوق کښي
 د ټولو نه ينه او افضل مخلوق مور ده ، مور د اولاد په شکل
 کښي يو انسان زپن وي مور د انسان ژوند جوړوي ، مور انسان ،
 د انسانيت در څي ته رسوي ، مور انسان ته په ينه بد کښي تمين نښايي -
 د مور جولي د انسان د پاره اولني مدرسه ده -

د اولاد د پاره د ټولو نه ينه څائے د مور زړه دے - د هر اولاد
 د پاره د مور په زړه کښي څائے شته ، داسي څائے څي هلته د مينې
 او محبت نه سوا بل څه هډوشته نه -

اے رو نو ! د هغه زړه خيال اوسائے ، کوم زړه څي ستاسو
 د آرام د خاطره تل ناقلا ره وي - د مور زړه د اولاد د پاره څومر
 تکليفونه پېر کړي دي - څومره غمونو پي پېر کړي دي - څومره زخمو
 پي خوړلي دي - او دې دوهره تکليفونو او مصيبتونو هم چرې د مور
 په زړه کښي د اولاد د پاره نفرت راپېدا نه کړو - بلکه په غم او

مهيتت کڻي ٻه تکليف او شوانون کڻي د اولاد د پاره د مور ٻه زره
کڻي مينه او محبت نور هم زيات شي -

نوا ۽ رو نو اواسي هستي - داسي توڻ منه مور هم کڻي د خراب
سلوک حقداره ده - مور هم لاپڙي د ضدونو او قصدونو ده - کوم
داسي بد قسمته اولاد به وي چي هغه به خپلي مور ته سڀک گوري کوم
داسي بد نصيب اولاد به وي چي هغه به مور سره ٻه ترس چليني ...
شته ٻه دنيا کڻي داسي ناپوهه کسان شته، داسي بد قسمته اولاد شته
چي د هغوي د نارامو د کبله د ميانو ٻه زره نو پولي را خلي دي -
د هغوي د ظلمونو د لاسه د ميانو ٻه زره نو تنيا کي جوڙي شوڀي
دي -

اڪ رو نو دا پولي به آخريوه ورځ اوچوي - دا تنيا کي به
آخريوه ورځ تهق نارڀ کڻي ... او زه تاسو ته ٻه يقين سره
وڃم چي د مور د زره د تنيا کو چوڊل به ستاسو د پاره بوقياقت
وي - ستاسو د پاره به دوزخ وي - اوبه سوزڀڻي گورے ....
لولپه به شئي گورے - مڻه کوئي رو نو د خداي خاطر اوکڻي
چي د مور سره زياته مڻه کوئي - د مور سره ٻه ترس مڻه چليني -
مور ته سڀک مڻه گوري - مور مور ده، د مينڀي او محبت يو
غز ... د مينڀي محبت يو سمندر ... راشي د مور احترام اوکڻي
چي د عزت ژوند تپڻ کڻي شي - راشي د مور عزت اوکڻي چي
ٻه دنيا او آخرت سرخرو شي - راشي د مور قدر اوکڻي چي توڻي پر پشاني او
مهيتون نه مو ختم شي - د مور د پڻو خاوري جنت ته در سپد و د پاره يو آسان

” سزا “

ورستے یار و پھرکانو کله پہ سر را خستے و۔ جھاکل دچرکانو
 یانگوتہ اورپدل۔ نوارخ پئی وارولو اوخ سرپئی پہ
 برستن کبھی را ونغبتل۔ خدائے خبرچی تحہ چل و
 نن دھنہ زبہ پاسپدوتہ نہ کپدو۔ نن دھنہ زبہ
 وپل چچی دا شپہ نوحہ ہم او بندہ شی۔ دومرہ او بندہ
 شی چچی دصباکپدو ویرہ ہدو ورکہ شی۔ ہنہ د شپئی
 نہ پہ پتئی کبھی تخم شیند لے و پہ دپی تیت چچی سحر
 ونختی بہ پتے اہوم ..... ہنہ تہ پتے او شیند لے تخم
 دوارہ یاد و۔ نوبیا پئی ہم پاسپدو تہ زبہ نہ کپدو
 .... بنہ ساعت پشسو۔ د کوزکندی دجات نہ دبانگ
 غب پئی ترغوب وئسو ..... دپرتوب او از و۔ دے دبانگ
 دالفاظو پہ معنی نہ پو ہپدو۔ دے پہ دپی نہ پو ہپدو
 چچی دپی بانگ کبھی پہ نوانہ نوب او دو دیارہ کوم
 پیغام او رولے شی۔ ہرثو کہ جھاکل د بانگ پہ معنو نہ
 پو ہپدو نودہ لہ پئی نن دپرتوبند و رکرو۔ نن د سحر
 بانگ دہ تہ مرگ را یاد کرو۔ دے پئی پہ دپی یاند پی پوئے
 کرو چچی دا دنیا فانی دہ او مرگ حق دے۔ د مرگ ہنہ و

نه ڏس معلوم ٿول ٿروندي به يوه ورڻ مري - اوزر ۽ زه
 نه به هم يوه ورڻ مرم .... او ڪه خدا ئي مٿه ڪر ڏه نن
 مرشوم نورما دا ماشوم زوئي او ٿوانه بنهه به ٿه ڪوي
 دوي به ٿه نوري - زما ٿوانه بنهه به پردي خد متونه
 ڪوي ۽ زما ماشوم زوئي به پرديو ڪو ٿو ڪنهي لونگر پي ۽
 .... دا به ٿه ڪنهي لويه خدا يه ، دا به ٿنڪه ڪنهي ۽
 دا سڀ نه او مٿه ڪري خدا يه .... ما ٿو ڏوي نه مٿه ڪنهي
 مرمه ڪري - ڏوي ڏ سر نه نهو زما سور ۽ پورته مٿه ڪري
 .... نهو سمد سڀي ڏ ڄا ڪل خيال ڏ ٿو پير بل اڀر ته لاڙو
 او ڏخان نه ٿي ٿيوس او ڪرو ، ٻي ما ڏوي نه مٿه ڪنهي نه
 مرڪي نو مطلب دا شو ٻي زما زوئي ڏي زما نه مٿه ڪنهي خدائ
 پاڪ مرڪي ٻي ڏي ٿي مي ڏ سپر ۽ آواز نه به ٿي شي ....
 زما بنهه ڏي زما نه مٿه ڪنهي مرمه شي ٻي ڏ ڪن ٿون ڏ
 سپر ۽ ٿون ڏه به امان شي .... نه نه دا سڀ هم او مٿه
 ڪري خدا يه ڏ فقير ڪل ٻي مرگ به زه ٿنڪه برداشت
 ڪري شم - ڪه فقير ڪل زما نه مٿه ڪنهي مرمه نومانه به بيا بابا
 ٿوڪ وائي اوزر به نه ٿي چانه وپم بيا به ٿي ته ماله روتبي
 ٿوڪ رويي ۽ .... او ڪه بنهه ٻي مرمه شو نو .... ڏ هني نه
 بغير به زه ٿنڪه ٿون ڏه پاتي شم - ڏ هني نه بغير به ڏ
 ٿون ڏه ٿه ٿون وي ۽
 خدا ئي ٿي ٿه ڄل وڻي نن ڏي ڪن ٿو او ٻي ڪو ڏه

خيالاتو دجاگل په زړه کښې طوفان راوستے و... د مرگ
 او ژوند د بې شمېره وسوسو يوه وړانه ماشوره وه چې د
 جاکل زړه او ذهن دواړه ئې پرېشانه کړي وو... آخر
 را پاسېد و قلبه ئې را پرانسته جمع ئې ورته په غاړه کښې
 واچولو او بښئې ته ئې اووے ”چې پټې ته ما پسې چائے
 مه را لېږه زما طبيعت خراب دے - غرې له سکرک او
 شوملې فقير گل له ورکړه چې پټې ته راوړي“ -
 قلبه مخکښې او جمع گل ورسې دکوئې نه اووتو - قلبه مخکښې او
 دے ورسې - او هغه خيالات په ذهن کښې بيا راتازه شو چې
 که زه مخکښې مرشوم نو بيا به خه چل کېږي او که دوي مخکښې
 مه شول نو بيا... بيا به خه چل کېږي ؟ هم په دې پرېشانه
 خيالاتو کښې جمع گل پټې ته اورسېدو... در زړې قلبه
 په پټې ورگډه کړه - په خپل سوچونو او فکرونو کښې ور
 هلو و د وخت اندازه او نه لکېده نو چې سر ئې را پورته
 کړو نو نمر نيم آسمان له راغله وه - د جمع گل زړه سپين
 سپين کېدو... دکلي په لارې يو نظر واچولو نو فقير گل
 ښکاره نه شو - ده بيا غوي له چوکه ورکړه او په زړه کښې
 ئې اووے چې فقير گل روټی راوړي راوړي نو، نو ما به
 دا لږ غوندې وښکے اړولے وي...
 نو... په دې کښې دکلي نه نيم در سرے را و لېږ لوچې خان

راغلي دے تھول دھقانان راغلي دي فوراً حجرې ته راشه -
 زمونږ تھول کله ددغي اكي يو خان جاگير و - او دکلي تھول
 دھقانان دکري اكي يو خان لکه چي غلامان وو .....
 خان به کله کله زمونږ دکلي چکر لگولو - په خپل جاگير
 به گورخېد و او دخپلو دھقانانو دکالاتو به ئي خان خبرولو -
 دا اكي يو خان به چي زمونږ کلي ته راغلو تودے به يو
 سم کري کت کيني لکه د فرعون کيناستو او تھولو دھقانانو
 به په شنه منده ددي خان دک سلام دپاره خان حجرې ته
 رارسولو او گير چاپيره به په مزکه دپيشوپه سرناست و -
 نن هم چي دا اكي يو خان کلي ته راغلو ... په کت کيني کيناستو -
 خلق به يوقو دک سلام دپاره راوچلېدل او په مزکه دپيشو
 په سر کيناسته نو خان گير چاپيره به خلقو يونظر و اچولو -
 تھول راغلي وو - تھول دک سلام دپاره حاضر شوي و ونو ...
 جمعه کل ... ؛ جمعه کل په دي خلقو کيني نه و - دکا سترکي
 ددپرې غصي نه برکي غوندي شوي - دنمبردارنه ئي
 تپوس اوکرو چي جهاگه خه شو ؛ هغه ورته وے چي
 تخم ئي شيند لے دے دوه کيله ورته پاتي وو وے دا پتھوم
 نودرخم .... دخان طبيعت خته شو - په غونونو ئي
 دا خبره بنه اوننه گپده ، دخان سره ئي اووے چي رما
 نه دوه کيله تخم زيات اهم شو .... حکم ئي اوکرو
 چي ورشي لاس نيولے ئي راولي .... دوه کسان پسي ته

لاڙن ... جمعہ کل ٿي لاس نيولے راوستو۔ جمعہ کل خان تہ
 سلام اوکرو اونچیل عذر ٿي ورتہ پيش ڪرو۔ خان نہ
 سلام وانستو او نہ ٿي ڪا دہ ٻہ عذر غوب اوکرو لو...
 حکم ٿي اوکرو چي ٻہ خلور بولي غوب ونہ او نيسہ .....
 جمعہ کل ٻہ چپہ حوله غوب ونہ اونيوں او بيا ... ٻہ بيا
 ٻہ حجرہ کني ٻہ غتہ تيگہ ... ٻہ غتہ خدائے مي
 دي غارہ نہ نيسي خو د لسو منونہ به سپاوه ٻہ دي
 تيگہ به ڪلي خلقو دلدرسي تڪو ٻي ... حکم او شوچي
 دا تيگہ جھاکل تہ ٻہ ملا کپو دئي ... خلور کسان راپا خيدل
 دغہ تيگہ ٿي راپور تہ ڪرہ او جمعہ کل تہ ٿي ٻہ ملا کپنو د
 ... تيگہ ٻہ درنہ وہ۔ جمعہ کل ٻہ فر ياد ونہ اوکرو، خو
 ڪ خان ٻہ زبرہ درحم او به توءے نشوي۔

يل خو اد جھاکل بنجي تنوس اچولے و۔ ٻہ تادي تادي
 لکيا وه سکر کان ٿي ٻہ تنور کني پوري ڪري وئو۔ هني سرہ
 ڪ جھاکل فڪر و۔ هني تہ پتہ وه چي سري سکر چائے هم
 نہ دي ٿڪلي هہ به او بڙے وي۔ ٻہ ٻہ او بڙے وي نوچي
 روتہي ورلہ زر او پبزم۔ سکر کان ٿي را او نرول ٻہ دستر خوا
 کني ٿي زر زر او تيرل۔ شوملي ٿي ٻہ بتي کني واچو ٻي
 او روتہ ٿي او وے چي پکيه ٻہ مندہ پتہي تہ حہ پلار
 به دي او بڙے وي ... دي لا دا خبرہ کوله چي ٻہ دي
 کني يو ماشوم ٻہ مندہ مندہ را غلو او د جھاکل بنجي تہ ٿي

اوو ۽ ڇي "خان" جمعہ کل ٻانڊي غوبونہ نيوي دي او
 د جيري هغه غٽه ٽيگه ٿي ورته په ملا سوره ڪري ده...
 د جمعہ کل ٻنهي سيني له درز و رکرو - سرتوس سر پڻي ابله
 پڻي په شنه مندره جيري ته په ٿريا راغله - فقير کل هم
 په مور پسي منڊي وهلي... مور او زوڪي دواڙه په
 ٿريا انگولا په جيري را نوتل... د جمعہ کل ٿير خان
 ته منت اوڪرو ڇي "خان" معاف ٿي ڪري - ماشوم فقير کل
 ٿي ورته په پڻو کڻي سوملو لوڇي ددي ماشوم دي ورا نو
 ورا نو ڪري ڪوته اوڪوره ڇي جمعہ کل معاف ڪري... نو د
 خان په زيره کڻي رحم را نغو - د جمعہ کل د ٿير ٿريا انگولا
 او د فقير کل چغني د خان کانپي زيره نرم نه ڪري شو - د
 جمعہ کل فرياد رو رو په ڪپو شو... فقير کل د
 پلار سرته ولايو و ٿريل ٿي - داسي ٿي ٿريل ڇي وڙه
 ناستو خلقو هم ٿريل د جمعہ کل ٿير هم ٿريل او ورسر
 ٿي ڪرپوان هم سيري ويري ڪري و - د سرو پڻه ٿي
 هم په موتو موتو راشو کولي و - ڊپرہ د غم ننداره
 وه نو... د خان غصه نه سرپده او ٽنگه به سرپده
 جمعہ کل ٿه وڙه گستاخي نونه وه ڪري - ڊپرہ لويه
 گستاخي ٿي ڪري وه - او ددي دومره لويي گستاخي
 سزا هم دغه ده ڇي جمعہ کل ددي ٽيگي دلاندي ساه
 و رکري ڇي صباله بل دهقان د خان داسي بي عزتي

کولو جُرات اونه کړي ..... اوچې بز ساعت تپېرېدو
نو جمعہ کل یوه سلگی اووهله او ..... فقیر کل یتیم
او د فقیر کل مور کنډره شوه .

انالله وَاَنَا اليه راجعون

پښتانه

(اسو پلے) تپر ماسنجن و. شومہ دم وه - په تاخ کښې د شپږ شمو
 ديوه تته تته بلده ..... د ديوي تورو تورو لوگو
 په کوټه کښې دهند و کار جوړ کړے و ..... شمشپږ د پسر
 کوشش اوکړو نو خدا ئے خبر چي د هغه د سترگو نه
 خوب نن کوم خو اټنټپد لے و ..... هغه د پسر کوشش
 اوکړو چي د سپنصور دا خبره د خپلو معزونه او باسي
 ..... چي " لاس دې آزاد چي خه کولے شي اوکړه " .....
 د پسر کوشش ئې اوکړو چي دا خبره هپره کړي د خپلو معزو
 نه ئې او باسي خو ..... خوندي او نه کړو - د شمشپږ په
 سينه کښې د سپنصور خبرې اور بل کړے و - د پسر سوچونه
 ئې اوکړه - د زړه سره ئې د پسرې صلاح کاني اوکړي نو هڅ
 په حساب ئې پوټے نه شو چي خه اوکړي ..... کومه لار
 اختيار کړي ..... خودکشي اوکړم ؟ خو ..... چي په کتب
 کښې په خوابه خوب اوده ماشومانو باندي به ئې نظر پر پوټو
 نو ..... خودکشي ؟ ..... زه خودکشي اوکړم ؟ ..... خان
 او ورنه ؟ چي د خلقو د پېغور، نه خلاص شم ؟ خو .....
 دا سرې خو لي ماشومان چاته پر پزندم ؟ ..... دوي به

خه کوي؟ دوي به خه خوري؟ دوي به بيا په پردو کوڅو
 کښې لوغړېږي؟ دوي به بيا خپر ونه غواړي؟ .....
 نه نه زه خودکشي نشم کوله - زه خپل ماشومان بچي پر دو
 کوڅو کښې لوغړېږدو ته نشم پرېښودے -

(اسو پلې) په تاخ کښې بيله د يوه هم هغسې بېدل له - د د پوې
 توي لويگي داسې ښکارېدل لکه چې د شمشېر د سينې نه راوتې
 ساړه ساړه اسويلي د د پوې د لويگو سره يو ځای شوي
 دي ..... هلته د د پوې باتي سوزېده او دلته د شمشېر
 په سينه کښې اور بل و - د انتقام اور - د دشمني اور -
 د پېغور اور - په شته جاېد (د کښې شمشېر د ناداري ژوند
 تېرولو - دغه د ناداري ژوندې نوي نشو تېرولے -
 هغه نوي ناکام نشو کولے - او د پېغور دې خبرې چې
 "لاس دې خلاص که خه کول شي نو ....."

دې خبرې خو شمشېر دې ته تيار کړو چې يا خان او ورتني او
 يا د رور په مري زور کړي او خپله حصه ترې نه قبضه
 کړي ..... شمشېر د خان سره کرل د پيل ... "په شته جاېد
 کښې دې زما بچي لوبې تېروي - ولې په دغه جاېد کښې
 گني زما حصه نشته؟ ولې نشته؟ نو بيا؟ په ټول جاېد
 سپنوري ولې خپته اچولې ده؟ زه به ..... خپل حق اخلم -
 ان که د سر په بدل وي نو هم - او دلته د روستي پار په
 بوکنو نلې خاموشي کښې شمشېر د خپل کتونه راپاسېدو ...

گهر دني ٻي گسپي اوبڙي ته او توپڪ ٻي بني اوكي ته واپو -
 ..... ماشومان په خوابه خوب اوده وو - د دنيا د حاله
 بي خبره ..... د خپل پلار د ارادونه ناخبره په خوابه
 خوب اوده وو - شمشير په ماشومانو يونظر واپو لو .....
 د ماشومانو مور هم توله ورځ جاپي وينكلي وپي، هغه هم
 د خان د حاله بي خبره په خوابه خوب اوده وه .....
 په ناخ کيني بلېدونکي ديوي ته ٻي يونظر اوکتل - ديوه
 په سلگو وه - په آخرنو سلگو ..... او شمشير ته هم خپله
 ساه څه لنډه لنډه اورا نيکلي نيکاره شوه ،
 شمشير داسي محسوسوله چي لکه ددي ديوي سره دده ژوند
 تر لږه دے - دا ديوه په سلگونه ده بلکه دده ژوند په سلگو
 دے - او چي څنگه دا ديوه په سلگو سلگو کيني مره شي دغسپي
 يه زه هم په سلگو سلگو کيني مرشم - .....
 خوزه ..... زه پينتون يم - زما په متوکيني زور شته -
 زه به داسي په آسانه توره دال نه غورځوم - په سلگو
 سلگو کيني مرگ به زما دپاره پښور شي ..... زه يود
 سپفور پښور طيه طيه کرم نوصباله به زما بچي د تهل
 کلي پښور څنگه اوز غملي شي - نه نه زه خپل بچي د
 پښورونو په سومبو سوري کېدو ته نشم پر پښور دے - کوم
 څين چي زه د خپل خان دپاره غوره نه گنم هغه څين څنگه
 خپلو ماشومانو ته په ميراث کيني پرېدم - ځم چي د خپلي

لستې نه د سپنوس د پېغوس داغ د ټوپک د شپلي نه
 به وټي کولې والو اوم خم چي د سپنوري په سرو وينو
 د خپلي لمنې دا تور داغ د توس نه سور کرم .... سور داغ
 تک سور لکه سور کلاب (رخندا) شمشير د کس چي اونصرت نه
 د که خدا او کسه اولارو د کوشې نه اووتو- د تيرو تک تور
 خادر په ټول کلي راغوس و- يوه يوگنوونکي خاموشي وه-
 لکه چي د کلي ټول خلق د مرگ په نوابه خوب اوده وو-
 سبي هم ټوله شپه د غپيدونه پس په بهوسارو او د
 پلا پي په سنگرونو کبني اوده وو- شمشير په تندو تندو
 قدمونو کوز کندي ته روان و- په زړه کبني ټي د انتقام
 اورپه قدم قدم لمبه کېدو- د زړه حوکت ټي تپنېدو-
 نبفونو ټي ټوپونه وهل سار ټي لنډه لنډه کېده او
 چي ټه وخت شمشير خپل منزل ته ورنژدې شو- د سپنوس
 د کور لويه دروازه ورته نېکاره شوه نو ده ټوپک داوږي
 نه را کوز کړو- جارچر ټي ورله دک کړو چي .... په دې
 کبني د نژدې جات د نارونه د لوه الله د لويي کليمه
 الله اکبر په لاؤ سپيکر کبني په ټول کلي کبني غوره شوه،
 ملا د سحر په بانگ وپلوشروع او کسه شمشير پښه نيول
 شو- خداي خبر چي وپي نن د سحر بانگ د شمشير په زړه کبني
 يو نوه طرفان را پورته کړو- نن نو د سحر بانگ د هغه دنيا
 بدله کړه ..... نومره نوبت بانگ د ټوسره زړه را کښونکي

آواز دے - ملا بانگ و پُلو او شمشیر د خپلو احساساتو په
 سیند لاهو وه ..... نو خدا ئے خبر چي تحه چل وه چي نن دے
 بانگ شمشیر په دې حقیقت باندې پوکے کرو چي دا دُنیا
 فاني ده - د دنیا ژوند د شمشیر شو ور چي دي - د دې دنیا
 هر تخین فاني دے - دا هر تحه به د انسان نه دلته پاتي شي -
 دوه لاس او دوه پښې به ترې نه روان شي نو د دې باوجود
 هم خني خني انسانان د حرص په خر سپلا ب کښي لاهو
 شوي دي - د دې باوجود هم یو انسان را پاسي اود بل
 انسان په مری چاره راکاږي - یو رور را پاسي د بل رور د
 پچو د خو پي نه نوری را و شوکوي یو رور را پاسي د بل
 رور سینه د تویک په گولی غار غار کړي ؛ نومره ظلم
 دے ؛ نومره زیاتی ده - هم د خان سره او هم د خپل بال
 بچ سره ..... د شمشیر زړه ویرې او نیوو ..... رپندے پرې
 را غلو - هغه زړه چي تحه شیبه اگاهو د نصرت و انتقام
 په لمبو غر غندلې شوې وه - د سحر بانگ هغه لمبې مری
 کړې هغه اور ئي - بخ کړو شمشیر خپله اراده بدله کړه ...
 نه نه زه به هیڅ کله د جا پنداد د پاره د رور په سینه
 کښي د تویک گولی سره نه کړم - زه به هیڅ کله خپله
 تور سرې ورنندار کڼده نه کړم - زه به هچرې خپل
 وریرونه په لارو کو شو کښي نو خپرید و تته ورنسکړم - خپر
 دے که زما بچي نه و یی ، خپر دے که زما په جا پنداد

زما مشر رور قبضه ڪرڻي ده ، ورور شوڪ دے ۽ زما رور دے
 ڪنہ ۽ ڏ رور بنجھه شوڪ ده ۽ هم زما بهابجي ده ڪنہ او ڏ
 سڀفور بچي هم زما بچي دي ڪنہ - رور زما رور دے - زما
 وينه ده - زما مٽي دي - نو..... خپله وينه هم شوڪ
 په خپله تويوي - ڏپي مٽي هم چري شوڪ ڏ خپل خان نه
 پخپله پر بکوي ۽ ..... نه نه داسي نه شي ڪدے - داسي
 به هچري اوننه شي - زه به هچري داسي اوننه ڪرم .....
 سڀفور دمڙي آمدن خه ٿول هو پخپله ڪبهه ڪنبي نه
 اچوي - په خپلو بچو او خپلي بچي باند پي ٿي خرچ ڪوي -
 نو ..... اے ناپو هه شمشير ڏ سڀفور اولاد ڪني ستا اولاد
 نه دے - ڏ سڀفور ڏ اولاد خوشحالي ڪني ستا خوشحالي
 نه ده ۽ ..... خپر دے ڪه سڀفور زما رچو ڏ خوڻي نه
 نوري راشو ڪوڻي ده ۽ هغه ته به خان په دي بنه بڪاري -
 نوزه ۽ زه به هيڻ ڪله ڏ سڀفور ماشومان پر دو ڪوڻو
 ڪنبي لو غريب و ته پري نه بدم ..... توبه خدا يه توبه ڏدي
 ناپاڪي ارادي په سوچ مڻ غاره مٿ بنده وئي - اے لويه خدا يه
 شڪر دے زما زره ڪنبي ڏ انتقام اور دي په خپل فضل سره
 پنڻ ڪرو ..... حتم خپل ڪورته واپس حتم - خپر دے زه به
 محنت مزدوري ڪوم اوڏ خپلو پچو پالنه به ڪوم - خه ڏهر
 چا جا پند ارونه خوننه وي - زه به دا او ڪنم چي زما جا پند اڏ
 هڏو وٺه - زڏ دومره پي همته خوننه يم چي ڪني ڏخپلو

پڇو ڊياره به روزي شمش پيدا ڪوئي - شڪر ڏي ڀه صورت
 روغ ڀيم شڪر ڏي روغ رمتا ڀيم - محنت مزدوري به کوم او حقه
 حلاله روزي به پڇو له راوڙيم - او اوس ..... ؛ اوس خم چي
 ڀه جيات کڻي نمونج او ڪرم او دلوء خدائے نه بخڻنه او غواڻ
 شمشير ڏ سڀوس ڏ ڪوڙي نه واپس ڪڍ وڇي ڀه ڊي کڻي
 هغه ڀه قلب ڀي سڀي راوان ڏ خپلي ڪوڙي نه را او و تو او خڻه
 وخت ڀي چي شمشير تو پڪ ڀه لاس او لڀد و نو پوء شو چي
 ڏ شمشير خڻه ارادي ڊي - نحو .... شمشير زر تو پڪ او کي ته
 واپولو او ورمند ڀي ڪري - سڀوس ته ورترا غاره و تو او
 ڀه سنگو سنگو کڻي ڀي ورته ته له قصه تپده ڪره سڀوس
 هم شمشير له کله غاره و ڪره او ڀه رتو رتو ڀي او ڌريل ...
 قلبه ڀي راسته ڪره - شمشير ڀي لاس نيولے ڪورته را وستو - او
 چي ڀه غرمه ڪڍه نو ڀي ڪم ڪر ڀه پولو پتو پڙي اڀي وڻه .....
 ڏ سڀوس ڏ مز ڀي نه ڀي ڏ شمشير حصه بيلوله - او خلق ..... ؛
 خلق حق چران وو چي داخه وو او خڻه او شو - ؛
 نوايے رو نو چرا ڀين ڀي م - دانسانا نو ڀه سينو کڻي خدائے
 پاڪ ڏ غوڻي زرونه پيدا ڪري ڊي - دغه ڏ غوڻي زرونه
 نرم پڙي هم شي - دغه ڏ غوڻي زرونه پستيدے هم شي - ڀه
 ڊي زرونه کڻي الله تعاليٰ مينه محبت هم پيدا ڪري ڊي - نحو
 ڪاش چي موبن ڏ غوڻي ڀه دغه بو ته ڀي کڻي ڀه خپل صبر او
 خپلي حوصل ڀي سره ڏ مين ڀي او محبت او ده جذبات را وين ڪرو

ارمان چي موبن د زهر و په خائے دگورپي نه کار واخلو چي
 موبن په خپل عمل سره يو ظالم په خپل ظلم او يوزياتي خوږ
 په خپل زياتي پښېمانه کړو - په خپلو ناراموڼي نارمه کړو -
 په خپلو بدوڼي شرمنده کړو -

خو اے روڼو زمايوه خيره د خپل ذهن پسکي پورپي
 اوتسړي - زمايوه مشوره د خپلي لارې مثال کسړي نوبيا اوگور
 چي ستاسو ټولپي گرانې آسانپني اوکنه - ستاسو ټول نفرتو
 په مينې او محبت باندي بدلپني اوکنه - ستاسو ټولپي دشمني
 په يوې خوبې درنې اونه شلېدونکي ورورولي باندي
 بدلپني اوکنه - او هغه مشوره داده چي

اے روڼو دهر قدم د پورته کولو نه آگاهو د هغې
 په انجام باندي فکر اوکړي - که چرې يو قاتل په دې
 خيره په سره سينه سوچ اوکړي چي دهر قتل انجام د
 پھانسي تخته ده - دهر قتل سزا دوزخ ده - نور ما په
 خيال چي هيڅوک به قتل اونه کړي - دغسې دهر غلط
 قدم انجام شرمندگي - رسوايي او پښېماني ده نوبيا پښېمانه
 کېدونه خه فائده - هغه د رحمان بابا خيره چي

تير ساعت په مثال مرے د لحد دے

مري چا دي ژوندي کسري په ژړا

”انتقام“

(اسو پلي) ٿر وند ..... او ٿر وند ..... يو ٿو وري ٿر وند ..... ڏشمپر
 يو ٿو گهري ٿر وند ..... دا ٿر وند که ڊپر نو بن دے نو په
 ٿني ٿني حالاتو کني ڊپر تريخ شي ..... سره ڏڊي ظاهري
 رنگينو - سره ڏڊي دومره هنگامو - په حقيقت کني ٿر وند
 تريخ دے ..... دا بيله خبره ده چي مونڊ نچلو خانو نو ل
 تير و رکو و - نچلو زيونو له دھوکه ورکو و - په زور په
 ٿر وند کني هنگامي را پيدا کو و - رنگيني را پيدا کو و - کني
 حقيقت دادے چي ٿر وند تريخ دے ..... شته ڏڊي دنيا په
 مخ کني يو انسان دا سڀ هم چي دفعه په زبره به ٿه غم
 نه وي ۽ دفعه په زبره کني به ٿه ارمان نه وي ۽

هر شوک ناقلاره دي ...

غريب ناقلاره

مير ناقلاره

کونده ناقلاره

تورسڙي ناقلاره

ڏ اولاد خاوند ناقلاره -

ڀي اولاده ناقلاره

دد نيا په مخ هر شوک ناقلاره دي - نو بيا، ژوند تر يخ شوکته
 په دې تر يخ ژوند کښې ځنې وخت داسې حالات راپيدا شي
 داسې واقعات راپېښ شي چې ژوند زهر شي گنده پر شي -
 جماله بيوې ياده شي - بنه مې ياده شي - هغه سرو هلي بروهلي
 جماله هغه لپونې سپلتي جماله - هغه چې هروخت به اوتره اوتره
 وه - هغه چې هروخت به که د پارې ناقلاره وه ... و لې؟
 رونه د و لې جواب چې دروند دے - چېرې بوگنو ونکے دے -
 د و لې جواب خود انسان په زړه کښې پر هرونه جوړوي نو
 بيا ... ؟ بيا به درته زه شخه او وایم چې جماله و لې داسې ناقلاره
 وه - و لې داسې لپونې سپلتي وه - و لې مې شونډو داسې
 پوستکي نيولي وو ... تاسوته نه ده معلوم چې د جمالي په
 زړه کښې اور بېلېدو او د اور د غولېو د هغې په شونډو
 پارونه جوړ کړي وو - جماله د انتقام په اور کښې سوزېده -
 د هغې په زړه کښې د انتقام اور په غرغندو ؤ ... او انتقام
 ... د چانه؟ دیو داسې څيز نه چې هغه خبرې نه شوې کولې -
 د دغه څيز د جمالي د شونډو په پاڼو شخه کار نه ؤ - نو
 بيا هم جمالي بيو د يو مور په چښت د دغه چې زياته څيز
 نه داسې انتقام واخستو چې دد نيا د پاره مې يو مثال پرېښودو -
 خه او وپمه جمالي ... چې ستادا قدم گني خودکشي وه -
 ستادا انتقام گني گناه وه ... نه نه زه ستادې قدم ته، دې
 انتقام ته خودکشي نشم و بلې - تا خودکشي نه ده کړې -

جھاپي بيونودڪشي نه ده ڪري - جھاله نوشهيد ده ده - شهيد ده - حڪه
 ڇي هغه مور وه - هغي داهرخه د مورولي د جذبني نه د پرڇي
 بچور تيا د ڪبله ڪري دي - د روئي... د زلمي زوئي ناگهاني
 سرگ د هغي د مانغ منلوجه ڪري وه - هغه ڀي پوني ڪري وه...
 شوڪ حه خبر دي ڇي ديوي مورپه زرهه ڪني د اولاد د پاره د ميني
 او محبت حه جذبات وي شوڪ نه دي خبر ڇي يو مورپه خيل
 اولاد شومره مينه وي... او ڇي شوڪ نه دي خبر نو را دي
 شي د جھاپي بيونود پونوب نه دي خان خبر ڪري - د هغي په انتقام
 دي حانونه پوئي ڪري، او بيا دي دا فصله او ڪري ڇي د هغي
 دا انتقام ڪني نود ڪشي وه؛

جھاله! زمونن د ڪلي يوه سپين سري بوجي - زمونن د ڪلي يوه
 غبرتي پسننه بوجي - د دغي بوجي زلمه زوئي و ڇي
 لونگ ڀي نامه وه - روئو د لونگ د ژوند قصه به درته نه
 ڪوم - د دي خبر ڇي د ڪولو هم حه ضرورت نشته ڇي لونگ
 مور شنگه لوئي ڪري و - په حه شوا خون ڀي لوئي ڪري و - جھاپي
 ته لونگ په غبن ڪني يتيم پاتي شو و - او د خيل ڪند تون
 دا ۲۵ ڪاله دي صرف د لونگ په دا ڇي ڪري و - پر دي
 خدمتونه ڀي ڪري و - په دي طبعه ڇي لونگ به م خداي
 لوئي ڪري - او زما ٿول ارمانونه به اورڙوي... د جھاپي
 په زرهه ڪني ارمانونه تو په قت پرائه وو - او ڪله ڪله به
 ڇي خان له ناسته وه نو د ارمانو نو تنسته بوده به ڀي رابرو -
 وله

او يوه ورځ هم دا سږي د تصور اتو په دنيا کښي د ورکي جمالي
ترغوبو دا آواز راغلو « لوټگ په سيند کښي د ووب شو »
.... دې آواز د جمالي دنيا د سترگو په رپ کښي درې وړي کره -
د مور د پاره دا آواز د شين آسمان تندرؤ وچي په جمالي راگزار
شو -

روڼو زه درته د جمالي د هغري واره بي واره چغو - هغه
د لپونو په رنگي ترکوره او ترکوڅي لپوني لپوني منډي
هغه چي په مخ سر وهلو ئي را باندې کړي - هغه چي کس پوان
ئي څيري ويري کړي و - هغه چي د سر ويښته ئي په موټو
موټو او شوکول - دا ټوله نقشه درته په الفاظو کښي نشم
بيا نوله - ځکه چي ماسره دومره دردېدلي الفاظ نشته چي د هغې
د سپر و سپر و کوکارو نقشه پکښي را ځائ کړم - ماسره
دا سږي په غم لړلي الفاظ نشته چي د جمالي غم ته ئي واغونډم -
ماسره دومره موصله هم نشته چي زه درته د هغه وخت او
هغه موقعي حالات په زور زېر ټپر کړم -

يو زبه جمالي ته اووے چي راشه ته هم سيند ته ټوپ کړه
چي د زوے سره ستا هم د لاش هډو پته او نه لگي - چي دلونگ
سره سم ستا غوښي هم د سيند کبان او غوري - چي مور او
زوے دواړه په يورنگ مرگ مړه شو - نو جمالي د زبه نه
ټپوس او کړو چي زما دا عمل به د لونگ سره د مينې او همدارنگه
د پاره گني د اظهار حق ادا کړي ؟ او دا حق که ادا شي نو زما

په زړه کښې چې د انتقام کوم اور بلېږي دا به گني سوړشي؟ نه دا اور داسې نه
 سرېږي. دا اور په صرف د انتقام په ذريعه سرېږي. او نن... زه د دې کلي د خلقو
 په مخکښې قسم نورم چې زما لونگ په او بوکښې مرشوزه به پس له دې نه تر مرگه پورې
 دا او بوخاخکې د خلق نه تېر نه کړم... جمالي قسم او نور. او د دې قسم نه پس د لونگ
 مور دا او بوکټورے شونډا و ته نژدې نه کړو. ورځې تېرې شوې، هفتې تېرې شوې
 نو د جمالي د خلق نه دا او بوخاخکې تېر نشو. ژبه ټي داسې اوچه وه لکه لکه لکه د
 سارین لوتبه.... آخر تر کومه پورې. خلقو د پرکوشش او کړو چې جماله یو گوت او به اوڅکي یو
 جمالي نه د چا منت منلو او نه زاري... آخر تر کومه پورې...
 تر کوي پورې به غمژپلې مور د تندې مقابله کوله تر کومه
 پورې به د خپل قصد پوره کولو د پاره د ژوند سره په پرزولو
 وه. آخر موصلې جواب ورکړو. د حالاتو د مقابله د پاره
 توان ختم شو. د زنګدن علاې شروع شوې. جمالي حق ته
 سترگې او نیوې نو په داسې حالاتو کښې د مالت یوې زنانه د
 او بو جام د جمالي شونډا ته او نیوه... نو د لونگ مور
 دا او بو جام له ټپله ورکړه. او په سترگو سترگو کښې ټي دغه
 بندې ته او وے چې... زما په غیر پورې خندا مه کوه زما د
 انتقام په لاره کښې اړیکې مه پیدا کوه... پرېن ده چې زه
 خپل قسم پوره کړم. پرېن ده چې زه خپل انتقام واخلم...
 او چې خو لخطې نورې تېرېدې نو جمالي خپل قسم پوره کړو.
 جمالي خپل انتقام پوره کړو. مرگ له غاره غری ورغله نو خاخکې
 اوبه ټي د خلق نه تېرې ته کړې. او هغې دا اوبه نه د خپل لونگ

بدل و انستو -

(اسو پلے) اے ڌميانڊ ورا منو تھڻ پوئڻ شوي ۽

ڌ مور مقام درتہ معلوم شو ۽

ڌ مور زپہ درتہ معلوم مہ شو ۽

لين پيہ خپلو گر پوا نونو کينپي سرو نه بنکته کپي اور خپيل
هغي عمل جائن ه واخلئ کوم چي نن صبا زامن ڌميانڊو
سره کوي -

اے ڌ کوانئ پيہ نشه مستوز ملو تو مہ کوئي کورے ڌ
مور سره ضدوتہ قصدوتہ مہ کوئي - مور مہ خفه کوئي -

مور مہ ٿروئي - ڌ مور ڌ خفگانئ سره به درنه الله خفه شي

ڌ مور پيہ ٿرا بانڊي عرش پيہ لرتان شي . . . . ڌ مور ڊپر

لوئڻ مقام دے ڊپرہ لويہ درجه ٿي ده - ڌ کوپي مور ڌ

پيشولانڊي چي جنت وي نو دهغي درجه او مرتبه گني

دهر چانه اوچته نشوه . . . . ۽ مور ڊپرہ مقدسه هستي

ده - او دڊي مقدسي هستي عزت او احترام پيہ هر

اولاد بانڊي لازم دے - بلکہ فرض دے - او کوم اولاد چي دا

فرض ادا نه ڪرو نونخيل آخرت ٿي نوار ڪرو - خپيل خان ٿي

ڌ دوزخ د ملبو حقدار ڪرو -

اوبنکي

(اسو پيلے) روستے پار وُ - مُلا لا بانگ نه وُ وُ پيلے - توله دنيا په
 نوانه خوب اوده وه .... پچيه پچيا او بوگنوونکي خاموشي
 .... نه د سپوغيار اونه دچن پچنو آواز - کله کله به ديونيم
 چرگ آواز په دې خوشي بپد ياکنبي تر لري لري پوري نوس شو
 اوزما د وير پي نه نوس ووس زپکے به په حه قدر پي رانوند
 شو .... د اوبو وار هي وُ - يوم په اوگه پينبي ابله پينبي
 تند تند پينبي ته روان وم - لار راته سمه نه بکار پده - په
 خيل دليل تلم ... چچي لويي ادير پي ته اور سپدم نو .....
 حه فریاد غوند پي تر غوب و شو .... او فریاد .... زپه
 بوگنوونکے فریاد - دپيشولاند پي نه هي مزکه اوتبشپده - زپه
 هي په درز پد و شو - په حائے اودر پدم - کپهي هي په حان چف
 کر پي - بابا کان هي را اولر زول - په دې اديره کنبي زه پخوا
 هم خوشو حله وير پد ليم - دا دپره درنه اديره ده - دلته غيب
 دپريات دي .... حکه نو چچي ما فریاد واور پد و نور پندي
 وانستم - دکر کنبي شاته کينپناستم او غوب ونه هي د فریاد په
 لوري اونيول .... فریاد .... د بتخي فریاد معلوم پد و د زپه
 رتل نه راوتے فریاد .... په هر فریاد کنبي بي شمپره طوفانونه

نينڪار پيال - ما دا سڀي محسو سوله چڱي لڪه ڀه دغه وخت کينڀي ڏاڍي ڀي
 ڪانهي بونهي وڻي غنڀي هر ڇهه ڀه فرياد وڻو - دا سڀي معلوم ڀه
 چڱي لڪه شپه دا فرياد نور نشي ز غملي نوڇڪه دا سڀي ڀه منڊ منڊ
 هڻ ڀه وڻاندي روانه ده اوڏ صبا ستر ڪه ڏڍي فرياد ڏاڍو ڀه و
 ڀه ڀه بو ڪنڀر و نڪو قد مونو رو رو ساينو ڀي راروانه ده.....
 ره هم هغه شان غلي ساء را بنڪلي ڏڪر ڪنڀي شانه ناست وم - شپه
 ساعت ڀي رشو - رتا رو رو را نور ڀه - ڀه نوراو شاجا تونو ڪنڀي
 ڏڪر بانگونه شروع شول - نور ما ڀه ڀينو ڪنڀي لا هغسي دم نه
 و..... چڱي رنبا بنه را خوره شوه نورو رو ڀه آرام آرام ڏاڍو
 ڀه لوري روان شوم.... فرياد اوس ڪم شوه و. ڇهه ڪورم
 چڱي ڏيو قبر ڀه سا سه يوه بنه ڀه سره جوڀه ڪنڀي چڱي لاسونه
 ڀي ڀي ڀه نڪر ڀه سره وونوره وره ڀه ته وه زره ڀي يو درزاو ڪرو -
 ڀه ستر ڪو ڀي تياره را غله..... دا؟ دا نور شيرين قبر ده -
 ڏاڍو اني مرگ شيرين - ڏنيمه نورا شيرين - ڏمور پلار ڏاڍي
 يوزو شيرين - هغه شيرين چڱي ڀه شپه ڀي ڏاڍو ڀه ڀولي ڪور
 ته راوڀي وه - چڱي مور پلار ڀي ڀه واده ڏنچيل زره ارمانونه
 رڙولي وڻو..... هغه شيرين چڱي ڏاڍو ڀي نظر ڪتو ڀه ڀه
 ڀه ڪلانو انتظار ڪري و..... نن هغه شيرين ڏاڍو ڀي نظر ڪتو ته
 هڪنڀي ڀه ڀي خوشي بيا بان ڪنڀي ڏاڍو رو ڀي ڀي ڀه نورا ڀه
 خوب اوڏ ڏي - ماته سمد ستي ڏاڍو شيرين ڏاڍو شپه را ڀه هڪنڀي شو -
 ڏومره خونده و ڏاڍو شيرين ڀه واده ڪنڀي..... ڏومره ڀه خوشحالي

نو شحالئی مود شیرین د و لئی داؤر پئی وه او بیا د وارهٔ په شپه
 هغه تر تیر ما سنختنه پورې شیرین په حجر کبئی د دوستانو سره
 نومره خونداک کپ لگوکے و - او بیا موبن هغه کورته په تلو
 مچو مچ کرو - پچی حه شوک به ستاپه انتظار کبئی وی .... شیرین
 سکے غوندي شو او کورته روان شو - په تند و تند و قدمونو
 ..... د هغه کورته د پره تادی وه - د هغه په زرهٔ د پری خبری
 وپی چچی جمالی ته پی کول غو بتل - حه کبئی هم وپی او حه مانی
 هم - حه و عدی هم وپی او حه لوطونه هم - د پرو خبر و - د پرو
 سوالونو او د پرو تپوسونو د هغه په زرهٔ کبئی دغ دغ بوید
 کرے و - هم په دغه سوچونو کبئی هم په دغه فکرونو کبئی د جمالی
 د دیدن نو بدي تلوسپی پی په زرهٔ پورې جختی نیولے روانی و، پچی
 شیرین خیل منزل ته ورنزدی شو - پچی خیل کوشچی ته ورنزدی شو -
 نو ناگهانہ درې دزی او شوپی - هه و په ورومبی دز شیرین پر پچی
 را پر پوتو - بو پری د زرهٔ په سر لگدے و - د هغه زرهٔ په سر پچی
 کوم د چا دیدو د پاره ناقلا ره و - پچی کوم په دغه وخت کبئی د
 مینپی محبت د جذباتونه لبریز و، د هغه زرهٔ په سر شیرین او لگدے -
 اوچی د جبری خلق ورسپدل نو هغه یوه آخرتی سلگی او وهله
 او په دغه سلگی کبئی هم د هغه په شونہ و د جمالی نوم و - .....
 شیرین سا ورکه - د زرهٔ خبری په زرهٔ کبئی پاتی شوپی - نه پی
 د جمالی مخ او لیدو او نه پی ورته د خیل زرهٔ خبری روکری .....
 د شیرین مور لکه د پونو دامنہ پی کپی - پیلار پی سرتور سر

او پښې ابله پښې دا غلو .... او .... جمالہ ؟ جمالہ ہم پہ سره
 جوړه کښې پښې ابله پښې او سرتور سر د شیرین سرتو و لارو و
 د جمالی مښن په مزکه پروت و په مرگ ټي هم په شونډو و مسکانوره
 وه - لکه چې جمالی ته وایي چې " اے ناداني پښې خنده کښه مه -
 په دنیا کښې د هڅا ټول ارمانونه نشي پور د کڼدے .... دغه
 یو ارمان مویس و چې پوره شو - او ته په سره دولی اوسره
 جوړه کښې رسونډ کره راغلي - او نوی .... نور ملاقات به په
 صفه جہان کښې کوؤ - کوم ځائے چې نه غم شته او نه مصیبت -
 کوم ځائے چې نه قصد شته او نه حسد - کوم ځائے چې د دوو مښنو
 تر مینځه شوک د پوډو نه نشي وهلی " .... جمالہ غلي و لارو وده ....
 ټول کلي د خواني مرگ

شیرین په ذاکهانه مرگ د غم روښکې تویو لې - خو جمالہ غلي وه -
 د مزکې غبرختو خو د جمالی نه .... د هغې په سترگو کښې اوښکې نه
 وې .... چارانده و چې دا څه وؤ او څه او شول ؟ دا زه کوم ځائے
 وم - کوم ځائے ته را ورسېدم او په کوم ځائے کښې پاتې شوم ..
 روغوندي په مزکې کښېناسته - د شیرین په وینو لرلے سرې په
 خپل پتون کېنودو - گونگه سونگه کښېناسته .... پکار ده چې
 په دغه وخت کښې جمالی په رتو رتو ژرلے وے - پکار ده چې د
 شیرین په وینو لرلے مخ جمالی په خپلو رنو رنو اوښکو وښکلے
 وے خو .... د جمالی په سترگو کښې چې اوښکې نه وې نو ځکه هغې
 ژرلے هم نشو .... او چې څه وخت شافعي بیو او وې چې جمالہ

سپهره ده، دومره سپهره چچا ددې سره د شیرین د پاره دود او بکې
 هم نشته.... د جالې په زره تیاره راغله... یوه تپره کړیکه
 ې او وهله او ېې هوشه په شیرین را پر پوته.... د شیرین
 مور پلار ناوے جماله د لاس پښونک او نیوه او یو نواته کتې کښې
 ې وروا چوله -

روڼو! هرې د غم ساعت و... سمه د قیامت شپه وه -
 صبا له ما څنگر چې کېد، و نو د شیرین جنازه پورته شوه. د خوانې
 مرگ شیرین جنازه - د مور پلار د اړکي یوزدے جنازه - دیوې شپې
 د زلمې جنازه... مور پلار په وزه خوله ژرېل - هر چا ژرېل -
 تبول کلي ژرېل - نو جماله...؟ جماله هم هغسې گونگه سونگه وه.
 جنازه پورته شوه... شیرین خاورو ته او سپارلے شو... قبر
 ې جوړ شو او هم هغه د واده شھر ې په قبر او غورولے شوه...
 خلق د کیر زور ند سرونه کلي ته واپس راغلل -

او اوس...؟ اوس دا هغه دیوې شپې ناوې جماله ده چې بېکاه
 ې ټوله شپه د شیرین په قبر تپره کړې ده - زه وروان شوم -
 ماوے چې را پورته ې کرم او ورتنه او دېم چې اے د اړکي یوې شپې
 ناوې، څه بس دے کورته لاره شاه -

در مری چا دی ژوند یی کړی په ژرېا

نو چې زه ورنزدې شوم نو جالې لکه د پونو د قبر سره خبرې کولې
 .... دو شیرینه - بې و فاشینینه! دو خبرې دې هم راسره او
 کړې او لارې - دا وه ستا هغه مینم؟ درو شتر نه چې مینه دې

يا لئله نشوه نولا في دي حه له كولي ؛ بي وفا دومره خوبه را بكاره
 شوه و سه چي د واده په شهر و كيني خوېي يد له قدره و سه
 نيمه نوا زلميه داسي زره و شوې - زه سپره دي چا ته
 پر پينودم -

شيرينه مانو د خان سره د ارمانونو يو لويه دنيا راوړلې وه -
 مانو خان له دغو شخالو يو لوتلې محل جوړ كړې و - بي وفا خنگه دي
 د سترگو په رپا كيني زما د ارمانونو دنيا ورانه و بجا كړه -
 شيرينه ! يو دوه خبرې داسره او كره صرف دوه خبرې
 چي دا زبه هي په بزغوندي دا چه شي - ستا دي دنجيل واده په
 دغه شهر و قسم وي كوي چي اوس ستا په قبر غورېدلي دي -
 ستا دي زما د پينو لاسونو په نكړينو قسم وي شيرينه چي دوه
 خبرې داسره او كره - دوه خبرې - دوه ..... جمالي يوه سلگي او وهله
 اود سلگي سره ديوي شپي ناوې خه خه وه - او چي اوې كتل
 نو په بنو كيني ئي دوه غه ئي غه ئي او بنگي لکه ملغري اويزان وي -
 (اسو پلے)

رونو دېره درد ناکه ننداره وه - زبه هي غو بسترل چي په
 چغو چغو او ژارم زبه هي غو بسترل چي لار شم شاقی بیو دا ولم
 او ورته او بنایم چي جماله سپره نه وه - راشه او گوره د جمالي دسترگو
 نه او بنگي را توې شوې داسي او بنگي چي تهوله اديره ئي اولسزوله ،
 داسي او بنگي چي قیامتونه پکيني پت وو -

چي

لڪه چي نن سيند بيا په غورنگ و - شل كاله وپاندي
 چي كوم سڀلاب راغلي و اود كوم سڀلاب يو چي چي چي ملا^{له}
 د خان سره راوړلي وه - لڪه چي هغه سڀلاب نن د هغې په
 سينه كښي بهېدو او د سترگونه څي روان و -
 د دوو مياشتو ماشوم ناجوره زوئ د ملا چي په غږين
 كښي پروت و ژر پدو - د ډېر ساعت نه څي اوچي اوچي سلگي
 وهلي نو اوس داسي غلي شو نو تدي و نه ملا له نه د خان
 د حاله خبر وه او نه د زوئ د حاله - په مزكه څي پرلټا
 وهلي وه او زوئ ورته په غږين كښي پروت و - د ملا چي گرپوان
 پرانستې و - بېر سر - خبر نه نڅنه - داسي معلومېده چي
 لکه د ملا چي گرپوان هغه زول پرانستې وي - كوم چي د
 سكره راسي د هغې په سينه كښي اوتو - خدائے خير چي په
 هغه خبره كښي تحه وو كوم چي كلدين نن سكر هغې ته
 كړي وه - او كوم به چي كله هم هغه ملا چي ته او كړه -
 نو د هغې زړه به څي ناقلاره كړو - د هغې دنيا به څي تيار
 كړه - باران - سيلبي او طوفان به راغلو او د ملا چي د
 سترگونه به روان شو - د ملا چي قرار - صبر او هغه لږ

دېره تسلي کومه چي د ماشوم زوست پيد وچه دهني زره
 ته وه - هغه هرڅه به د سترگو په رپ کني په طرفان
 کني لاهو شو - نوکل دين د هرڅه نه بي پرواه د افيمو
 په نشه کني نيم ويخ او نيم اوده و - هغه دهيتخ نه
 نه و خبر - گل دين موچي و - په کلي کني به پي د زور پزار
 مرمت کولو - د افيمونشي د هغه نه په خوانه خواني
 کني بودا جوړ کي و ..... ملاله په پبغلتوب د
 گل دين د شي طبيعت او سخت مزاجي نه خبر وه - اوکله
 کله به چي د کلي پبغلو د گل دين د سخت طبيعتي ذکر
 ملاپي ته اوکرو نو هغه به ورته مسکي شوه او
 جواب بد پي ورکرو چي خبر د د واده نه مخکني هر
 زلمه داسي وي اوچي واده اوکري نوبيا ..... بيا به
 که خبري هرڅه سم شي ..... او د واده نه پس څه
 موده گل دين سم دم و .. د ملاپي سره پي د پربند تعلق
 و نورو رو هغه بيا په زره لار روان شو سپکي سپوري -
 ستغي خبري اورتل - هر وختي په نه څه خبره بد پي
 رد پي و پل د گل دين عادت شو - او يوه ورځ خو پي چي
 ملاله په نه څه خبره راگيره کړه او وپي وهله نو د گل دين
 په دې زياتي د ملاپي زره ته لويه صدمه اورسپده ...
 او بيا دا څه يوه ورځ نه وه بلکي وهل او تکل د ملاپي
 تقدير شو - دې تولو نارامو ته ملاپي غاړه ايسودلې وه -

دا هر شاه هغې ز عمل خو ..... يو دا خبره ۹ دا خبره هغې
 نه شوه ز عمل دا هغې نه شوه برداشت كولاى ..... هغې دا
 منله چې هغه په ماشوم والي سيند كېنې د سپلا ب يوې
 چپې د خان سره راوړلې وه - نو د هغې دا يقين و چې
 هغه ..... « هغه » نه ده خه چې كلدان وايي ..... ملاپي د
 كلدان دا خبره نه شوه اورېدلى - او هر كله به چې هغه
 ملاپي ته دا خبره او كره نو د ملاپي به د خپل خان نه هم
 زړه توي شو او د كلدان نه به هم وركه كركه ورغله .....
 په دې كېنې شك نشته چې د ماشوم د پېدا كېدو نه پس د
 هغې مينه اوس تقسيم شوې وه - د كلدان زور زياتې د
 ماشوم زوئ په مينه كېنې را نغښتلې وه - نو د دې باوجود
 هم د كلدان دا خبره نه د هغې دپاره بڼه وه نه د كلدان
 دپاره او نه د هغويي د ماشوم بې دپاره بڼه وه .....
 هر شوكه د ملاپي د كلدان سره هغه هومره مينه نه وه كه
 چې پخو او وه نو ..... بيا هم خاوند خو ئې وكنه ۹ ملاپي نه
 غوښتل چې خاوند ورته خه دا سپې خبره او كړي چې هغې له
 پرې د خپل خان - خپل خاوند او د خپل ماشوم زوئ درې
 واړو نه كركه ورشي - نو هغه بېوسه وه ، هغې خاوند
 نه شو منع كولاى - ملا له به د كلدان نه دومره وپېده چې
 د هغه په مخ كېنې به ئې په زوره سا ه هم نه اخسته .....
 نن سكر هم هغه چې د كوره وتو نو په نه خه خبره ئې په

ملاڻي دا باندي ڪري ڀڄي ڀڄي اوهه اووهه اوپه تلو ڪڻي ڀڄي ڀڄي
 ريندي غوتدي تپره هجه ڪڻي اووهه « حراموني » اوڌ
 دي تيڪي په اوڀر وڌ ملاڻي په زره هغه تياره را غله
 کومرچي ديرون طوفان دراتلون نه اول راڻي .... گلدين لارو
 دڪوڻي نه اووتو - او ..... طوفان را غلو .... سپڻ پ
 را غلو - کوم سيند چي ڌ ملاڻي په سينه ڪڻي غورزننگونه
 وهل هغه ڌ ملاڻي ڌ سترگونه روان شو ..... چيڀي ڀڄي
 وهلي ..... ڌ ستر نه ماڻيگر شونو طوفان ڌ ڪڍو ويا ڌ
 اوڀر و نوم نه انستو ..... ڪڍي شي چي دي چيو هه
 لاهو ڪري وڌ - تو په دي ڪڻي ڀڄي ڌ درواز ڀڄي ڌ لڙي ڪڍو
 آواز تر غوب و شو ..... ڌ ملاڻي ڌ زره درزا په زياتيد و شوه
 ڌ هغي خيال وڻ چي جوڙ موچي گلدين را غلو، او خدا ئي خدا ڀر
 چي وڻي نن ڌ هغه راتلو ڪڻي ملاڻي ته نيل مرگ بنڪار ڀڄو
 ..... تو ..... جوڙ هغه نه وڻ درواز هوار ڀڄي ڪري وه - په
 ڪور ڪڻي ڪوت روي نه وڻي - ڌ جمالي سره فگر شوچي ڌ هغه
 دراتلون نه مڙڪڻي ڌ سيند نه يو منگي اوبه راوڀري
 نوبيا به ڪتي شي ..... هغي ماشوم زوئي په ڌ ڀڄي ڪٿي
 ڪڻي پر پڻ سوڌو او منگي په سر ڌ ڪوڻي نه اووته ڌ واده نه
 پس دوه ڪاله او شول چي ملاله هم په دي لاره سيند ته ڌ اوبو
 ڌ ڀڄي راڻي ..... نن خدا ئي خيڙ چي خه ڄل وڻ چي منگي په
 سر په دي لاره اوبوله روانه شوه نو خيل پڻ غلٽوب ورته

را مڱڪنڀي ٿيو. ٻه ٻيڙيون به هم ملاه ٿي مالهه ناهه وه -
 وڻي بيا هم دالاره داسي ڇاڙه (وداسي سپره مونه وه -
 دوه ڪالهه آڱاهو به ڇي ملاه منگه ٻه سردنور، وڃينڪوسر
 ٻه ڊي لاره اوبوله تنه نونڀيل خان ورته دومره ٻي وسه
 او مڃوڻ نه ٿيڪار ٻڌو، ٽڪه ڇي ڏڪلڻن خيال او ڏ
 ڪلڻن سره ڏٿون دون ڏ ڀسڪي ٻه ٿرلو هڻي ته خان ڏ
 نور، و همڱولو وڃينڪونه ڊ پر شته من او سڪاله ٿيڪار ٻڌو
 نوهه ٿيول خيالوند، و نوبونه مونه دروغ ثابت ٿيول...
 ... در وڻي ٻه اوه ٻه ٻه جواب به ملاڻي لاسوچ ڪولو ڇي
 مڙاڻي سندن ٿيڪاره شو. ڇڻ ڇاپ نل نل... او خاموش
 خاموش بهيدو... مڙاڻي زريه تاري منگه ڏڪ ڪرو او
 ٻه ٿنڊ و ٿنڊ مونه ڪورته راروانه شوه اوچي ڪورته را غله
 نوماشوم پوري ڊ پر ٿرلي وو. ٽڪه ڇي اوس ٿي ڏٿرا ٻه
 ٿاڻي اوچي اوچي سنگي وهلي... ملاڻي منگه ٻه ڪسرونج
 ڪينسور. ماشوم ٿي راوله ٿيڪا ٿيڪا ٿيڪا ته ٿي راجوخت
 ڪرو او يوه اوبنده ساه ٿي واهسته ڏ ماشوم ٿيڪا ته ٻه
 رانڌي ڪولو ڏ هڻي زريه ته ڊ پر اطمينان اورسپدو. هڻي
 داسي محسوسول لڪه ڇي دهڻي نور وور زريه را ٿيول غونڀي
 شو ماشوم هم داسي ملاڻي ٻه ٿيڪا ٿيڪا ٿيڪا پوري نيول و
 ڇي ٻه ڊي ڪنڀي ڪلڻن موي ڏ ٿيڪا ڏو لڇه ٻه لاس ٻه ڪوڙه
 راننوٿو. او ڏ رانلو سره ٿي ٻه مراهي آواز اوو...

در تن کار نه وُ را غلے - بس دومه پسي مي گتلي وي چي
 خان له مي اسيم او د چا پُود پاره مي دا پسي راويل
 گلدين په دالان کني خپل د موچي توب د سامان صند و قح
 کينودو او د پيښو دو لچه ئي ملاپي له ورکړه او ورته ئي
 اوو چي زه حجرې ته بز خم چي راشم نو بيا به چائے تخم
 ..... ملاپي دو لچه د گلدين نه و اخسته په جارگي ئي کينوده
 او بيا ئي ماشوم په غيبن کني و اچولو او د سوچونو او فکرونو
 په سمندر لاهو شوه ..... په دې کني پيشو را غله د پيښو
 دو لچه ئي پر مخي د جارگي نه راگزارکړه ..... پسي توكے شول
 او د ملاپي سره غم شو چي اوس به خه کوم - اوس به چائے
 د خه نه پنوم - اوس که گلدين را غلو او خبر شو چي
 پسي د مزکي خوراک شول نو هغه خوبه مامره کوي - هغه
 خوبه په دې تير ما سختن ماد کوره او باسي - او چي د کوره مي
 او باسي نوزه به چرتنه خم - زه به کوم نواته خم - زه به د
 چاکره خم -

وخت په منډه منډه روان و تيريدو - ملاله هېڅ په
 حساب نه پو هپده چي خه چل او کوي ... په دې کني
 ئي خپاي سيني ته پام شو - ماشوم ناجوره و ټوله ورځ
 کني ئي سینه نه وه تخني ئي ..... سینه ئي د که وه - د
 ملاپي سینه د که وه ..... هغي هيو نوس سوچ اونه کرو
 نو دو لچه ئي را و اخسته او زرر ئي دواړه سيني په

روپو کڻي تشي ڪري - پستي لڙي ڀي نغري سور ڪريه ...
 اوڀر ٿهه ساعت پس چي گل دين ڪه خبري نه را غلو... ڀي
 کت کڻي کڻناستونو ملاله ڀي مرو مرو قدمونو لاره - پيالو
 او چائو بوش ڀي راواختل او گلدين ته ڀي ڀي مڱڻي کڻي کڻي
 گلدين پيالو ڊکوله او پيالو به ڀي تشولو - ملاڀي ڀي ڪڙه
 ستر ڪه گلدين ته کتل ... د هڱي زرهه نونبتل چي را پاسي او
 گلدين ڪه ڀي نه پيالو راوشو کوي او ورته او وائي چي
 گلدينه مڱهه ... دا ٿهه کوي - دا چائو مڱهه ڊاچائو
 چي ڀي کومو پشو کڻي پڱي شوي دي هغه پسي ڀي تا حرام
 دي - نهو ... ملاڀي له به دومه زرهه چا ورڪر وٽ - دا
 توڀي خبري ڪه ڪه ڊ هڱي زرهه نونبتل نو هم کول ڪو ڀي نه
 شو ڀي ڪنه ... ڪ هڱي ڀي زرهه يوه تياره تله او بله
 راتله ... سوچ ڀي کولو چي دا ٿهه وڏو او ٿهه را پڻين
 شو - دا نور غمونه ڪني لڙو وڏو چي دا نوٽ غم ڀي د خپله لاسه
 خپل خان له را پڻا ڪرو ... ساگ تر ڀي نه سيلو اوڀر
 و - ماشوم هم ڪه لوبڙي د لاسه لون بلون کولو - ڀي ٿرڙا
 ٿرڙا ڀي زرهه ستر ڪه شو - گلدين ڊپر صبر او ڪرو نهو آخر
 صبر ڀي تمام شو - او ڀي سختي سره ڀي ملاڀي ته اووڪ ...
 ٿهه له ڀي ٿره وڀي پسي ورڪره ڪنه " ... پسي ڀي ورڪرم
 ڪه پسي ورڪرم ... " سيني ته ڀي واپوه ڪنه " ...
 ڀي سينه کڻي ٿهه دي - تاچي کوم پسي راوڀري وو هغه

پيشو توئے ڪرڻ - او مائالہ چائے دنچاپي سيني په پشو ڪنبي
 پيڻي ڪري - هن ٻڪل دين ڏکڻ نه را توپ ڪرو - بخخته ڏکڻ
 سره نڙدي بخخته پرته وه - هغه ڀي را وڻجته ڪره اوچي را
 خطا ڀي ڪره نو ملاله نو پڇم شو نو ماشوم دسر نه يوه سره
 داره ڏ ملاپي په مخ خوره وره لاپه .... ماشوم اول يوه
 تپره ڪريڪه او بيا يوشو سنگي اووهي او نعل شو - ملاپي
 ڏ زوئے ڏ سرنه ڏ ويني ڏاري چي اوليد ڀي نو بي هوشه په
 مزڪي پر پوته - او گلدين ٻا گلدين را پاسپدو - ملاله ڀي ڏ
 چو نتقي نه او نيوه را وڻجته ڀي ڪره - دهغي مخ په وينو
 لپت پپت وه او په داسي حالت ڪنبي گلدين ورته اووے چي
 يو - دوہ - دري - ته په ما طلاقه ڀي - حه او حه ڏدي
 ڪور نه چي ڪوم نو او دي نو بنه وي لاپه شه ..... او ملاپي
 خپل ماشوم زوئے را پورته ڪرو او نپغه سيند ته را غله -
 په سيند ڪنبي سڀلاب را نعل و - سيند په غورنگ و چيه
 به راتله او چيه به ڪپناسته ... په دي ڪنبي يوه چيه
 را غله - ڏ نورو چيونه لويه ڊهره لويه - او ملاپي
 ته داسي ڀيڪاره شوه چي لڪه دغه چيه ڏدي مور وي هغه
 مور چي دي ليند ڀي نه وه - چي دهغي په سيني دي چيري
 لوي نه وي ڪري - دي داسي محسوسه ڪره چي دغه
 چي خپله غپنه نوره ڪري ده او ملاپي ته وائي چي اے
 ڏ دنيا غمونو ڏرپي لوري را حه چي زه درله په خپله

غېن کبني ٿاڻي درڪريم او ملاڻي خيل زوئي په سيني پوري کلک
نيولي دغه چيپي ته هان او سپارلو او دغه لويي چيپي ملا
په خيالي غېن کبني واخسته اولاهه په قلاڙه شوه - اوملاله
د سترې ژوند د ستومانوته د ټول عمر د پاره خلاصه
شوه -

انسان او انسانیت

(اسد پیلے) ..... د دې دنیا په مخ د پرداسې زړونه شته چې

د پرو غمونو پکښې تنیاکې جوړې کړي دي .

د پرداسې انسانان شته چې د هغوي زړونه

د پرو غمونو د لاسه

سوري سوري او غار غار دي -

د پرداسې پلاران شته

چې په ژړا ژړا کې سترگې کوغالوته پرېوتې دي -

د پردې داسې میندې شته

چې په ژړا ژړا کې د سترگو توی په سپین بدل شوي دي -

د پردې داسې تورسري شته

چې د خپل ځوان خاوند په ناگهاني مرگ کې ځواني د خاورو سره خاورې شوې ده - چې ارمانونه چې په اورستي شوي دي -

څو په ژړا د چاقستونو په چرې نه دي بدل شوي -

مري چې په ژړا نه دي ژوندي شوي -

ارمان چې د کلاب غوندي بسکلو او نباشته ځواني مرگانو

د خپلې بودی مور

د خپلې زړه چاودې مور د خپلې غم ژبې مور د زړه نه -

دَ زِرُهٗ دَ تَل نَه رَاوَتے فَرِيَاد اَوَرِيَدے شَوَڪے

هَنَعَه فَرِيَاد چِي عَرشِ پُي پَه لِرِزَان كِرِي وَه -

چِي فَرَشْتِي پُي هَم پَه سَرَو سَتَرَكُو شَرَو پُي وِي

اَرْمَان چِي دَ كَلَاب پَه رَنگ شَهِيْدَانُو نُو

دَ پِلَار دَسْتَرَكُو زَه رَا رَوَان هَنَعَه سِپَلَاب يِدے شَوَڪے كَوْم

سِپَلَاب چِي دَ سَتَرَكُو پَه رِپ كِنِي جِهَانُونَه غَرَقُو لے شِي، كَلِي اَو

بِنَارُونَه وَرَانُو لے شِي -

اَرْمَان چِي دَ كَلَاب پَه رَنگِي

نِيَمَه نُو اَشَاه زَلْمُو نُو دَ نِيَاو كُونَدُو تُو سِي سَرُو

هَذَر سَلگِي اَوَرِيَدے شَوِي

بِي چِي كُو پِي سَهَلگِي دَ اَوَرِيَد وَنَكُو پَه زِي وَنُو كِنِي زَحْمُونَه اَو

پَر هَرُونَه جُو پُوِي -

اے دَ نِيَلِي مَوَر دَ سَتَرَكُو تَوَرَه كَلَابَه

تَه كِنِي دَ نِيَلِي غَم شَرِيَلِي مَوَر فَرِيَاد نَه اَوَرِي

اے دَ نِيَلِي پِلَار دَ زِرُهٗ تِي كُو سِي كَلَابَه -

تَه كِنِي دَ نِيَلِي بُو جُو ا پِلَار دَ سَتَرَكُونَه رَوَان

دَ رَنُو رَنُو اَو بِنَكُو سِپَلَاب نَه وِينِي

اے دِچَا تُو رَسَرِي دَ ثَرُونَد مَدگَرِيَه كَلَابَه تَه دَ نِيَلِي تُو رَسَرِي

دَ پَر هَر پَر هَر زِرِي كِي نَه دَ زَحْمِي زَحْمِي زِرِي كِي نَه رَاوَتے فَرِيَاد

نَه اَوَرِي -

اے بے غَمَه كَلَابَه دَغَه سَدَكُو نُو تِي وَنُو كَأَنَات پَه لِرِزَان كِرِي دے

دغه فریادونو نو عرش په لیزان کرے دے -

دغه دیلار دسترگو او بنکے نو کانپي زرونه هم اوبه اوبه

کوي اوتته .....؟

ته بيا هم غبر نه کوي،

ته بيا هم خاموشه شوندي پروت پي!

کلابه خدائے گواه دے چي تانوبه د پردو په سترگو کني او نپي

نشوي يدے -

خدائے گواه دے چي تابه دنپي مورپه تندي کني د خفگان

گوبنچي نه شوي يدے -

ته به د پردو پلارانو دپاره د ا د و پي

ته نوبه د پردو تورو سرو دپاره د لاسه و پي

نوبيا اوس ؟

اوس و پي داسي غلے پروت پي

اوس د پي و پي داسي د صبر خادر اغوستے دے ؟

اے د پي غمي په خوابه خوب اوده شهيد ه سر پور ته

کره او او گوره چي غمونو او خفگانو نو د پي د مورپه تندي

کني شخه چي په تول مخ کني پي کندي کيري جوړي کري -

ستانوب پلار نو هم ستا غم په خپل ناتوان زبه پوري بخت

نيوے دے - په هرچا ستا گمان کوي

د هرچا په مخ کني ستا نقشونه لټوي

نو کلابه !

اے بنکلیہ کلابہ !

ستاد تندي د نقشونو په شان نقشونه موندل خو گرانه
خبره ده - نامکنه خبره ده -

خکه چي ستاد تندي نقشونه خو

درحمت فرشتو په خپل لاس جوړ کړي وو

نوستاپلار خو د ورکي په تکل کښي دے - او په دې تکل

کښي ئي د هر مخ جائزه واخسته هر تندي ته ئي بڼه په

غوس او کتل د هر انسان جائزه ئي واخسته

خو کلابه ستاپه رنگي مخ د بل چا نشته

خو کلابه ستاپه رنگي تندي د بل چا نشته

ستاپه رنگي نقشونه هرو د بل چا کېدے نشي

نو خکه زه درته دا وایم چي ستاپلار به

ستاد تندي د نقشونو ارمان د خان سره قبر ته یوسي -

زه دا منم چي مري چري په ژبه انه دي ژوندي شوي

که مرو د پلار کونډي ملا چري پیدے شوے

که مرو د مور پر هر پر هر زړه چري کتے شوے

که مرو ته د خپلو تور سرو خيري گرېوان او بېر سرونه ښکاره

کېدے شوے نو د مور فریادونو به کلاب ونختي راژوندے کېدو -

د پلار د سترگونه روان د اوښکو سپلار به کلاب ونختي

د قبر نه په راوتو مجبوس کېدے وے خو کلاب په داسي نوب

اوده شوے دے چي هغه د پلار د سترگو د اوښکو روان

سڀ لاپ نه ويني - چي هغه ته دنچيپي تور سر ڇي ڇيڙي گڙ پوان
 او پير سر نه بنڪاري - چي هغه چيپي نوږي مور له ڏيو ڇي ڇيڙي
 جواب هم نشي ورکولے - ارمان چي ڳلاب صرف دوه خبري ڏمور سره
 کڙے وے .

چي ڏمور ڇي تسلي شوے وے

چي ڏمور ناقلاره زره ڇي لب په قلار شوے وے

ڳلابه ستامور ستا په قبر باندي هره ورځ څه ڏدي دياره او شيڪي
 نه څڅوي چي گني ته ڏي ڏ قبر نه را پاسي او ڏدي ڏ زره دا وڏا
 ويچار کنڊر کور ڏي بيا آباد ڪري ستامور دا هم نه غواڙي چي
 ته ڏي بيا زره ماڻيگر مڪي مڪي په کوڙه را نٿو ڇي اوڏ
 مور زره ڏي درباندي بيا را ٿول شي .

ڳلابه ستامور هم لکه ڏنوس و ميانندو په رنگ مورده

ڏدي هم په زره کڙي بس اڳي يو ارمان دے

يو دا سي ارمان چي د پوره کڙي ونه دے

نوڙه او ڪري ڏنچي زره نه مجبور ده

وڃي لو جن باقو او احساساتو نه مجبور ده

ڏپره مجبور ده .

ڇڪه جو هره ورځ ستا قبر ته ناسته وي

ڙها هم کوي او فریاد هم

دعا هم کوي او ٿپوس هم

چي ڳلابه پکيه سر را پور ته ڪڙه

او مالہ ددوارو، صرف ددوارو خیر و جواب راکره -

نو بیا اوده شه خپر دے

بیا درسره زه دا لوظ کوم

چي بل تپوس به درنه نه کوم

بیا به دې د خوب نه نه راوینموم

پچیه صرف دومره قدر له راته اووایه

چي په گولور، ذره ذره د سرد پاسه خونہ وے کپدک هق ؟

ته خوب شوے خونہ وے هق ؟

چي تا سداگره وهلي نو خپله مور دې ياده کړې وه ؟

تا دا ويلي و وچي " وئ مورے مرشومه "

تا زه مور زار شه پچیه ! تا زما انتظار وې نه کولو

مورگ ته دې داسې تادي وه چي خپله مور هم درنه هپره وه -

په دومره او بند سفر داسې بي تپوسه لاري -

تا خوبه د مور نه د تپوس نه بغیر بهر قدم هم نه اخستو

کلابه ! سر را پورته کړه . پچیه

دا تمول حالونه راته په یو ساد اووایه

نو بیا خپر دے اوده شه

زه درسره دا لوظ کوم چي بیا به ستا مور

ستا په قبر او بسکې نه تختوي -

زه درسره دا و عده کوم چي بیا به

ستا مور ستا په آرام کبني خلل نه اپوي

بیا به ستامور کڏنل خدائے نه دا سوال کوي

چي ما هم تاسره مگرے کري - اود لته

تاسره نزدی - ساپه نحوا کبني اوده شم

چي زه هم راشم اڀه دي خوشي بيا بان کبني - د مروپه دي قبرستان

کبني تاسره نحوا اڀه اوده شم - او چي داسي اوشي، چي ما هم

خدائے مره کري، چي زه هم تاسره په تخنگ کبني بنجه شم - نوزما

زره ته به حومره سئي اوشي - او ستانوي وور زره به هم زما

په راتلو دا ٿول نموندي شي - کنه کلابه .... ؟

زويه ! په دي خوشي بيا بان کبني - په دي تڪو تورو شيو کبني

په دي سيلی گلي او طوفا نونو کبني - په دي غرموپه دي نرونو

کبني نحوي داسي يواڻي پڀر و نشي .....

روڻو - نحويد روڻو ! کلاب کڏونند در دڀد لي قصه به

دا وخت نه چپرم . د هغه کڏنه سري توب پاننه به هم دا

وخت نه اڀوم - د هغه دخواني صفتونه به هم نه کوم دا

خبره به هم پر پڀر دم چي کلاب په خپله سينه کبني ديو انسان زره

لرو - يوداسي زره پي پکبني دهرچا دپاره دميني محبت او همدرد

نه سپو ابل تحه نه وو -

زه صرف داتپرس کوم چي بيا وڀي ديو پښتون دتماچي نه وڀي

گولي، ددغه نحوا نڀري انسان په سينه کبني سري شوپي -

بيا وڀي يو تش دنامي پښتون را پاسپدو او ددي عظيم

پښتون او عظيم انسان په پاڪو وينو ڀي خپله لمن داغداره کړه -

د کلاب غوندي ۽ انسانان هم کني دداسي عمل لائق وي د کلاب غوندي
 پښتون سره هم کني شوک داسي د کي کي او نفرت نه دک سلوک
 کوي ۹

او ..... ! د پرداسي ناپو هه پښتانه شته - د پرداسي د
 ناپي پښتانه شته چي هغوي د بدگمانو او شکونو په نحر سپلاب
 کښي لاهوشي او د کلاب غوندي د نپکو او نوراخو بدو انسانانو
 په وړنو خيبي منگو لي سرې لري -

ته پو هپنم چي دالانوم پښتوده - دالاکوم غپرت دے - زه
 نو دداسي غونرو دے اقدام ته پښتون نشم و پلے زه خو ددغه
 ظالمانو دې حرکت غپرت نشم و پلے - داسي قدم نو د پښتو او پښتون
 د پاره پښغور دے - د حرکت د بندلۍ او پي غپرتي يو ژوند دے
 ثبوت دے - حڪم چي کلاب انسان وه ..... بني آردمان خو د دې
 مزکي په مخ بي شمپه دي خو انسانان پکښي د شمپر دي - نو د
 يو انسان وژل خو د انسانيت وژل شول -

ته پوهپنم چي دا خلق ظالمان، انسانان و پي وژني ۽
 اے ناپو هو پښتون انسانان مه وژني ..... انسان گورک د پو
 په مشكله پيدا کپري ..... د يو انسان نه په لکھونو بني آردمان
 قربان شه - د يو انسان نه په لکھونو بني آردمان لوگے شه -
 روڼو دغه عظيم انسان - دا د پاک زړه خاوند - دا د مني
 محبت او شرافت مجسمه کلاب، ..... د تن نه خلوس کاله آکھو
 يوه ورځ ..... د ماښام په نحره کښي ..... سترے ستومانه په تندو

ٿڻدو قدمونو ڏ ٻنارنه کورته راروان وٺ - داسي معلومپده
 لڪه چي ڏ ڪلاب نن کورته ڊ ڀره تادي وه - خداڻي خبرچي ڇه
 چل وه خونن ڏ ڪلاب زره ڇه ڀي واره غوندي درزپدو - په
 سوچونو او فکرونو کني ورک ڪلاب وس چي ڇه ڇه زهره زري کي ڏ
 شي چي کورته اورسم ..... او ڇه وخت چي ڏ ڪر کني شهيد
 ته را ورسپدو نو ..... دري ڊو ڊي ڊزي او شوپي دري
 کولي ڏ تماچي ڏ شپلي نه را ووتو، او ڏ ڪلاب په سينه کني
 بنجي شوپي ..... ڪلاب راپر پوتو ..... ڪلاب يو ڇو لتي
 او تڪو ڀي - ڪلاب يو ڇو فر يارونه او کول - او بيا ..... بيا ڏ
 مور نياز بين روئي يوه سلگي او وهله او د هيش ڏ ڀاره
 غلي شو - ..... کلي ته خبر لارو - خلق په يو قو را وچلبدل -
 ٿول را غلل - واره - زاره بنجي اوسري ٿول را غلل .....
 ڀه دغه بنجو کني يوه ڏ ڪلاب مور هم وه - دغه مور سر تو
 سر او پني آبله پني داسي کوني راروانه وه لڪه چي ڏ ملا
 ٿي مات شوئي وي ..... او واقعي چي ڏ ڪلاب ڏ مور ڏ
 ملا تير ڏ تماچي دريو گولو دري ڇاينه چپ چور کري وه .....
 مور را غله - ڇي نياز بين روئي ڀي چي په وينو کني کڪي
 اوليدو نو ..... روئو هغه نقشه زه نشم بيا نولي داسي
 الفاظ زما سره نشتر چي زه ڏ ڪلاب ڏ مور ڊ پونتوب حالت پکني
 احاطه کرم - ڊ ڀره درد ناله موقوعه وه ڊ ڀره بوکني ونکي لمح
 وه - ..... ڏ ڪلاب مور لڪه ڏ پونو ڀي واره او ڀي اختياره چي

او وهلي .... لويو ٿريل ماشومانو ٿريل. بنحو ٿريل - هر چا ٿريل
 ..... نھو ٻه ٿريا نھو چرڻي مري نه ڏي ٿوندي شوي - مور ڏ
 خپل روئو، ٻه وينولر لے سر ٻه خپل پتون باندي اڀسود ٻي وه -
 او ٻه ٿريا کڻي ٿي ڏ ڪلاب سره داسي خيري کولي ..... زما خواني
 مرگه ڪلابه تانوخه جرم نه و ڪرے چي ظالمانو در له دومره
 لويه سزا در ڪره - تانوخه چي تخه ڀي ڀي وو هغه ڏي ٻه عدالت کڻي
 ويئي وو - چي تخه ڏي ڀي ڀي وو هم هغه گواهي ڏي ور ڪري وه - نو
 ڏ حقي و پناگني دومره لويه سزا وي .....
 دو ٻو ! ڏ ڪلاب مور اوس هم ٿوندي ده - ڏ ڪلاب تور سرڻي
 جي جي او ڏ ڪلاب بود اڀلار اوس هم ٿوندي دي ٿلور ڪاله ڏ ڪلاب
 ڏ مرگ روشول - ٻه ٿلور ڪاله کڻي ٻه ڏي کور کڻي بيا ڏ چا ٻه شونڊو
 خندا نھوره ڏه شوه هغه ورخ شوه اودا ورخ شوه چي ڏ ڪلاب
 ڏ مور ڏ سترگو او ٻنکي او چي نشوي ڏ ٻلار فريادونه او ڏ
 ڪلاب ڏ تور سرڻي آهونه ساڀه نه شول -
 نو اے ڏ ڪلاب پاڪي مورڻي او ٻنکي ڏي او چي ڪره - اے
 ڏ ڪلاب نما غليه ٻلاره فريادونه ڏي ٻه ٿلار ڪره - او اے
 ڏ ڪلاب پڻي ٿور سرڻي آهونه ڏي بس ڪره - ڪلاب مر نه ڏے
 ..... بني آدم مر ڪڍے شي نو انسان نشي مر ڪڍے - ڪلاب انسا
 وه - يو داسي (منازي) چي ڇا ڏ دنيا خلقوله - ڏ ڏي کلي او مالت خلقوله
 له ڏ (نسانيت) سبق ور ڪرے ڏے - ڪلاب پخيله يوه مينه وه - يو
 محبت وه يواخو ص وه، نو مينه او محبت چرڻي هم نه مري -

خلوص او شرافت هيٺ ڪلر نه مري .....

مختوري دي هغه مپند ۽ چچي ڏکلاب پيه رنگ زامن ٿي
 زيرو ويلي دي. مختوري هغه پلارن چچي ڏکلاب غوندي زامن ٿي
 لوڻ ڪري دي. مختوري دي هغه تورسري چچي ڏکلاب غوندي
 ڏنوب انسان ڏڻبتن توپ نوم ورپوري دے ..... (و حڪم
 عوزہ دا و ايم چچي ڳلاب ٿوند ۽ دے. هغه به ٿوند ۽ وي تر
 هغه وخت پوري چچي تر ٿو پوري ڪڍي ڪڍي ڏي علاقي پيو پستون
 هم ٿوند ۽ وي. - او اے شهيد ڪلابه ڏ شهادت دا له يه مرتبه
 دي مبارڪ شه زمونن دا ايمان دے چچي ته پنخوا چيل خدا ۽
 په نيلو رحمتونو ڪنبي (نعتي ٿي) - نوا ۽ خدا ۽ بخبليه
 ڪلابه جنون نه دي مبارڪ شه -

دوڪا پاران

عَلَمَهُ يَوْمَ تَرْبِلُ حَارِبِينَ

دنيا فاني ده مپلمانته دي صورتونه

او دنيا فاني ده د دنيا صورتونه د ساعت گهري مپلمانته دي

هتي پته نه لڙي ڇي ساعت له خه شي گهري له خه شي - هپچاته

ته ده معلوم ڇي زه به ترصيا پوري ژوند ڇي يم او ڪه نه - ترصيا

پوري خه ڇي دا هم چاته نه ده معلوم ڇي زه دا ساو، يو خل

په نوله او ياسم نو ڇي دا به بيا زما وجود ته واپس هم راشي ڪنه

نو..... نومره ڇي ا تباره د ژوند ڇي ڇڪه نو هو بنسپارا نو

تپه ڪري ده ڇي

عَلَمَهُ يَوْمَ تَرْبِلُ حَارِبِينَ

دنيا فاني ده مپلمانته دي صورتونه

نورا خي ڇي لب د دنيا د حالاتو جاج واخلو، دډي خلقو اندازه

لبه واخلو - را خي ڇي او گورو ڇي دا دنيا خلق تر نومره حده

پوري ديو بل ته قربا نپن بي - نومره ڪسان دي ڇي زړونه

ڇي د انسان او انسانيت په مينه ڪنڀي ناقلا ره دي - نومره ڪسان

دي ڇي د بل په غم غمڙنه دي - او د بل سره په زړه ڪنڀي مينه

محبت او همدردي لري - په سلو ڪنڀي يو ڪس به گني دا سڀ وي، په

زړو کښې به یوکس گڼي داسې وي چې د هغه په زړه کښې د هر چا
 د پاره، د نوې انسان د پاره، صرف مینه او صرف محبت وي؛
 .... زما په خیال نو ناممکنه ده - زما په خیال نو ناشونې ده ....
 نشته روهو زمونږ په زړونو کښې مینه نشته، زمونږ په زړونو
 کښې همدري نشته .... مونږه دوستي کوو، مونږه تعاق ساتو،
 مونږه ورورولي کوو، نو دغه دوستي، دغه ورورولي او د
 دغه تعاق مزه دومره کچه وي، چې صرف په مټه مټه وټپه
 لوظونو باندې او شلپښي - ددې دوستي مزه دومره کچه وي چې
 په ډېره معمولي خبره هم په مټه مټه ځایه شي -
 دا حمد او کلاب مثال چې په مخکښې دے، .... د کلاب هغه غار
 غار سینه او د احمد هغه مات تخت به چې هېر نشي - او څنگه به چې
 هېر شي، که کلاب په شکل او نامه کلاب وه، نو احمد هم ترې څه
 کم نه وه، دا حمد په زلمي توپ کښې هم د گوتې اېښودو ځای
 نه وه .... دا دواړه زلمي همزولي وو، دواړو د دوه ویشتم کال
 په چوکاټ قدمونه اېښودلي وو، دواړه دیو کلي وو، دیو کندی
 وو، او دواړه یاران هم وو، .... شپه ورځې یو ځای گډل
 یو ځای کښناستل او یو ځای پاسېدل وو .... دواړه بنه دوستان
 وو، ډېر نژدې دوستان .... ددغه خوږو دوستانو په یو
 کونتره جهگړه شوه، صرف په یو کونتره - احمد و چې
 زما په بنډه ناسته وه او کلاب و چې زما په بنډه ناسته
 وه .... خبرې گډې شوې .... او دغه گډې خبرې گډې

ڪر ۾ ڀڳي ڇي جهڳڙهه تر ڀي نه جوڙهه شو ه، او ڀيڪ دغه جهڳڙهه ڪڀي احمد
 دومره تاؤ واخستو ڇي لاپو ڪور ته توپڪ ڀي راڻو ڀرو ..... او خپل
 خوب دوست، دچو تي يار، هغه ڇي شپه ورڇي به يو ڄاڻ ڪر ڇڏيل،
 د هغه ڪلاب ڀي لڙمون ڪڀي دغو ڪين خبر ڇي گولي سر ڀي ڪري او ڪلاب
 نڪه ڊڳور لندي او پور لڀدو، ڀي زمڪه راپر پوتو او نڪه د حلال ڪري چرگ او پر پڻدو
 ..... لارو احمد ديو ڀي ڪونتر ڀي دسره خپل دوست قربان ڪيو ..... د ڪلاب مور
 سرتوره را غله ..... ڀي زوئي راپر پوته ..... د ڪلاب نو پندا ڀي ڀي
 ڏرا انگولا را غلي، ڀي ڪلاب راپر پوتو ڏ ڪلاب ماشوم دور ڏ
 دنيا د حال تو نه ناخبره ڏ ڪلاب سرتو ولاڙ وڻه - او ڀي ماشومه خوله
 ڀي لالا لالا ڪول - ماشوم ڄڻه خبر وڻه ڇي لالا ڪونتر ڀي ڀي ڀي
 ڪڀي لارو - د خپل دوست دلاسه ..... ارمان دے ڇي دغه وخت هو
 دا مزڪه چاؤر لے وے، ارمان دے ڇي دغه وخت خود آ سمان نه ڪا ڀي
 ور پڻ لے وے، خو ..... نه مزڪه او چاؤده، او نه ڏ آ سمان نه ڪا ڀي
 او ور پڻ لے وے ڇا ڇا به مزڪه چوي - ڀي ڪومه ڪومه واقعہ به
 د آ سمان نه ڪا ڀي ور پڻ ڀي - دا ڪڀي صرف ڪلاب وڻه ڇي خپل دوست
 د زير ڀي سر او وڻستو، نه ..... دا سڀي ڊپر ڪلابان احمد يانو د زير ڀي
 سر وڻستلي دي او لابه ڊپر احمد يان راپاسي او ڊپر ڪلابان به ڏ
 يو ڀي ڪونتر ڀي دسره زاره وي، ..... نو ڄڻه ڄڻه مزڪه ڀي
 چوي او نه ڏ آ سمان نه ڪا ڀي ور پڻ ڀي ..... لارو ڪلاب د دنيا نه
 تپرشو، ..... ڄڻه ڀي خاور ڀي ڀي شو ..... مور هم ورله ڏ واده هغه
 جوڙهه را واخسته ڇي ڪومه به ڪلاب ڏ واده ڀي پائنگ اڇوله ..... او

هم هغه د واده کوله لنگي ټي ورتا، په سرکړه چچي په کوي باندې به
 ده د واده شھر ته لکه... د کلاب مړي، لکه د واده د زلمي خاورو
 ته او سپار له شو... راځي چچي د کلاب د غم د استاڼ د لته پرېږدو
 ... پرېږدي چچي د کلاب مور لکه د لېونو د شپي په خوب کښي کلاب
 کلاب چچي وهي پرېږدي چچي د کلاب نوښتي د دور په قبر غوري
 وري پرې وي... پرېږدي چچي د کلاب پلار د زوڼ په قبر هره
 ورځ د کلونو نوي نوي شھر غوروي او پرېږدي چچي د کلاب
 ماشوم رور هم د غسې د لالا لالا ريښکې غبروي... کورو
 به چچي ترڅو به د کلاب مور په خوب کښي کلاب کلاب چچي وهي تر
 خوبه د کلاب نوښتي د دور په قبر غوري وري غورېږدي وي
 ترڅو به ټي پلار هره ورځ د زوڼ د قبر د پاره نوي نوي شھر په
 راوړي او ترڅو به د کلاب ماشوم رور لالا لالا کوي - د مړي مخ سور
 د هرقسم زخمو نه د وخت سره سره پخپله کوله ورولي...
 راځي چچي لږ د احمد خبر واخلو... د قاتل احمد د چالا سونه چچي د خپل
 خوب دوست په وينولې شوي وو چچي د خور وروپود کونتر د پاره خپل
 يار وژلې و - دغه قاتل احمد پوليس او نيو و...
 ... لاره مقدمه شروع شوه، درنا ورځي قصه وه، په دريمه
 پېښي کښي احمد شيشن شو - او شيشن احمد ته د پنهانسي فصله
 واوړوله - او احمد د پنهانسي په کوټه د ننه کېښي شو... د لويو
 لويو فولادي تمبو شاته، کوم ځاي چچي په انسان د دنيا باد هم نه
 لږي - په هغه ځان له کوټه کښي ز ليم احمد چچي ايله شونډه ټي شنه
 شوې وه، چچي په سر ټي لاد واده شھر نه وه تر ټي - چچي لاره پالنگ

نه وُه اودر پد لے - چچي په دولي پسي ئي چالا آلا نه وي ناري كرې،
 هغه احمد د پها نسي په كوټه كښي بنديوان شو، د احمد مور
 هم د زوئ د شهرې ليدو په ارمان وه، د احمد نو پندې هم د
 رور د دولي په طمع وي، د احمد پلار هم د زوئ د واده خوشحالي
 ليدل غوښتل، نو هرڅه لارل تالا ترغه شول، د شكو كوټنې
 د سترگو په رپ كښي وړانه شوه، ..... احمد په ژوند وني لارو
 .... پلار ئي د پري منډې تر پري اووهلې، ا پيلونه ئي اوكرل -
 رحم درخواستونه ئي اوكرل، نو د كلاب خون احمد ته اونه بخښلې شو،
 او د پها نسي حكم په ځا ئي پاتې شو، ..... تاريخ مقرر شو، چچي د
 راتلونكي مياشتې په څلورم تاريخ به احمد پها نسي كښي - نو احمد
 لا اوس هم د پها نسي په كوټه كښي په دې انتظار ناست وُه چچي
 اپيل به منظور شي، نو هر كله چچي احمد خبر شو، نو د دنيا د ژوند
 نه ئي ټوله توجه آخرت ته اوگرځېده، احمد په خپلو كړو پښمانه
 وُه، بي شانه د پښمانه، د هغه نه د كلاب شهر د يوې لحظې
 د پاره هم نه هېرېده - او څنگه به هېرېده؟ ولي كلاب كښي د
 احمد دوست نه وُه، ..... دوست ئي وُه، يار ئي وُه، نو ..... د دې
 باوجود هم د كلاب قاتل وُه ..... رو نو د پها نسي نه يوه ورځې
 اكا هو ټول خپل خپلوان د احمد د آخري ملاقات د پاره چېل ته
 لارل ..... هر چا ژرل ..... هر څوك خفه وُه ..... او احمد؟ د
 احمد په وجود كښي ساه نه وه، تك زيرپكه كور كمان، غونډه سونډه
 توره بديره ئي ساتلې وه، په لاس كښي ئي تسبي وي - څومره ښكله

ڀنڪار ڀڏو احمد ؛ او ڀنڪلے به وڀي نه ڀنڪار ڀڏو ، آخر جوان وه ،
 زلمے وه .... احمد دتو لونه بجنده او غوڀننه ، دهر چانه ڀي بجنده
 او غوڀننه ، او چي زغم ڀي تمام شو ، نو ستر کي ڀي پتهي کسري ،
 آواز ڀي دد شو .... تهل خلق سري ستر کي دجهل نه داوا پس شول ...
 رونو ره تاسوته نشم و ڀيلے چي هغه شپه د احمد مور ، پلار اونو ڀنڊو
 په کوم قيامت کيني تهره کره .... توبه خدايه توبه دشمن ڀي
 دداسي شپي نه ساقي - نو ڀي مسلمان دداسي اوازنه ساقي د احمد
 مور نو توله شپه سکه د ڀونو واره نوله اسمان ته نيولې وه ، د
 احمد خو ڀنڊو و نو توله شپه آسمان په سر راخسته وه ، يقين
 او کري روڻو چي په دغه شپه تهل کلي خوب نه وه کره ....
 خدا ئے خبر چي په احمد به دا شپه څڙکه تهره شوې وي .. چي احمد
 له څه وخت دجهل عمله دا غلې وي ، د شپي په چپه چپيا کني ، چي
 تهل عالم په خوابه نوب اوده وه ، چي په دغه وخت کني دوي
 احمد دپهانسې تختي ته روان کره وي ، نو چي دغه وخت به
 دا احمد څه حال وه ، چي دغه وخت به احمد قدمونه څه رنگ پورته
 کول ، چي دپهانسې په تخته به څرنگ ولاړ وي - او چي څه وخت
 دپهانسې تختي دکرک سره مخ په ڀنڪته تلي وي نو چي دغه
 وخت به احمد څه ويئي وي ؛ .... توبه خدايه توبه - يا الله
 توبه - يا الله ال اولاد ڀي دداسي ورځي نه اوساقي - نو ڀي مسلمان د
 داسي وخت نه اوساقي - آمين - سکر په توره نهره د احمد مري کلي
 ته را ځر سولے شو ، .... تخت ڀي مات وه د احمد مور سور رومال د احمد

دمانا تخت نه چاپيره كسرو، زما په خيال چي داروماڻي مور ساڻي وه،
 چي د واده د نكړيزو په شپه به پرې احمد له كچه كوته ترې - د
 احمد مور هم زوئي ته د واده جوړه وانغوستوله او د واده قوله
 او لنگي ټي ورته په سر كړل - احمد په كته كنيې پروت وه - په
 مخ باندي ټي د زلمي توب نخبني نينا ټي څرگندې بنكارې دي -
 دوڼو دار احمد مور او نوڼو چي په دغه ساعت، په دغه
 وخت څه كړي دي هغه نقشه زه تاسو ته نشم بيا فوگي - الله دې احمد
 او نخبني ..... زه منم چي هغه قاتل وه، نو د انسان نه په غصه كنيې
 تل داسي حركتونه كېږي چي بيا په پېښمانه وي - الله دې كلا ب
 هم او نخبني څه كړي هغه شهيد وه ،
 نو اے روڼو ! اے د ځوانۍ په مينه مستور روڼو - اے د
 غفلت په خوب اوده روڼو دخداي ځاږ او كړي چي بز ساره نوري -
 بز د هوساي نه كار اخلي، د انسان و ښتل د انسان و جل كه هر څو
 اسان دي نو انجام ټي ډېر عبرتناك دے - د داسي عبرتناك مرگ نه
 دې الله تعالي هر مسلمان ساڻي - راشي په دې خپلو زړونو
 كنيې مينه محبت را پيدا كړي د انسان سره مينه او كړي چي خداي
 د سره مينه او كړي چي دين او دنيا دواړه مونځاسته شي -

عالمه يوتربل زارپښي

دنيا فاني ده مېلماننه دي صورتونه

ترپور

د ذره پرهرونه که په ژړا رغېدے شوے نو ما به د اوتیکو
 په خائے په وینو ژړی وے - د ذره زخمونه که په ژړا جوړېدے
 شوے نو ما به په رتو رتو ژړی وو - خود ا زما ذره زخمونه
 چي زه ئي ناقلا ره کړے يم - او دا پرهرونه چي زما د شونډو نه ئي خندا را شوکولې
 ده د ا زخمونه او دا پرهرونه نه په ژړا رغېدے شي او نه په انگولا -
 ترخو پورې چي زمونږ په معاشره کېني غلطه پښتو شته - تر
 تو پورې چي زمونږ په معاشره کېني انصاف صد ا ق ت او مينه
 محبت نه وي را پېدا شوے - ترخو پورې چي يو انسان بل انسان
 خپلې سينې ته نه وي را نژدې کړے نو زمونږ په معاشره کېني
 قلا ري ده شي را پېدا کېدے - سکون نشي را پېدا کېدے -
 اطمینان نه شي را پېدا کېدے او د ما غونډې حساس طبيعت هاو
 به تل ناقلا ره وي - تل به پرېشانه وي او تل به ئي په سترگو
 کېني د غم او افسوس رنهي رنهي او بنکې خپلې بي - اے لويه
 خدايه دا انسان وې داسې بي مينې شو - د انسان ذره نه هغه
 مينه او محبت وې داسې اوو تل - انسان وې په حيواني خوښو
 کېني داسې را و نغښتے شو - انسان خولا پرو حيوان شو بلکه په

حُني موقعو کڻي نوانسان دَ چوانيت ددرچي ته هم راپر پوتو
 اے لويه خدايا دا به تر کومه پورچي يوانسان دَ بل انسان
 وينچي تخني - تر کوهي پورچي به انسان دَ انسان په وينو خپل
 لاسوته لري - انسان به دَ انسان په مري چاره راکادي ؟
 اے لويه خدايا ته په خپل فضل و کرم سره انسان صحيح انسان کړي -
 چي ستا په دې بنکله اورنگينه دنيا کڻي سکون او اطمینان راپيدا
 شي - چي دا بنکله دنيا چي دُ بد رنگ والي او کنده والي په لور په
 تُندي سره روانه ده چي دَ دې بنکله قائمه پاتې شي - چي دا دنيا
 ستاد مخلوق دپاره ددوزخ په حُائے جنت شي هغه جنت چي هرخوا
 ته پکڻي خوشحالي او اطمینان وي - چي هرخوا ته پکڻي مينه او
 محبت وي - داسي دنيا چي يوانسان پکڻي بل انسان خپل سينې ته
 رانزدې کړي - چي انسان پکڻي انسان ته دَ رور په سترگه او کور
 چي يوتر بور په کڻي بل تر بور ته د تر بور په سترگه نه بلکه دور
 په سترگه او کوري تر بور زمونږه رور دے - تر بور زمونږ
 دشمن نه بلکه زمونږ مټې دي - تر بور زمونږ دشمن نه بلکه
 زمونږ ملا تر دے - ديو نيکه اولاد هم چرچي ديو بل دشمن کڻي
 شي - په وينه شريک هم ديو بل وينه توپولو ته تيار پدے شي -
 خپله وينه هم ٽوک توپوي - د خپل رور په مري هم کڻي ٽوک چاره
 راکادي - د خپل تر بور سينه هم ٽوک په کولو غار غار کوي
 نه ... هڅم کله نه دا خبره عقل او دماغ نه مني چي يورور دې
 راپاسي اوبل رور له دې په دې وجه په مري زور کړي چي معاشرې

هغه له د ترپور نوم ورکړے دے - يو رور دې د بل رور په سينه
 کښې شپږ گولي ځکه سرې کړې چې معاشرې دغه رور د ترپور
 په کرکجن نوم ياد کړے دے خو د دې دومره دليلونو باوجود
 هم د دې دومره حقيقتونو باوجود هم زمونږ په معاشره کښې
 ترپور ته د دشمن په سترگو کتے شي - ولې ډ ځکه چې ترپور مونږ
 نځپل ميراث خوښ گڼو - ترپور مونږ نځپل سيال گڼو - او پښتو
 هرڅه زغملے شي خو نځپل ميراث خوښ نشي زغملے - هرڅه برداشت
 کولے شي خو نځپل سيال نشي برداشت کولے - او دا زمونږ د تنگ
 نظری غټ ثبوت دے - دا زمونږ د ناپوهی ژوند ے ثبوت دے -
 دا خبره د دې ثبوت دے چې زمونږ په زړونو کښې بغض دے - حد
 دے بدگمانی ده - که چېرې زمونږ په زړونو کښې بغض او حسد
 نه وے که چېرې زمونږ په زړونو کښې بدگمانی نه وے نو مونږ
 به ترپور ته دشمن په سترگو نه کتل - ترپور به مونږ رور نځپل
 نوا خوږے او نځپل ملا تر گڼلو - نوا زمان چې مونږ د حقيقت
 نه سترگې پټوو - او زمونږ د حقيقت نه دې د سترگو پټولو عمل
 دېرې خوږې وړانې کړې - دېرې تور سرې ې کونډې کړې چې
 ماشومان ې ښيمانان کړل - او خداے خبر چې نورې به څومره
 خوږې د کرکې او نفرت په دې ښور کښې ورتپږي - ځکه نو
 ماله ژړا راځي -

د دېرې مودې خبره نه ده - د کلونو خبره هم نه ده -
 د دوو مياشتو خبره ده چې يوه ورځ چې د ما ځيگر نر په زړه پور

شو - ڇڏي تمرخيل مخ ڏ تاتري ڏ غرنه ڏ پناه ڪولو ڏ ڀاره ڀه ٿندي
 ٿندي مخ ڀه قبلي روان وءَ - مارغان او ڪارغان ڀه ڀيره ڀيلو
 ڀيلو جالوته ڀه اوت وو الغاؤ تلغاؤ ڀي جو رکڙه وءَ - ڏ مارغانو
 ڀه ڏغه الغاؤ تلغاؤ ڪنڀي ملوڪ خان ڏ جوارو ڏ ڀٽي نه ر ڀي ڀه لاس را ووتو -
 ڀه نولو ڪنڀي جب جوب وءَ - ڀه تندي ڀي لاس ڪنڀي نمر ڀي پوءِ
 ته ڀي اوڪتل - خدا ئي خبر ڇي ڇه ڇل وءَ نن ملوڪ خان ڏ ڀر
 ستره ستره وءَ - ڀه ڏرنو قدمونو ڏ ڀٽي نه را اووتو - لاڙو ڏ
 لڳتي ڀه غاره ڪنڀي ناستو، اودس چار اندام ڀي اوڪرو - او هم ڏ
 جوارو ڀه ڀول ڀي ڏ ماڻهام ڏ نمونج نيت اوٿرو - خدا ئي خبر ڇي
 ڇه ڇل وو نو نن ملوڪ خان ڀه نمونج ڪنڀي ڏ ڀيل خدا ئي سره ڀه
 خبرو ڪنڀي داسي ورڪ وءَ ڇي ڏ ڀر وختي وانستو - او ڏ نمونج نه
 ڀي ڀي يوه لنگره شان ڏعا اوڪڙه ... وو خدايا ايمان ڀي نصيب
 ڪڙي ، لا سونه ڀي ڀه مخ را بنڪل او ڀنڀ ڪورته را روان شو - خدا ئي
 خبر ڇي نن ڏ هغه ڪورته وڀي داسي تادي ده - وڀي ڀي ماشوم زو
 سڀنور، داسي ڏ ڀر ڀه زڙه را اوورڀو - لڪه ڇي ڏ ڀر ه موده شوڀي
 وي ڇي ڀيل نياز بين زوئ ڀي نه وي ليدلے - ڀه زڙه ڪنڀي ڀي
 ڏ سڀنور سره خبري ڪوڀي را روان وءَ او ڇي ڏ شهيد ڪندڙ و نه
 را و وڙڀو نو ناگهانه ڏ پور دل خان ڏ تماچي ڏ نلي نه سر ڀي گولي
 لڪه ... ڀي لمبي، او وڙي رو ڏ ملوڪ خان ڀه سينه ڪنڀي ڀي شوڀي -
 گولي ڀي شوڀي او ملوڪ خان هم ڀي شو - هيڻ ڀي او نه وے -
 ڇڏي ڏله ڀي ڏ ڀوڀي نه او نه و ته صرف رومره قدر له ڀي او وے

دو خدايا ايمان ۾ نصيب ڪري ”

ملوڪ خان بنهه تُووان وهه - او دغه بنهه او بنڪله تُووان دپوردل خان
 تربور وهه - تربور! چي مونن ورته د بيري بوري وايو - تربور چي
 مونن ٿي دشمن ڪنو - دپينتوپه لغت ڪنبي تربور دشمن دوپم نوم
 دے - حالانڪي دخدا ئي په تين د انسانيت په نين تربور دشمن نه
 دے ورور دے - تربور د بيري بور نه دے ملا تر دے - تربور د يو
 نيڪه اولاد دے او د يونيڪه وينه ٿي په ركونو ڪنبي تويونه وهي -
 خوددي دومره نردي ترون باوجود هم پردل خان راپاسپدو
 او خيل دتره زوے ٿي شيرن دزه اوويشتو - وٺي ..... ؛ حڪم چي
 ملوڪ خان په دڪه حجره ڪنبي پوردل خان ته خبري ڪري وي - دبدو
 چارو ٿي منع ڪرے وهه - خبري د بيري بنبي وي خوڪه ملوڪ خان نه
 وے ڪرے - دا خبري ڪه بل هرچا پوردل خان ته ڪرے وے نو خبر
 وهه خود ملوڪ خان دا حق نه وڃي پوردل خان ته ٿي دا خبري ڪرے
 وے - حڪم چي ملوڪ خان د پوردل خان تربور و - او د تربور خبرو
 پوردل خان دومره په غصه ڪرو چي خيله غصه ٿي داسي اوويسته
 چي د تربور په سينه ڪنبي ٿي شيرن کولي سر ڪري -

د ملوڪ خان ماشوم زوے د پلار د راتلو په طبعه ڪله ڪور
 ڪله ڪوڙي ته تلو راتلو - نن د سنفوس هم خيل پلار جوڙي دس
 يادپدو - حڪم خو ٿي داسي چي صبري ڪوله - نو ماشوم سنفوس
 نه وهه خبر چي دهغه پلار د تربور و لي د سره زار شو - تپرما سختن
 چي د ملوڪ خان مرے ڪورته راوڙي لے شو نو ماشوم سنفوس د پلار لاري

ته په ڪٿو ڪٿو ڪٿي اوده شوع وُه نو په خوب ڪٿي به ڻي اوچي
 اوچي سلگي وهلي ..... جوڙي دغه پاڪ ماشوم په خوب ڪٿي
 د پلار د مرگ ٿوله ننداره ليداله حڪه خو ڻي په خوب ڪٿي ٿرل -
 حده خو ڻي په خوب ڪٿي سلگي وهلي د اڻي سلگي چي د راو ڀنڀدو نه پس هم
 په خندا بد ڀي نه شوڀي - د سڀور ٿر وند يوه سلگي شوه د اڻي
 سلگي چي ٿول عمر به دده په ماشوموشونندو و نوره وي - د
 تربورولي سلگي - د ڪر ڀي او نفرت سلگي - د غلطي ڀنڀو او غلط
 احساس سلگي ... الله پاڪ دڀي په موبن رحم او ڪري - الله پاڪ^{دي}
 زمونڊ د زرو نونه بفض حسد او ڪينه او باسي - چي دا د تربورولي
 په ناولو جذبو ڪٿي لٽاڻ شوع د نيا په موبن جنت شي - آمين

وی بابا

(اسو پیلے) دنیا د غمونو کوردے - او... واقعی چچی دنیا د غمونو کوردے، که دنیا د غمونو کوردنه وے نونن به سڀفور ماما دا سڀی لپونے سپیلنے نه گرجھدا و، نن به سڀفور ماما دا سڀی خیر پي گرجھوان نه گرجھدا و، ... مال شته خود سڀفور ماما جا پي شلپد لے دی - دولت شته خود سڀفور ماما لپونے سپیلنے گرجھي - وپی؟ د وپی جواب دارے چچی دولت گورے دهر مرض دارونه دی، دولت دهر مصیبت علاج نه شي کولے - اے په دنیا مپنو روپو راشی د سڀفور ماما د حال نه عبرت واخلی - اے په دنیا سڀی ایمان نخرشوونکو راشی د سڀفور ماما د قصی نه سبق واخلی راشی او گورچی چچی دولت د انسان نه غم نه شي اخستے - صرف دولت انسان له خوشحالی نه شي ورکولے، بعضی وخت په شته دولت کبھی انسان پونے شي، په شته جا پندا کبھی هم انسان بر بندر شي، د خندا شي ... زه تاسو شخص نگ پوئے کرم روپو، زه تاسو ته په کومو الفاظو کبھی او وپم روپو، چچی راشی، اے په دنیا مپنو دولت ته سجدي لگول پرین دی ... دولت ته جاکجگی او سلامونه کول پرین دی - دولت د پاره خیل ایمانونه مہ نخرشوئی - خیل انحراف مہ نخرشوئی دولت د پاره

ڇيل ضمير ونه مٿي چڙهي ڪوئي، حڪم چي دولت هڻڻ ٿين نه دے،
 دولت هڻڻ نشي ڪولے، دولت دانسان نه هر غم نه شي انستے، هر
 مصيبت تري نشي انستے۔ هر نهوشحالي ور له نشي ور ڪولے، ڪه
 دولت او جا پُداد دا هر ٿڌ ڪولے شوے نونن به ڀي د سڀو
 ماما ذرہ ڀه پر هرونو باندي مرهمونه اڀسودلي وو، نن
 به ڀي د سڀو، ماما د دردمند ذرہ ٿڌ در مان ڪرے وه
 ..... ٿومره لوڻ غم غريب ته ور تر غار ٿوے دے۔ انسان ڊپر
 سخت دے ڪني نو پڪار خود او به چي سڀو، ماما هم هغه تماچه
 ڊي ڇيلي ڪپدي ته رارولے وے، يا ڀي د ڇيل ذرہ سر ته نيولے
 وے، چي د ڇيل زوڻے سره دے هم دتوس لحد توس و ٿيو ته
 تلے وے، نو سڀو، ماما نه سر ته تماچه اونيوه اون نه ذرہ
 ته، حڪم چي خان خوب دے ڪنه، ..... ڊپر خوب دے۔ دمور پلار
 نه خوب۔ د بنجي نه خوب، او د اولاد نه هم خوب، ڪه خوب
 نه وے نو ..... يوه ور ڪوز ما ٿيگر سڀو، خان ڊپتھي نه
 سترے ستومانه را غلو، .... لاپه ڪٿ نه وه ناست۔ چي خدا
 خير ذرہ ور ته ٿڌ اووے چي نڀغ لارو ڪوتھي ته تماچه ڀي
 راوا نسته، ڀه ڪٿ ڪنڀي ڀي خان ته ڪڀنوده، او دا ڀي خيال وه۔
 چي لڊم شي نو تماچه به صفا ڪوي ڊپر موده اوشو ڇي صفا
 ڪري ڀي نه ده، هسي نه چي زنگ شي ..... سڀو، خان غريب ٿڌ
 خرو ڇي ..... ڀه ڊي ڪنڀي د سڀو، ماشوم زوے شڪوس را غلو
 ..... در بابا ڊا ڇڏي هون ڊا ڊا تماچه ده ڊپر ڊا ڊا

چھُ کي هنن؟ ” ..... ٻيھي ٻيھي ٻيھي ڪوٺو ٻيھي ” ..... ” لاکھ ٻيھي زه
ٻيھي ٻيھي اوڪرھم ” ..... نه ٻيھي ٻيھي ته لوڻي شي نو ٻيھي ٻيھي ٻيھي
ٻيھي ٻيھي ٻيھي ” نامالا اوس لاکھ ٻيھي ٻيھي اوس ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي
..... ” درته و ٻيھي ٻيھي لوڻي شي نو ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ” ...

” هن هن مالا اوس لاکھ ”

” درته و ٻيھي ٻيھي مڙ ڪوھ ورانے ”

” نازھ ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ”

” نه منع ڪيڙي؟ ڪه ورانے ڪوٺي نو اوبه دلیم ”

او سڀوسر خان تماچھ راورانستھ، دھفءُ دا خيال وھ ٻيھي تشھ
دھ او دزوئے د ويرو لو ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي
ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي
” وي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ” ..... ماشوم لڪه د حلال ڪري چرگ
ٻيھي مڙ ڪه اولو غريپو و، مور ٻيھي رامندپه ڪرھ ..... او سڀوسر هم ٻيھي
وي نو لپت ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي
رانزد ٻيھي ڪرھ و، ..... ماشوم ٻيھي وار خطا سترگو د ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي
او ٻيھي سترگو سترگو ڪيڙي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي
نه ڪوم ٻيھي، زما ٻيھي توبه وي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي
ٻيھي ” ..... او ٻيھي سترگو ٻيھي او وهله ..... او ددغه سترگو سره
ماشوم شڪور د ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي
ٻيھي ٻيھي ٻيھي، د سرو ٻيھي ٻيھي (وشوڪول، جا ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي
ٻيھي - او سڀوسر ٻيھي ماشوم زوئے هم هفءُ رنگ ٻيھي ٻيھي ٻيھي ٻيھي

نیولے وه ..... حق، حیران وه چي دا خه وو اوخه اوشو -
 داسي معلومده چي لکه سڀفوس خکه ماشوم زوئ په سيني پوري
 نیولے دے، چي دا خيله ساہ د هغه په وجود کيني دا خله کري -
 سڀفوس دا غوښتل چي زما ذريه حرکت دي بند شي نو چي دشکور
 ماشوم ذره بيا په ټوپونو شي، .... سڀفوس غوښتل چي زما
 سترگي دي پته شي نو چي د سڀفور رني رني اونه چي
 نوکي سترگي بيا او غريبي - تونه د سڀفور ذريه حرکت
 بند شو، اونه دشکور ماشوم ذره بيا په ټوپونو سرشو ..... نه
 د سڀفور سترگي پته شوې، اونه دشکور رني رني اونه
 نوبني نوبني سترگي بيا او غريبي ..... سڀفور شکور بنکل
 کرو، په دواړه مخه ټي بنکل کرو، په دواړو سترگو ټي بنکل
 کرو، ..... د سڀفوس خوله دشکور په سرو سرو پاڪو وينو
 سره شوه ..... داسي ښکارده چي لکه سڀفوس دشکور وينې
 څښلې وي، د خپل نوب زوئ وينې، د خپل نياز بين زوئ وينې
 ..... او دته د سڀفور زغم تمام شو، حوصله ټي ختمه شوه يوه
 سپسه کريکه ټي او وهله - جاپي ټي اوشکولي اولاپه کوخه
 اووتو ..... سڀفوس پونه شو نه دشکور د جنازي نه خیر شو
 نه دشکور قبر له راغلو، نه ټي شکور لحد ته کوزکرو اونه
 ټي په لحد کيني دشهيد او نياز بين زوئ مخ اوکتو، سڀفور ماما
 چي هغه پونه دے، نولا خدا ئه خیر چي ترڅو پوري به پونه وي...
 په لارو کوڅو کيني به کري - شلېد له جاپي سرتور سر - پيني ابله پيني

بالکل چپ خاموش، پتھي سترگي زور بند سر، لکھ چي دڙه پھ تلاش
 کني وي، لکھ چي ڙه لٽوي... او! سڀ فور ماما دڙه پھ لٽون
 کني دے... د سڀ فور ماما نه شڪور ورک شو دے دے - ماشوم شڪور،
 نياز بين شڪور ماشومان نو ورکبي، تل ورکبي - او بيا را پيدا
 کبي،... نوا دے بد قسمته سڀ فور ماما، شڪور به پيدا نه شي -
 شڪور پھ داسي لار ورک شو دے، چي د هغه لاري ورک شوي چري
 بيا واپس نه دي راغلي، هغوي بيا نه دي پيدا شوي - نوته ڙه
 له زور بند سر او تپتھي سترگي گرچي، ته وڻي داسي سرو هله برو هله
 گرچي - ترڪو پي پوري به گرچي... اے بد نصيبه سڀ فور - اے
 بد قسمته سڀ فور، زه ڙه او وڻم چي ته ڙه ڙه بد قسمته ڻي...
 ستالاسونه دخيل ماشوم زوئ پھ وينو لڙي شوي دي؛ تاخيل
 نياز بين زوئ پھ غر پيدا لو سترگو پھ خيل لاس وڙلے دے؛ حڪه
 ته پونے شوے؛ حڪه ته داسي سرو هله برو هله گرچي؛
 اے روڻو! اے پڻتو روڻو! داسو دومره بي احتيا طه
 وڻي ڻي، داد و سڀي سره تاسو داسي لوڻي وڻي کوي - داد و سڀي نه
 تاسو ڙه جو رکري دي، چي هر چا به يو يو سسپار غاري ته اڇولے
 وي، چي هر چا به يو يو اور لٽونے پھ او به کڙي وي - او هر دتا چي
 او تپو پڪ خاوند به کوب کوب پھ نڙو گرچي - د شرافت معيار کني
 تماچھ او تپو پڪ شو - د موتبدي معيار کني وسله شو،
 مڙ کوي روڻو بي ضرورته وسله مڙ گرڻوئي - هڻم ضرورت نشته
 چي هر ڙوڪ د ڙان سره وسله گرڻوئي - ڙومره هوني دي تپو پڪو

تماپو وراڻي ڪري ٿي - ٿومره تور سري ٿي ڪو بندو ڪري ٿي، ٿومره ڪلهي
 ٿي ڊڪل ڪيو نه اڪاهو اورڙو ٿي - نوا ۽ دوسلو خاوتدا نود خدا ٿي
 خاطر اوڪري او وسلي سره لوپي مه ڪوئي - حڪه چي وسله ڊيس
 ٻي اعتباره ٿيند ۽ -

او ات سڀور ماما خدا ٿي ڊي ستا ڊي غم ٿي ٿوند
 خاتمه اوڪري - الله ڊي تاله صبر ڊڪري - او الله ڊي ستا دا
 پون توب په هود توب بدل ڪري - دنيا د غمونو ڪورد ۽ دلته
 غم شته - مصيبت شته - پر پشاني شته ، او ڊي غم - مصيبت
 او پر پشاني علاج نه ستا دولت ڪول شي او نه ستا جا پنداد -
 په عقل ستا دنن علاج ڪران د ۽ - هغه چا تپه ڪري ده چي -

۽

دخدا ٿي په لوئي ڪرم به ڪپي
 په عقل ڪرانه ده زما د جانا مينه

أحمد

(اسو پيلے) احمده خدا ئے گواه دے چي ستا په سترگو کښي د اوښکو
 سپلا ب د انسان زړه اوبه اوبه کړي - زه څه او کړم، که دا
 غم دا خستو و څه نومابه درنه څه قدرې کم کړه وه.....
 که زما وس کېدے نومابه ستا دې پرهر پرهر زړه له تېکور
 ورکړه وه - مابه پرې مله مونه او پيا هې ايسنودلې وے -
 مابه ستا د زړه دا سپرې سپرې سرپکې لبې قلارې کړي
 وې ..... خو څه او کړم .... زه هېڅ نشم کولے ..... محکه هغه
 سوزي چي اور پرې بلپښي ..... زړه هغه نوکښي چي
 پرهرونه پکښي جوړ شوي وي ..... سترگي هغه ژرپښي چي
 د زړه تسکين او آرام ئې چا لوتلې وي ..... ته څومره
 يد قسمته ئې احمده! ..... ستا په بد قسمتي نوماله ژبا
 را ئي ..... چي ته ژارې نو خدا ئے شته چي ماته دا خپل
 زړه وايي چي زه هم درسره په چغو چغو او ژارم - .....
 ځکه چي ستا غم زما زړه هم ناقلا ره کړے دے .... زما د
 شپې خوبونه ئې هم زمانه راشوکولي دي ..... زه منم چي
 آفتاب ستازو ئے دے .... زه منم چي آفتاب ستا د زړه تېکه
 وه .... زه منم چي آفتاب ستا د اميدونو مرکز وه ، ځکه چي

ستا مشرے زوئے وءُ ..... د تہو لونه مشرے ..... تا د آفتاب سرد
 ثومره خواری کرپی وپی - ثومره شوا خون دپی ورسره کرے وءُ
 ..... او اوس ؛ اوس ایله ستا د اوگونه پپتے لب سپک شوے
 وءُ ..... اوس آفتاب تانہ ستا غمونه پہ نیپلی ماشومی تختی انستی
 وءُ ..... آفتاب د پروران وءُ کنہ ؛ د پر شوخ وءُ کنہ ؛ .....
 تابه د هغه نہ ہمیشہ سرتیکولو کنہ ؛ ..... وپی بیا ہم چي دکله
 نہ د هغه شوندره شنہ شوپی وه ، نو ستا د ملا تیر مضبوط
 شوے غونداپی وءُ ..... تا پہ نیپلو متیو کبھی طاقت غونداپی محسوسو
 ..... حکہ چي آفتاب ستا مشرے زوئے وءُ ..... او مشرے زوئے د
 مور پلار د ملا تیر وی ..... خون ستا د ملا تیر مات شو، ن
 تہ بیا نیپلی متی کمزور پی محسوسے ..... حکہ چي آفتاب ستا د
 سترگو تور آفتاب ..... د وختانہ اکا هو ..... تہ غمونو او
 مصیبتونو تہ یوا چي پر پینسور پی ..... لاپرو آفتاب پہ قول عمری
 نوابہ نوب اودہ شو، او تاتہ ئی یونہ ہپریدونکے غم ..... یونہ
 قلا رپونکے درد ..... یونہ ختمیدونکے مصیبت پر پینسودو ..... احمد!
 ستا غم کہ ہر ثونہ ہپریدونکے دے، خود ا غم بہ تہ ہرہ وپی .....
 ستا درد کہ ہر ثونہ قلا رپونکے دے، خود ا درد بہ تہ پہ خیل
 ہمت او پہ نیپلی حوصلی قلا رہ وپی ..... تہ بہ دپی غم تہ غارہ
 عمری ور چي ..... تہ بہ دپی درد لہ سینہ پہ سینہ ور چي ..... تہ انسان
 ئی ..... تہ سلمان ئی ..... انسان د ہر مصیبت مقابلہ کولے شی .....
 سلمان ہر پی سختی تہ غارہ بدی ..... راخہ رورہ راخہ .....

د آفتاب د قبر په خازو او ښکې مه تويوه ..... د آفتاب قبر ته ژر
 مه کوه ..... پر پښه چې دا زلمه شهيد ..... پر پښه چې دا ماشوم
 شهيد د دنيا د لاجونه بي غمه د جنت په رنگينو کښې د آرام او اطمینا
 ژوند تېر کړي .... را پاسه .... را حه ...

روڼو! دا احمد زموږ د کلي - زموږ د چم کاونډيو نړۍ
 نرو چکې کمزورې سرې دے ..... نو دې نړۍ نرو چکې انسان له
 قدرت پر همت ورکړې دے - په دې مانده هډوکو کښې لويه
 حوصله او لوئے زغم پروت دے .... د احمد د ژوند نوي حالات به
 پر پښه دو - زاره واقعات او زاره حالات به نه را ياده وو ..... خود
 نن نه پنځلس ورځې آگاهو د دې احمد مشرے زوئے آفتاب سحر وختي
 په ساپکل سور د کورنه خوشحاله خوشحاله مگر وسره سکول ته
 روان شو .... توله ورځ ئې په سکول کښې سبق او وپلواو ما سپڼين
 پاؤ باندي يوه بجه د سکول نه چهټي شو ..... په ساپکل سور د
 کلي په لور روان شو ..... د تپولي ورځې سبق د آفتاب مخ مر اوے
 کړے وه ..... په خپل ترنگ کښې کورته روان وه ..... په خپل فکر
 کښې د کور په لوري روان وه ..... خدائے خبر چې دغه وخت به د آفتاب
 په زړه کښې کوم خيالونه او کوم فکرونه په غور زنگ وو .....
 خدائے خبر چې دغه وخت به آفتاب په زړه کښې خه کړل او خه رپل
 .... خوچې د مېچني په تڼک ته ورنزدې شو ..... چې دخپل کلي او
 کورنه لادوه ميله لرې وه ..... نو د مخې نه يو تهرک نکه دا جل په
 صورت د آفتاب مخې ته راغلو ..... اوچې ماشوم آفتاب د خان د

حاله خبر پد و خبر پد و ..... نو دغه خونري تهرک لکه ديو مست
 هاتهي بياد نچلو پا يو د لاندې پنجنې کري و ه ..... يو درز
 اوشو او په دغه درز کښې يو نري غوندي کريکه يوه زړه
 بوگنو و نکي غوندي کريکه راپورته شوه .... نومره هېت
 وه په دغه کريکه کښې نومره درد وه په دغه کريکه کښې
 ..... توبه خدايه توبه ..... دغه کريکې نو د نواؤ شامو جو
 خلقوزرونه هم په ليزان کړل ..... خلقو را مندي کري او
 چي آفتاب له را ورسېدل ..... نو ماشوم شهيد په خاورو کښې
 خړپړ ..... په وينو کښې لبت پت خپل خداي ته رسېدل و
 ..... د ماشوم آفتاب سر د خونري تهرک پا يو پنجنې کري
 وه ..... هرچا دا نقشه او کته هرچا دا زړه بوگنو و نکي ننداره
 اوليده ..... د هرې سترگې نه او بنکې شخړې هرچا ژړل ...
 او آفتاب ! ماشوم آفتاب د دنيا او دنيا د اوسېدو و نکو د حاله
 بي خبره په خاورو کښې پروت داسې بنکارېد و چي لکه مسکې وه
 تابه نه وے چي آفتاب مردے ..... تابه نه وے چي آفتاب
 يو بي پرواه د راپور د خپل تهرک د پا يو د لاندې پنجنې کري
 دے ..... پلار ته خبر لارو چي راشه ستا آفتاب تهرک او وهلو
 ..... مور ته جواب لارو چي راشه ستا د سترگو تورا تانه د ټول
 عمر د پاره جدا شو ..... پلار پښې ابله پښې را مندي کري
 ..... او مور ..... ؟ د مور په زړه تياره راغله ..... مور بي هوشه
 شوه .... مور دغه غم برداشت نه کړے شو .... مور دغه سپر

آواز او نه ز غمیلے شو .... مور پي هو شه ، د خان د حاله پي خبره
 کور پرته وه ، او پلار سرتوس سر او پېښې ابله پېښې دخپل زوئ
 دکتو دپاره په منډه را خلاص وه .... روڼو هغه نقشه درته نشم
 بيانولے - د انسان زړه درغه نقشې د ليدو او ورپدوتوان
 نه لري - لارو د احمد سترگو توردتول عمر دپاره جدا شو...
 شهيد خاوروته او سپارلے شو... مور دپري و پناگانې وکړې ....
 دپري چغې او سورې پي او وهلي - نومري په ژرا چري نه دي
 ژوندي شوي - د احمد د زړه دنيا ورانه شوه ، د آفتاب د
 مور د زړه دنيا ويجاړه شوه .... چا ويجاړه کړه ؟ .... د تهرک
 د يو دراپور بن پي غوندي پي احتياطي .... د تهرک د دراپوس
 بن غوندي غفلت يو کور وران کړو .... د يو پلار د ملا تير پي
 مات کړو .... د يور مور د زړه په سرکېښې پي زخم جوړ کړو ....
 شموره کورونه د تهرکونو اولارو دراپورانو وران کړل .... شموره
 کلونه پي اورژول .... شموره کلې پي د خاورو سره خاورې کسري
 .... اے روڼو وپي ! .... دا وپي داسې کوئي .... دا وپي د زړونو
 آزارونه اخلي .... دا وپي مياندي بوري کوئي پلاران ژړوي ....
 دا وپي تورسري کنده وئي .... دا وپي د تورسرو خوڼي وړانوي ...
 مه کوئي روڼو مه کوئي - اے د تهرکونو او بسونو خاوندانو د
 خدايے خاطر اوکړي .... بن روشي بن په قلا رشي - داسې په هوا
 مه الوخي .... دخپلي بزې غوندي فائدي دپاره تاسو شموره
 لوئے جرمونه کوئي .... داسې جرمونه چي د معاف کولو نه دي ....

اے دھڻي تيرڪ خاوندہ چي آفتاب دڀي دخيل تيرڪ دلاندي پڇري
 ڪرے وءُ .... ته ٿه ڄڻه خيري چي احمد بنگاه و باران سيلی او
 طوفان دا هبتناکه شپه داده دخيل زوے په قبي په ٿرا تپه
 ڪري ده .... ته ٿه ڄڻه خيري چي دده ذرپه نه نومره فریادونه
 ختلي دي .... ته نه ڄڻه خيري چي دده ذرپه ڪتل نه رانختلو سوو
 لوو فریادونه بنگاه و قبيستان سري هم آرام ته نه دي پرپڻو
 ..... احمد مجبوش وءُ .... هغه په دڀي زول او طوفان کڻي خيل نياز
 آفتاب په دڀي لويي خو شي بيابان اديره کڻي يوا ڄڻه شو پرپڻو
 ..... نو ڪه خو په نيمه شپه کڻي رانغله دے او دشهيد زوے په
 قبي دادے خو وور پروت دے .... نواے دتيرڪ خاوندہ ،
 راشه ليد دا احمد ذرپه په پردو کڻي او گوره چي ستالڙي غوندي
 بي احتياطي په کڻي نومره پرهرونه جو رکري دي .... زه دا
 منم چي دابه دافتاب په قسمت کڻي وو - دابه دافتاب په تقدیر
 کڻي يڪله شوي وو - نواے دتيرڪ دراپڻو په دڀي ديل به ته گڻي د^{الله}
 په حضور کڻي دسترانه پڇ شي - نه تانه به ستاد غفلت او ستاد
 چي پروا هي ٿيوس ڪولے شي - الله تعالیٰ به تاله دخيلو ڪرو ستاد رکوي
 او اے احمده راپاسه - رانجه چي ڪورته لار شو مري چري په ٿرا
 نه دي ژوندي شوي - تاله دڀي خدائے صبر درکري روستا په زخمي
 زخمي زره دڀي الله دخيل فضل او مهرباني په کڻي دي - امين

ژوند

(اسو پلے) ه سحر شي، ما پښخين شي، ما خيگر شي ما سختن شي

د ژوند گهری کمپني ناکهانه به پور شي

او د ژوند گهری کمپني - ژوند دخپل منزل په لور په تندي سره

روان دے ... شوک خپل منزل ته رسېد لي دي او شوک بس ور رسېدونکي دي

د چا د ژوند د يوه پخوا کل شوې ده او د چا د ژوند د يوه بس په سلگو

ده ..... د کل کېدو په انتظار ده ..... د مرکېدو په انتظار ده .....

بس د باد يوه نري غوندي چپه ..... د هوا يوه نري غوندي چپه

به ې کل کړي ..... او بيا ..... د دې آبادې او ودانې دنيا نه به .....

د غمونو مصيبتونو او تکليفونو د دې دنيا نه به ..... د دې نيکلي بنائته

اور نيکني دنيا نه به ..... د کورستان هغه خوشي خوشيا ته اورسي ..

د قبرستان هغه چپي چپيا .. ته اورسي ..... دوه لاس او دوه پښي به

د منونو منونو خاورې د لاندې بنخ کړي شي ..... او بيا ..... ؟

بيا په دغه تور، لحد کېني ..... بيا د مرو په دغه خپل خانه کېني .....

نه شوک د فریاد اورېدو شته ..... نه شوک د ژبا د اورېدو شته

نه شوک د تسلي شته او نه شوک د دوا کېرني .... زوئ نشته چې د فریاد

سره رامنډې کړي چې ..... « وې بابا ..... خه تکليف دے درته - سر

درله او منډوم پښي درله او منډوم » ..... لور نشته چې د وي سره رامنډې

ڪري ڇڏي .... » ڇڏي رهه بايا - و ڀي بايا ... ڇڏي ڏي؟ « بنجه نشه ....

مور نشه .... ڇڏي نشه - پر دے نشه .... يو خان .... يو د لحد

تور ٿيپ توره تياره او يو عمل .... عمل زمونن د لاري مل .... عمل زمونن

د قيد ملگرے دے .... عمل زمونن دستختي او اساني سبب دے .... عمل

به په مونن د لحد سنختي اسانه وي .... تور ٿيپ لحد به راله رو خانه کوي

عمل به راته د لحد نه سرې سرو ٿيکي جوړه وي .... سورتنور به راته

ترې نه جوړه وي .... او په دغه سرو ٿيکي به مونن تر قپن و

په دغه سورتنور کښي به مونن وري ٿيپن و .... ڇڏي سخت مقام

دے روڻو ڇڏي سخت .... د دويم ژوند ابتداء ڇڏي سنخته ده ....

د ابدي ژوند د شروع ځيڏو مقام ڇڏي سخت دے .... را حئي روڻو

ڇڏي هغه سنختي خان ته آساني ڪيو و .... را حئي روڻو ڇڏي د لحد سرې سرو ٿيکي

په سرو ڪلونو بد ڀي ڪيو و .... را حئي ڇڏي د لحد توري تيري په رها ڪانو

بد ڀي ڪيو و .... را حئي .... را حئي .... اے مسلمانانو ڇڏي سم مسلمانان

شو .... را حئي ڇڏي د ڇيلو زرو نونه بغضونه او باسو، او د نفص ڪيني

او حسد په ڄاے .... د غوڻي په دغه کور کښي د غوڻي په دغه بوٽي

کښي مينه راپيدا ڪيو و .... د حسد په ڄاے محبت

راپيدا ڪيو و .... د کڻي په ڄاے الفت راپيدا ڪيو و .... هغه مينه!

ڇڏي انسان پرې د انسانيت معراج ته رسيد لے شي .... هغه مينه، ڇڏي

انسان پرې انسان ڇيلو لے شي .... ڇڏي انسان پرې انسانيت ڇيلو لے

شي .... هغه مينه ڇڏي د خدا لے غوڻه ده .... هغه مينه ڇڏي د رسول الله

صلي الله عليه وسلم غوڻه ده را حئي ڇڏي د ميني په برکت دا ٿول معراجو نه

خپل کړو .... را حئی چې د مینې په برکت په معاشره کېنې خان له هغه
 مقام را پیدا کړو .... چې د مرگ نه پس .... زموږ په جنازه باندې د
 کلونو د خهرې په ځای د انسانانو د کورنۍ رنځر او پاکې پاکې اوښکې
 خهرې شي .... کلونه شي .... اېلونه شي .... د پاک ضمیر د خاوند
 په جنازه ... د کلونو د اېلونو ضرورت نشته .... د مینه ناک زړه د
 خاوند په جنازه باندې د کلونو د خهرو ضرورت نشته .... ځکه چې
 کلونه د محبت د اوښکو سیالي نشي کولې .... کلونه د عقیدت د اوښکو
 سیالي نشي کولې .... کلونه د چا مېن د اوښکو سیالي نشي کولې ... را حئی
 روڼو چې صحیح انسان شو، چې انسانیت را باندې سرمسکه شي ..... را حئی
 چې صحیح مسلمانان شو چې اسلام را باندې سرهسکه شي .... را حئی چې
 سم مخلوق شو چې خداي پاک زموږ^{په} تخلیق ویاړ او کړي ..... دا موږ
 د خان نه څه جوړ کړي دي .... دا موږ د ژوند په کوم ډگر روان
 یو ..... دا موږ د کلکېچونو ..... پېچمونو او کندو کپرو په کومه
 لار روان یو ..... موږ په نامه انسانان د انسانیت نه څومره لرې شوي
 یو .... موږ په نامه مسلمانان د اسلام نه څومره اخوا شوي یو ....
 سم لار مو پرېښې ده .... په کندو کپرو سړیو .... پنځه لاره مو پرېښې
 ده په ککو وگوروان یو ..... آخر تر کومه به موږ د غسې تېکړې نورو ....
 تر کومه به موږ د حقیقت نه سترگې پټوو ..... اے غافل انسانه ....
 اے ناپوهه انسانه .... زموږ هر قدم موږ مرگ ته یو قدم ورنږدې
 کوي .... زموږ هر پل موږ لحد ته ورنږدې کوي .... دا منزل به آخر
 یوه ورځ ختم شي .... دا لار به آخر یوه ورځ اووهلې شي .... اوهر

کله چي منزل ختم شو... لار ختمه شوه نوبيا؟ ..... مخ په وروستو هڅه
 هم نشته.... مخ په شاهڅخ هم نشته.... بيا مخکښي قبرستان د د
 او په دغه قبرستان کښي يوه وړه غوندي ټکړه په کچ کچکړي
 دوه نيم گزره مزکه يو ژور ډېر ژور.... لکه گوټ لحد.... دغه زمونږ کوا
 د د.... دا بنگلي موټرونه به شاته پاتې شي.... دا مزکي جا پيدا ونه
 به شاته پاتې شي... په دغه تک تور لحد کښي به دولت زمونږ په کارنه
 شي.... سره سپين به زمونږ پکارنه شي.... بلکه په ناجائزه گټله دولت
 به زمونږ د پاره لږ مانان شي.... د یتيم حق به راته خاماران شي.... د
 مظلوم آه به راته سرې لمبې شي.... د مزدور سوپله به راته لوگه لوگه او تور
 تېرې شي.... نواک اښانه.... اے مسلمانان که ځان د قبر د لږ مانانو
 نه په امان کول غواړي نو ناجائزه گټه پرېږده، په شورو کښي او په چول
 پرېږده، ناجائز کارو بار پرېږده، ملاوت پرېږده، غل بازاری پرېږده-
 که ځان د قبر د لږ مانانو مارانو ته ساتل غواړي نو یتيم ته خپل حق
 واپس ورکړه.... یتيم ځان ته رانزدې کړه.... د یتيم په سر د مينې
 همدردی او محبت هلاس راکاږه.... روڼو او ویریني د یتيم د ژرانه
 .... د یتيم دسترگوهره او نښکه کورسے طوفان دے.... د یتيم دسترگو
 هره او نښکه کورسے عذاب دے.... د مظلوم هر آه.... په خپله لمن
 کښي سرې لمبې لري.... د مزدور هر سوپله به موکورسے لوگه لوگه او
 ايره ايره کړي.... په دې فاني دنيا پورې زړونه مه تړي.... په
 دې نيمگړې دنيا دومره مه مېنېږي.... د مرگ خيال د زړه نونه مه
 اوباسي.... مرگ؟.... يو حقيقت دے... مرگ؟.... د هر ژوندي په

قسمت کبني يڪلے دے .... نو دد اسپ حقيقت نه ستر کي پرتول گني هونبنيار
 ده ۹ .... دد اسپ حقيقت نه پي پروان کپدل گني عقل مندي ده ۹ .....
 نه! دي ته هونبنيار تيا نشي وٺلے - دي ته عقل مندي نشي وٺلے
 .... بلڪه دا زمونن غفلت دے .... دا زمونن ناپو هي ده .... او د دي
 غفلت او دي ناپو هي ا نجام به دپر خراب وي .... دپر ... دپر ....
 اوس هم وخت شته - اوس هم موقع شته .... اے انسانه که ته
 اوس هم صحيح مسلمان شوپي نو ا مبارکه دي شه .... اے خدايه!
 ته انسان په صحيح معنو کبني انسان کرپي .... اے خدايه ته مسلمان
 په صحيح معنو کبني مسلمان کرپي .... چي انسان ستاپه دي دنيا کبني
 د ژوند په خوندي پوښ شي - آمين

ۛ

سکر شي - ما سپنجين شي ما چگر شي ما سختن شي
 د ژوند گهری کمپزي ناگهان به پوره شي
 (سمندار)

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**